

Kristuksen kuuliaisuus

**Oliko Kristus oman persoonansa puolesta
velvollinen täyttämään lain?**

Markku Särelä
kansi: Kimmo Pälikkö

Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko
Rajakatu 7, 15100 Lahti
www.luterilainen.com

Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1999

Copyright: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko 1999

ISBN 951-9318-27-5

Sisällys

Johdannoksi	5
Miten tärkeästä asiasta on kysymys	6
I. Opillisia näkökohtia	8
Jumalan Pojan lihaan tulemus oli vapaaehtoinen	8
Kristuksen sitoutuminen lunastajantehtäväänsä	9
Kristuksen voitelu lunastajantehtävään.....	11
"Kaikessa kiusattu"	13
Ainutlaatuinen persoona	13
Ihmisen Poika on lain herra	13
Persoonallinen yhtymys	14
Kristuksen lainalaisuus koski koko persoonaa	15
Ylimmäispapillisen viran määritelmä	17
Lain velvoitus	17
Oliko Kristus oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lain?	18
Välttämätön johtopäätös	18
Raamatusta löytyy oppi Kristuksen luontojen yhteydestä	19
Esimerkkejä	19
Raamatun oppi on lohdullinen	21
Kristuksen lainalaisuus päättyi kuolemaan, ihmisyyys ei	22
5Tarvitsemme laintäyttämysten päästäksemme iankaikkiseen elämään	22
Sovitetut Kristuksen kuolemassa, vanhurskautetut hänen veressään	24
II. Eräiden raamatunkohtien selitystä	25
Sak. 3:9-10	25
Luuk. 2:46-52	26
Joh. 1:29.....	28
Joh. 3:16.....	29
Room. 5:9-19	31
2 Kor. 8:9	34
Gal. 3.13.....	35
Gal. 4:4-5	36
Fil. 2:5-10	37
Hebr. 5:7-10	38

III. Uskollisten luterilaisten opetusta	40
Luterilaiset tunnustuskirjat	40
Lutherin lausumia	40
Parsimoniuksen nöyrä parannus	44
Martin Chemnitz	45
Dietrichin todistus	46
David Hollazius	48
Franz Pieper	50
Onko oppi Kristuksen tekevästä kuulaisuudesta katolinen jäännös?	51
Tekevää kuulaisuutta koskevia tutkimuksia	52
IV. Vastustajia ja kieltäjiä	53
Anselmin kanta	53
Vastustajia uudella ajalla	53
Muita kieltäjiä	54
Myöhempiä vastustajia	54
Suomalaisia kieltäjiä	54
Pätiälän ja Seurakuntaliiton kanta	56
V. Dokumentteja	62
Dokumentti 1 Markku Särelän kirje Lauri Korkeelle	62
Dokumentti 2 STLKm neuvottelutarjous SVELS:ille	66
Dokumentti 3 Koko maailman lunastus Kristuksessa	67
Johdannoksi	67
1. Jumalan pyhä laki ja sen vaatimukset	66
2. Ihmisen syntisyys Jumalan lain edessä	69
3. Lunastajamme jumlainhimillinen persoona	69
4. Kristus teki Isän tahdon	70
5. Mitä ymmärretään lunastuksella	71
6. Mitä ymmärretään sovituksella	73
7. Kristuksen kuulaisuus ja maailman vanhurskautus	75
8. Kristuksen kärsimys	77
9. Uskonvanhurskaus ja laki	81
Loppuputulos	82
Dokumentti 4 SVELS:n vastauskirjelmä	83
Dokumentti 5 Ote SVELS:n esitteestä	85
Dokumentti 6 Ote STLK:n ja sen seurakuntien tunnustuspykälästä	85

Oliko Kristus oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lain?

Johdannoksi

Kysymys Kristuksen tekevästä kuuliaisuudesta eli lain täyttämystä on jälleen ajankohtainen maassamme. Asiasta keskustellaan, ja meille esitetään sitä koskevia kysymyksiä. Olen käsitellyt aihetta esitelmässä Koko maailman lunastus Kristuksessa, minkä pidin kirkkomme nimissä neuvotteluissa 7.1. 1987 Suomen vapaan evankelisluterilaisen seurakuntaliiton (SVELS) kanssa. Se on julkaistu Luterilaisessa No 10/1987 ja löytyy myös tästä kirjasta sivuilta 70-85. Keskityin silloin ensisijaisesti kysymykseen siitä, mitä Raamattu opettaa Kristuksen laintäyttämystä sovitukseemme kuuluvana asiana.

On kuitenkin toinen kysymys, jota tosin silloinkin keskusteluissa sivusimme, mutta jota olisi voitu käsitellä perusteellisemmin, mikäli neuvottelut olisivat jatkuneet. SVELS kuitenkin ilmoitti pysyvänsä vanhalla kannallaan eikä pitänyt tarpeellisena jatkaa keskusteluita.¹

Nyt haluan käsitellä perusteellisemmin tätä toista kysymystä. Teen sen seuraavista syistä. Ensiksikin teen sen rakkaudesta Kristukseen ja hänen lunastamiinsa sieluihin, että heillä olisi varmuus autuudesta ja omantunnon rauha, kun tietävät ja uskovat Kristuksen tehneen kaiken, mitä autuaaksi tulemiseen tarvitaan, niin että he voivat lähteä täältä rauhassa Jumalansa tykö ilman epävarmuuden häivää. Tämä rakkaus palaa sydämässäni kaikkia kohtaan riippumatta siitä, minkä kirkon jäseniä he ovat, myös niitä kohtaan, jotka tähän asti ovat ajatelleet toisin. Toiseksi rukouilen yksimielisyyttä niiden keskuuteen, joille Raamatun sana ja luterilainen oppi on kallis ja jotka tässä nykyisessä uhanalaisessa tilanteessa haluavat pysyä luterilaisina ja edistää luterilaista seurakuntaelämää. Kolmanneksi teen sen herättääkseni teologien kiinnostusta aiheeseen ja antaaakseni heille vinkkejä heidän perusteellisempia tutkimuksiensa varten, käsittäen että itse voim vain ikään kuin raapaista tämän syvällisen aiheen pintaa. Neljänneksi haluan tälläkin vähällä osoittaa kuplaksi ajatuksen, että tekevän kuuliaisuuden oppi olisi luterilaisessa teologiassa vain ikään

---

¹ Katso Dokumentti 4, sivulla 86.

kuin "jokin näivettynyt lisä".

Kysymys, johon nyt siis pyydän kiinnittämään erityisen huomionne, kuuluu: Oliko Kristus oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lain?

Että Kristus olisi oman persoonansa puolesta tosi ihmisenä ollut velvollinen täyttämään lain, on itse asiassa vanha väite, jonka luterilaiset ovat Raamatulla historian kuluessa selkeästi kumonnet, niin kuin tullemme näkemään. Tämän väitteen esitti v. 1906 myös silloinen ylioppilas, sittemmin pastori Heino Pätiälä (1880-1950), joka pysyi kannassaan kuolemaansa asti ja joka perusti sille pohjalle toimintansa ensiksi Orpokotiyhdistys Siunaukselan piirissä ja sitten vapaissa seurakunnissaan Seurakuntaliitossa.

Miten tärkeästä asiasta on kysymys

Miten tärkeänä meidän on pidettävä opin asioita ja tätäkin kysymystä? Periaatteellisesti voimme sanoa seuraavaa.

Kristillinen kirkko on Vapahtajamme käskyn tähden (Matt. 28:18–20) velvollinen opettamaan kaikkea, minkä hän on käskenyt pitää, eli pysymään koko Jumalan sanassa ottamatta siitä mitään pois tai siihen mitään lisäämättä (Ilm. 22:1 8–1 9). Kristus on myös sanonut: "Jos te pysytte minun sanassani, niin te totisesti olette minun opetuslapsiani; ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaisiksi." (Joh. 8:31–32). Sanassa pysymisellä on siis suuri merkitys kirkolle ja jokaisen kristityn henkilökohtaiselle uskonelämälle.

Jos Raamattu opettaa Kristuksen täyttäneen lain, ei itsensä tähden, vaan meidän lunastuksemme tähden meidän sijassamme, ei kirkko saa asiasta vaieta, vaan sitä on opetettava ja tunnustettava, myös sen vastaiset opetukset on kumottava ja sanottava vääriksi ja niistä on sieluja varoitettava.

Jos Raamattu opettaa, että Kristus ei ollut oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lakia, vaan oli lain herra, on meidänkin kirkkona sitä opetettava ja tunnustettava ja vastakkaiset opit kumottava. Muuten osoittaudumme vääriksi opetuslapsiksi ja vaarannamme oman ja toistenkin autuuden.

Sanoohan Raamattu apostolin suulla: "Valvo itseäsi ja opetustasi, ole siinä kestävä; sillä jos sen teet, olet pelastava sekä itsesi että ne, jotka sinua kuulevat." (1 Tim. 4:16)

Mahdoton ja epäkristillinen on sellainen kanta, että molempia oppeja, siis sekä luterilaista että sen kieltävää oppia, voisi sallia rinnan kirkossa. On kysymyksessä joko tai -asetelma, kolmatta vaihtoehtoa ei ole eli tertium non datur.

Kirkko ei saa kehittää uusia oppeja. Se saa opettaa vain sitä, millä on selkeä perustansa Raamatussa. Omientuntojen sitominen muuhun kuin Raamatun sanaan opinasioissa on antikristillistä.

Opin asioissa on aina kysymys näin korkean tason asioista.

Asian vakavuusaste nimenomaan esillä olevassa kysymyksessä on korkea vielä siitäkään syystä, että se koskee Kristuksen persoonaa ja meidän pelastustamme, siis perustavaa uskonkohtaa eli uskon fundamentaaliartikkelia.

Ilman oikeata opetusta ja harhan kumoamista ei voida sieluja ohjata myöskään kristilliseen parannukseen opin kysymyksissä.

Paneutuessamme aiheeseemme, meillä on kaksi tärkeää kysymystä vastattavana. Ensiksikin kysymme, missä Raamatussa on kirjoitettuna, että Kristus oli oman persoonansa tähden velvollinen täyttämään lain? Tähän kysymykseen voimme heti vastata: Sellaista sanaa emme ole Raamatusta löytäneet eikä kukaan muukaan ole sitä osoittanut. Väite perustuu rationalistisiin johtopäätelyihin, ei itse Raamatun sanaan.

Toinen yhtä tärkeä kysymys on: missä on kirjoitettuna, että Kristus ei ollut oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lakia, vaan että hän teki sen meidän lunastukseemme kuuluvana asiana? Tähän — sen uskomme voivamme seuraavassa osoittaa — löytyy Raamatusta useita kohtia.

On myös kysyttävä, onko Kristuksen laintäyttämys tarpeen pelastukseemme vai riittääkö pelkästään rangaistuskärsimys. Pätiälä horjui tämän kysymyksen edessä. Yleensä hän ei pitänyt laintäyttämystä tarpeellisenä, mutta kovan paikan edessä sanoi Kristuksen täyttäneen lain meidän edestämme kuoleman hetkellä.

I. Opillisia näkökohtia

Jumalan Pojan lihaan tulemus oli vapaaehtoinen.

Raamattu kertoo meille, että Jumalan Poika tuli ihmiseksi.

(1 Moos. 3:15; Jes. 7:14; 9:5; Matt. 1:18-23; Luuk. 1:30–33; 2:11; Joh. 1:14; Room. 1:3; 9:5; Gal. 4:4 ym.,ym.) ja samalla Välimieheksi.

(1 Tim. 2:5; Hebr. 8:6; 9:15; 12:24 sekä kaikki kohdat, joissa puhutaan Kristuksen välitystoimesta Jumalan ja ihmisten välillä, kuten esim. Room. 5:10; Apt. 20:28; 2 Kor. 5:19; Hebr. 1:3).

Tällä "itsestänselvyydellä" on suuri merkitys aiheemme kannalta.

Kristus oli Välimies virkansa puolesta. Välimies ei tarkoita sitä, että Kristus asettuisi persoonana jonnekin Jumalan ja ihmisen välille ja olisi siis jokin välimuoto, persona media². Jumalan Pojan tuleminen Välimieheksi ei tapahtunut eikä voinut tapahtua lain määräyksestä eikä pakosta, vaan ainoastaan vapaaehtoisesti, sillä Jumala ei ollut pannut lakia itselleen, vaan meille ihmisille.

Toki Sanan lihaan tulemus tapahtui kolmiyhteisen Jumalan iankaikkisesta neuvosta ja päätöksestä toteuttaa jumalallinen pelastussuunnitelma. Mutta yhtä vähän kuin me voimme liittää Jumalaan jotakin pakonomaista, ikään kuin Jumalan yläpuolella voisi olla jotakin, jota hänen olisi toteltava, yhtä vähän voimme ajatella, että Sanan lihaantulemus olisi tapahtunut pakosta tai että se jatkuessaan olisi ollut pakollista. Onhan Kristus Uuden liiton "takuumies" (Hebr. 7:22). Takauksen luonteeseen kuuluu vapaaehtoisuus.

Luterilainen oikeaoppinen dogmaatikko Adolf Hoenecke (1835–1908) huomauttaa, että Jumala saattoi hyväksyä Kristuksen sijaisuhrin, koska Jumala ei pakottanut Jeesusta sen suorittamiseen, vaan koska Kristus joutui vapaaehtoisesti uhriksi. Pakottaminen uhrin antamiseen sisältäisi hänen mielestään vääryyden.³

---

² Vrt. Jehovantodistajat pitävät Jumalan Poikaa eli Sanaa pikkujumalana.

³ Dogmatik III, 197

Kristuksen sitoutuminen lunastajantehtävänsä

Se, että emme yhdistä Kristukseen ulkopuolista pakkoa, ei tietenkään merkitse sitä, etteikö Kristus itse sitoutunut ja lupautunut suorittamaan lunastustyönsä, mutta hän teki sen vapaaehtoisesti, rakkaudesta. Luterilaiset dogmaatikot käyttävät siitä saksaksi sanaa *Verpflichtung* (velvoittautuminen, sitoutuminen).⁴

Eräät sijoittavat tällaisen sitoutumisen Kristuksen ympärileikkaukseen, jotkut kasteeseen. Hoenecke on oikeassa lausuessaan sen koskevan koko Kristuksen elämää.⁵ Ympärileikkaus oli ensimmäinen toimi, joka juutalaiselle miehelle tehtiin lain mukaan ja joka sitoi hänet myöhemmänsäkin elämässä lain noudattamiseen. Jumalan Pojan ihmiseksi tuleminen ja sitoutuminen ympärileikkavaksi ja lain alaiseksi tapahtui toki jo ennen ympärileikkausta, ja se tapahtui vapaaehtoisesti. Sillä Jumalan Pojan ihmiseksi tuleminen ja lain alaiseksi tuleminen, vaikka ne ovatkin eri asioita (Gal. 4:4), lankeavat ajallisesti yhteen. Jumalan Pojan ihmiseksi tulemisesta ei sinänsä seurannut hänen lain alaiseksi tulemisensa. Molemmat kuuluivat hänen lunastajantehtävänsä täyttämiseen.

Itse asiassa päätös Sanan lihaan tulemisesta kuuluu kolmiyhteisen Jumalan sisäisiin tekoihin iankaikkisuudessa. Jo silloin Jumala teki pelastussuunnitelmansa, jo silloin Poika teki päätöksensä ihmiskunnan lunastamisesta. Sitten Jumala teki sen tiettäväksi ajassa ensiksi Aadamille ja Eevalle jo paratiisissa, sitten patriarkeille ja näiden jälkeen profeettojen ja Kirjoitusten kautta Israelille ja lopulta koko maailmalle.

Raamattu ei kerro, että Poika olisi lihaan tultuaan inhimillisen luontonsa puolesta tehnyt jonkin eri päätöksen maailman lunastuksen toimittamisesta, vaan Raamattu kuvaa hänet hänen koko alennuksensa tilan aikana lunastuksen tielle tulleena ja sillä olevana (ks. esim. Matt. 1:20–236).

---

⁴ Hoenecke, *Dogmatik III*, s. 179, 195

⁵⁵ Hoenecke, *Dogmatik III*, s. 180.

⁶⁶ "Ja hän on synnyttävä pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Jeesus, sillä hän on vaipahtava kansansa heidän synneistänsä.' Tämä kaikki on tapahtunut, että kävisi toteen, minkä Herra on puhunut profeetan kautta, joka sanoo: 'Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja tälle on annettava nimi Immanuel', mikä käännettynä on: Jumala meidän kanssamme."

Kristuksen kaste ei ollut sitoutumisen alku, vaan sen jatkoa. Vapahtajan julkinen toiminta alkoi kasteesta, ja sekin oli osa "kaiken vanhurskauden täyttämistä", ei Kristuksen persoonan tähden, kuten Johannes Kastaja oivalsi, vaan meidän autuutemme tähden, missä tuli julki hänen sitoutumisensa lain täyttämiseen. "Salli nyt; sillä näin meidän sopii täyttää kaikki vanhurskaus", lausui Vapahtaja Kastajalle (Matt. 3:14–15)

Kristus oli tullut tekemään Isän tahdon. "Katso, minä tulen — kirjäkääröön on minusta kirjoitettu tekemään sinun tahtosi, Jumala." (Hebr. 10:7, Ps. 40:8). Ei voida tietenkään ajatella, että Kristus olisi kesken kaiken luopunut tehtävästä, jonka hän oli ottanut tehdäkseen, vaikka hän teikikin lunastustyönsä vapaaehtoisesti. Jumala ei kadu. Hän ei peruuta sitä, minkä on luvannut. Tämä koskee myös Jumalan Poikaa ihmiseksi tulleena. Näissä asioissa meidän on jätävä sen varaan, mitä Raamattu sanoo, ja leikattava siivet mielikuvitukseltamme ja järkemme johtopäätöksiltä.

Kristuksella ei ollut ihmisenä lunastajan toimensa ohella mitään omia tavoitteita, omaa uraa tai lunastajan toimesta erillään olevaa omaa elämää. Hänellä ei ollut omaa kotia. "Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole mihin hän päänsä kallistaisi." (Matt. 8:20) Hän ei mennyt naimisiin eikä hänellä ollut jälkeläisiä. Kuningas, jonka valtaistuini on iankaikkinen, ei tarvitse kruununperijää. Raamattu vaikeuttaa lähes kokonaan ajanjaksosta hänen elämänsä vuosien 12 ja 30 välillä. 12-vuotiaana juutalaispoika saavutti hengellisen täysi-ikäisyyden ja oli itse vastuussa omasta hengellisestä elämästään. 30-vuotiaana mies tunnustettiin kypsäksi julkiseen toimintaan, jolloin hänellä oli lupa esiintyä ja puhua julkisesti. Tuosta välijaksosta Raamattu lausuu ainoastaan: "Ja hän lähti heidän kanssansa ja tuli Nasaretiin ja oli heille alamainen. Ja hänen äitinsä kätki kaikki nämä sanat sydämeensä. Ja Jeesus varttui viisaudessa ja iässä ja armosta Jumalan ja ihmisten edessä" (Luuk. 2:51–52) Se, että Raamattu sivuuttaa tämän pitkän ajanjakson tällä lyhyellä maininnalla, puhuu sen puolesta, että Jeesuksen ihmiseksi tulolla ja ihmisenä ololla oli vain yksi tarkoitus, nimittäin pro nobis, elämä meidän sijassamme, meidän lunastuksemme tähden. Hän ei elänyt itseään varten eikä hänellä ollut jotakin sellaista itsenäistä, erillistä kutsumusta, missä palveleminen ei olisi kuulunut hänen lunastajantoimeensa, mitä ikinä hän sitten tekikin tuona aikana, jolta meillä ei ole tietoja Raamatussa.

Kristuksen voitelu lunastajantehtävään

Vt:ssa voideltiin kuninkaat, profeetat ja papit virkoihinsa. Nämä virat oli myös Kristuksella lunastajantoimessaan.

Raamattu esittää, että Kristus voideltiin Pyhällä Hengellä (Ps. 45:8; Apt. 10:38). Jo sana Kristus eli Messias merkitsee Voideltua. Jeesuksesta ei tullut Kristusta eli Messiasta vasta ristillä, vaan Raamattu esittää hänet Kristukseksi sikiämisestä asti.

Enkeli Gabriel esitteli Messiaan ennen tämän sikiämistä: "Hän on oleva suuri, ja hänet pitää kutsuttaman Korkeimman Pojaksi, ja Herra Jumala antaa hänelle Daavidin, hänen isänsä, valtaistuimen, ja hän on oleva Jaakobin huoneen kuningas iankaikkisesti, ja hänen valtakunnallansa ei pidä loppua oleman" (Luuk. 1:33).

Kun Jeesus oli äitinsä, neitsyt Marian, kohdussa, Elisabet riemuitsi tulevasta Messiaasta ja kutsui häntä nimellä "minun Herrani" (Luuk. 1:43).

Itämaan tietäjät kysyivät: "Missä on se äsken syntynyt juutalaisten kuningas? Sillä me näimme hänen tähtensä itäisillä mailla ja olemme tulleet häntä kumartamaan" (Matt. 2:2). He toivat tälle lapselle Jumalalle ja Messias -kuninkaalle soveltuvat lahjat: kultaa, suitsuketta ja mirhaa (Matt. 2:11).

Kertomus Jeesuksesta 12 -vuotiaana temppelissä (Luuk. 2:42–52) osoittaa, että hän oli jo silloin Pyhällä Hengellä runsaasti voideltu. "Kaikki, jotka häntä kuulsivat, ihmettelivät hänen ymmärrystänsä ja hänen vastauksiensa" (j. 47). Hän myös tajusi persoonansa ainutlaatuisuuden, koska hän sanoi: "Mitä te minua etsitte? Ettekö tienneet, että minun pitää niissä oleman, jotka minun Isäni ovat" (j. 49). Ja tässä yhteydessä Raamattu korostaa, että Jeesus "lähti heidän kanssansa ja tuli Nasaretiin ja oli heille alamainen" (j. 51).

Apostolit tunnustivat hänet Kristukseksi ja elävän Jumalan Pojaksi jo ennen hänen suurta kärsimystään. Pietari lausui kaikkien nimissä: "Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika." (Matt. 16:16).

Raamatun mukaan meidän on siis sijoitettava Kristuksen voidelluksi tulemisen ja lunastajanviran alkukohta jo inkarnaatioon eli lihaan tulemiseen. Hänen jumalallinen luontonsa ei voiteltua tarvinnut, sillä Pyhä Henki

on Jumalan Henki, joka lähtee Isästä ja Pojasta, vaan hänet voideltiin inhimillisen luonnon puolesta⁷. Ps. 45:8 lausuu Messiaan voitelmusta: "enemmän kuin osaveljiäsi". Osaveljistä voidaan puhua vain Kristuksen inhimillisen luonnon puolesta, ei jumalallisen luonnon puolesta, sillä osaveljiä Jumalan Poikana hänellä ei ole; hänhän on Jumalan ainosyntyinen Poika.

Huomaamme myös, ettei hänestä tule Kristusta jossakin vaiheessa siinä ja kuoleman välillä, vaan hän on kaiken aikaa Kristus. Apostolitkin sanoivat: "Sinä olet Kristus." Veisatessamme tuttua Lutherin jouluvirttä tunnustamme vastasyntyneen Jeesuksen Herraksi ja Kristukseksi:

*Herramme Kristus teille nyt
On tänään tänne syntynyt
Ja tää on teille merkiksi:
Seimessä lapsi makaapi!*

*Jo riennä, katso, sieluni.
Ken seimessä nyt makaapi:
Hän on sun Herras, Kristukses,
Jumalan Poika, Jeesukses.*

Mitä tulee Apt. 2:36:n mainintaan, että Jumala "on hänet Herraksi ja Kristukseksi tehnyt, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte", niin tämä kohta ei kiellä Jeesuksen olleen Herra ja Messias alennuksen tilassa, vaan puhuu hänen korotuksestaan, siitä, kuinka ristiinnaulittu Jeesus on Jumalan oikealla puolella käyttäen aina ja täydellisesti inhimillisenkin luontonsa puolesta jumalallista valtaa ja kirkkautta ja mitenkä tämä sama Jeesus on samalla tehty koko Israelin huonetta varten siksi Messiaaksi eli Kristukseksi, jossa on valmis pelastus myös hänen ristiinnaulitsijoilleen, niin että heilläkään ei ole eikä voi olla mitään muuta pelastustietä, vaan tähän ainoaan heidänkin tulee panna turvansa ja toivonsa.

Heino Pätiälä rajoittaa Kristus -nimen koskemaan Jeesusta evanke-

---

⁷ Gottfried Hoffmann: "Et quidem unctus est non ut Deus, sed ut homo". "Häntä ei voideltu, sikäli kuin hän oli Jumala, vaan sikäli kuin hän oli ihminen." Hoenecke, Dogmatik III, s. 179.

liumin saarnaajana ja hänen täyttämänsä lunastustyön jälkeen riemuitsevana kuninkaana⁸. Pätiälä ei liitä Kristus -nimeä hänen lunastajantoi-meensa.

"Kaikessa kiusattu"

Sanan lihaan tulo ei ollut näennäinen, vaan todellinen, josta osoitukseksi on esimerkiksi se, että kiusaukset kohdistuivat häneen todellisina. "Hän oli kaikessa kiusattu niin kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä." (Hebr. 4:15). Kiusaukset ulottuivat halki koko elämän, ja kestäminen niissä merkitsi muiden asioiden ohella erityisesti lunastajantoimessa pysymistä (ks. esim. Matt. 4:1–11; 16:21–23; 27:42). Hän ei hypännyt yli näiden kiusausten suoraan ristille eikä myöskään astunut alas ristiltä viimeisten kiusausten helteessä, vaan kaiken aikaa pysyi uskollisena Messiaan kutsumukselleen.

Ainutlaatuinen persoona

Uskomme alkeisiin kuuluu Sanan perusteella se, että Vapahtajamme Kristus on ainutlaatuinen persoona. Ketään toista samanlaista ei ole. Hän on jumal'ihminen. Jumalan Poika omaksui inhimillisen luonnon eli tuli lihaan. Asia tapahtui juuri näin päin. Ei niin päin, että ihmisestä olisi tullut Jumalan Poika. Ei myöskään koskaan ole ollut sellaista Kristusta, joka olisi ollut pelkkä ihminen ja josta voitaisiin ajatella, että hän olisi ollut velvollinen olemaan lain alainen ja sen täyttämään. Lihaan tulemuksessa Kristuksen inhimillinen luonto tuli osalliseksi hänen jumalallisen luontonsa ominaisuuksista ja nämä molemmat luonnot muodostavat hänessä yhden jakamattoman persoonan. Sellaisena Raamattu hänet esittää.

Ihmisen Poika on lain herra

Jumala ei ole lain alainen, vaan lain herra. Tätä tuskin kukaan kyseenalaistaa. Jumalalle ei voida asettaa velvollisuutta noudattaa lakia, jonka

---

⁸

Ymmärrätkö mitä luet? Lunastusopin katkismus, toinen painos s. 6. Tämän jälkeen käytämme tästä nimeä Lunastusopin katkismus.

Hän on säätänyt ihmisille. Se olisi Jumalan pilkkaa. Sellaista ei voida vaatia myöskään Jumalan Pojalta senkään jälkeen, kun Hän tuli ihmiseksi, sillä Hän ei lakannut olemasta Jumala. Vapaaehtoisesti, rakkaudesta meihin Hän tuli lainalaiseksi täyttääkseen meidän hyväksemme ja meidän sijassamme sen lain, jonka me olimme rikkoneet, ja tullakseen meille siksi vanhurskaudeksi, joka Jumalan edessä kelpaa.

Raamattu ilmaisee tämän asian selvästi sanoessaan: "Niin Ihmisen Poika on sapatinkin herra", Mark. 2:28. Luepa tämä tarkasti! Raamattu, Jumalan sana, sanoo tässä: "Ihmisen Poika". Se ei käytä tässä sanaa "Jumalan Poika". Edelleen tämä Ihmisen Poika on "sapatinkin herra". Luepa siitä myös tuo pikku päätte "-kin" (kreikan kai), joka osoittaa, että Hän on kaiken muunkin herra, koko lain herra ja sen yläpuolella.

Kun Kristus maksoi tempeliveron, Hän sekä tekemällään kala-ihmeellä että sanoillaan osoitti, että Hän, Kuninkaan Poika, oli verosta vapaa. Näinhän luemme: "Ja kun he saapuivat Kapernaumiin, tulivat tempeliveron kantajat Pietarin luo ja sanoivat: 'Eikö teidän opettajanne maksa tempeliveroa?' Hän sanoi: 'Maksaa.' Ja kun hän tuli huoneeseen, kysyi Jeesus häneltä ensi sanaksi: 'Mitä arvelet, Simon? Keiltä maan kuninkaatt ottavat tullia tai veroa? Lapsiltaanko vai vierailta?' Ja kun hän vastasi: 'Vierailta', sanoi Jeesus hänelle: 'Lapset ovat siis vapaat. Mutta ettemme heitä loukkaisi, niin mene ja heitä onki järveen. Ota sitten ensiksi saamasi kala, ja kun avaat sen suun, löydät hopearahan. Ota se ja anna heille minun puolestani ja omasta puolestasi.'" (Matt. 17:24–27).

Jos Kristuksen elämällä ei olisi merkitystä lunastukseemme kuuluvana asiana eli laintäyttämystenä meidän sijassamme, hän olisi voinut tulla suoraan ristille. Se ei olisi ollut Jumalalle mahdotonta, ja hän olisi silloinkin ollut viaton.

Persoonallinen yhtymys

Koska tosi Jumala ja tosi ihminen muodostavat yhden persoonan Kristuksessa, ei Kristuksen jumalallista ja inhimillistä luontoa voida repiä irti toisistaan siten, että jumalallinen luonto ei olisi mukana vaikuttamassa kaikessa siinä, mitä Kristus inhimillisen luonnon mukaan tekee, eikä myöskään päinvastoin. Franz Pieper määrittelee asian näin: "Kristuksen virkaan kuuluvat tehtävät, mitkä Kristus profeettana, ylimmäisenä pappina ja kuninkaana on suorittanut ja yhä suorittaa kummankin luonnon

puolesta siten, ettei kumpikaan luonto vaikuta sitä, mikä on sille ominaista, erillään toisesta, vaan kiinteässä yhteydessä toiseen yhtenä ainoana jakamattomana jumalinhimillisenä toimintona."⁹

Raamattu osoittaa tämän useilla lausumillaan. Kristuksen veri on Jumalan Pojan veri (1 Joh. 1:7). Neitsyt Mariasta ei syntynyt vain ihminen Jeesus, vaan kristillinen kirkko on kutsunut neitsyt Mariaa teotokokseksi eli Jumalan synnyttäjäksi, sillä Raamattu Elisabetin suulla sanoo Mariaa "minun Herrani äidiksi". Asiaa ei tietenkään tule ymmärtää niin, että Maria olisi antanut olemassaolon Jumalalle, vaan niin, että se lapsi, joka varttui hänen kohdussaan ja jonka hän synnytti, oli tosi Jumala. Juutalaiset eivät ristiinnaulinneet pelkkää ihmistä, vaan "kirkkauden Herran" (1 Kor. 2:8). Niin ei myöskään voida sanoa, että ihminen Jeesus olisi ollut oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lain, väittämättä samalla, että Jumalan Poikakin olisi ollut velvollinen sen tekemään.

Jos sanotaan, että Jeesus oli tosi ihmisenä velvollinen täyttämään lain, mutta tunnustetaan, että Jumalan Pojalle ei voida panna sellaista vaatimusta, silloin itse asiassa irrotetaan Kristuksen luonnot toisistaan erilleen ja kielletään niiden muodostavan yhden jakamattoman persoonan. Kalledonin kirkolliskokous tunnusti Raamatun mukaisesti: "Hän on yksi ainoa Jeesus Kristus, Poika, Herra, Ainosyntyinen, joka tunnetaan kahdessa luonnossa, niitä sekoittamatta, muuttamatta, jakamatta ja erottamatta. Hänen luontojensa välinen ero ei persoonallisessa yhtymyksessä mitenkään häviä, vaan kummankin luonnon erityislaatu säilyy, ja yhdessä ne muodostavat yhden persoonan. Hän ei ole ikään kuin jakautunut kahdeksi eri persoonaksi, vaan hän on yksi ja sama ainoa Poika, Jumala, Sana ja Herra Jeesus Kristus. Näin ovat jo ammoain opettaneet profeetat, näin opetti Kristus itse meitä tuntemaan itseään, ja tämän opin on isien uskontunnustus välittänyt meille."¹⁰

Kristuksen lainalaisuus koski koko persoonaa

Kristuksen oleminen lain alaisena oli todellista koko persoonan, jumalinhimisen, lainalaisuutta. Gal. 4:4-5 lausuu nimenomaan Jumalan Pojan tulleen lain alaiseksi: "Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, lunastamaan lain

---

⁹ Kristillinen dogmatiikka, suomennos vuodelta 1990, s. 285.

¹⁰ Tunnustuskirjat 1990, s. 573.

alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan." Tämä sama kohta lausuu myös, että molemmat, siis sekä hänen ihmiseksi tulemisensa että hänen lainalaisuutensa, kuuluivat hänen lunastajantoimeensa. Kun alkuteksti käyttää kahdesti samaa sanaa (gegonen, 'syntynyt', 'tehty'), siis sekä Jeesuksen syntymisestä että lain alaiseksi tulemisesta, se siten osoittaa, että nämä ajallisesti yhteen lankeavat seikat ovat eri asioita, ja siksi esimerkiksi Luther valitsi käännökseensä kumpaankin alkukielen ginomai -verbin eri merkityksen: "vaimosta syntyneen, lain alaiseksi tehdyn."

Raamattu opettaa siis selvästi molempia, että Kristus on lain herra (Mark. 2:28) ja että Jumalan Poika tuli "lain alaiseksi" (Gal. 4:4–5). Lainalaisuus ei koskenut siis vain Kristuksen inhimillistä luontoa, vaan koko persoonaa, siis myös Jumalan Poikaa, niin kuin Gal. 4:4–5 nimenomaan sanoo Jumalan Pojan tulleen lain alaiseksi. Seurattaessa Pätiälän oppia joudutaan selvään ristiriitaan näiden Raamatun paikkojen kanssa.

Kristuksen meidän sijassamme tapahtunutta lain täyttämystä ei siis voida kieltää sillä perusteella, että Kristuksen olisi täytynyt täyttää laki oman persoonansa puolesta siihen vedoten, että hän oli tosi ihminen. Sillä vastaamatta jäävät vielä seuraavat kysymykset: Miksi Kristus tosi Jumalana eli Jumalan Poikana täytti lain? Ja: Mihin Jumalan Poika olisi tarvinnut oman persoonansa puolesta lain täyttämystä?

Tässä näkyy vastustajien päätelmän heikkous ja jo siihen murskautuu koko heidän argumenttinsa. Kristuksen molemmat luonnot, jumalallinen ja inhimillinen, muodostavat yhden persoonan, jossa kumpikin luonto on osallinen toisen luonnon ominaisuuksista. Vaikka Kristus ei oman persoonansa puolesta ollutkaan velvollinen täyttämään lakia, vaan oli sen herra, hän kuitenkin meidän lunastuksemme tähden vapaaehtoisesti alistui lain alaiseksi ja täytti lain. Tämä sisältää silloin sen, että Kristuksen lain täyttäminen on osa hänen lunastustyötään, ei vain sitä varten, että Kristus voisi olla puhdas uhri, vaan ollakseen meille se vanhurskaus, joka Jumalan edessä kelpaa.

Nikaian uskontunnustus lausuu: "... me uskomme yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, joka ennen aikojen alkua on Isästä syntynyt, ei luotu, joka on samaa olemusta kuin Isä ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä, joka meidän ihmisten ja meidän pelastuksemme tähden astui alas taivaista, tuli lihaan Pyhästä Hengestä ja neit-

synti Mariasta ja syntyi ihmiseksi, meidän edestämme ristiinnaulittiin Pontius Pilatuksen aikana, kärsi kuoleman ja haudattiin ..." Ja apostolinen uskontunnus puhuessaan lunastuksesta esittää Jeesuksen koko elämän eikä vain hänen suurta kärsimystään ja kuolemaansa.

Ylimmäispapillisen viran määritelmä

Luterilaiset teologit määrittelevät Kristuksen ylimmäispapillisen viran: Jeesuksen Kristuksen ylimmäispapillisen viran olemus on siinä, että Herra suorittaa täydellisen hyvityksen (satisfactio, Genugtuung) täyttämällä täydellisesti lain ja sovittamalla täydellisesti koko meidän syntivelkamme kaikkien syntisten puolesta ja tämän hyvityksensä perusteella pitää esiroukouksia kaikkien syntisten puolesta Jumalan tykönä.

Näin määriteltynä Kristuksen ylimmäispapillinen virka alkaa ihmiseksi tulemisesta ja jatkuu esiroukusten osalta yhä (hänellä on "katoamaton pappeus", Hebr. 7:24).

Samoin kuin Vt:n ylimmäiset papit olivat ylimmäisiä pappeja muulloinkin kuin uhratessaan suurena sovintopäivänä, niin myös Kristus oli ylimmäinen pappi jo ennen kuin hänet Golgatalla uhrattiin (Hebr. 9:11).

Lain velvoitus

Vastustajien taholta on esitetty myös, että laki velvoittaa joko kuuliaisuuteen tai rangaistukseen, muttei molempiin samanaikaisesti. Luterilainen dogmaatikko Guenstedt torjui sen seuraaviin raamatunkohtiin vedoten: Ps. 69:6; Matt. 5:17; Room. 4:25, vrt. jakeet 8,9,10,18,19; 8:3; 10:4; Gal. 3:13; 4:4–5. Samalla hän viittasi siihen, että laki edellyttää ihmisiltä molempia: kuuliaisuutta, koska he ovat järjellisiä olentoja; rangaistusta, koska he ovat syntiin langenneet. Kuuliaisuuden edellyttäminen on kuitenkin parempi perustella sillä tosiasialla, että Jumala on pannut meille noudatettavaksi lakinsa, jolla on siis jumalallinen oikeus velkoa meiltä kuuliaisuutta.

Oliko Kristus oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lain?^{11 12}

Oliko Jeesus Kristus oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lain? Kristillinen kirkko on ikivanhasta uskonut, että Hän vapaaehtoisesti meidän tähtemme tuli lain alaiseksi ja täytti lain. Hän itse oli lain herra ja sen yläpuolella. Millä perusteella kristityt näin uskovat?

Välttämätön johtopäätös

Se seuraa jo siitä, että Jumala tuli ihmiseksi. Kun Jumalan Poika syntyi ihmiseksi, hän ei lakannut olemasta tosi Jumala. Hän oli Herräiätinsä kohdussa (Luuk. 1:43). Itämaan tietäjät kumarsivat häntä ja osoittivat hänelle jumalallista kunnioitusta. Kristus on tosi Jumala ja tosi ihminen samassa persoonassa. Jos sanotaan, että Kristus oli velvollinen oman persoonansa puolesta täyttämään lain, silloin ihminen sanelee Jumalalle, mitä hänen pitää tehdä. Hänen ihmisyytensä ei ollut milloinkaan eikä tule koskaan olemaan niin erillään hänen jumaluudestaan, että hän olisi vain pelkkä ihminen. Milloinkaan ei näet ole ollut sellaista Jeesus Nasaretilaista, joka ei samalla olisi tosi Jumala.

Ne, jotka sanovat, että Jeesus tosi ihmisenä oli velvollinen olemaan lain alainen, tekevät sen väärän johtopäätöksen, että ihmisyyteen sinänsä kuuluisi lain alaisuus. Siis, jos Jumala yhtyy johonkin luotuun tai käyttää sitä hyväksensä, Luojan olisi muka pakosta mukauduttava luodun mukaan. Niin ei ole asia. Esimerkkinä palvelkoon kertomus Mooseksesta ja orjantappurapensaasta. Kun Jumala ilmestyi Moosekselle, "pensas paloi ilmitulesa, mutta pensas ei kuitenkaan kulunut" (2 Moos. 3:2). Jumala käytti sekä tulta että pensasta ilmestymisessään. Sekä tuli että pensas olivat todellisia, mutta tuli ei syönyt eikä pensas kulunut, kuten niiden luonnollinen tapa olisi.

On Raamattuun lisäämistä, jos opetetaan, että Kristus oli oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lain. Hän toki täytti lain, mutta

---

¹¹ Lainaan tähän vähäisin kielellisin korjauksin kokonaisuudessaan kirjoitukseni Luterilainen -lehestä 3-4/1996 s. 111-115 sen yhteenvedonomaisuuden vuoksi, vaikka siinä toistuvatkin eräät muualla jo lausutut asiat.

¹² Kristuksen kuuliaisuus

hän teki sen rakkaudesta meihin osana lunastustyötään, ei velvollisuuden pakosta. Jos lisäämme Raamattuun, vedämme päällemme Jumalan tuomion. "Jos joku panee niihin jotakin lisää, niin Jumala on paneva hänen päällensä ne vitsaukset, jotka ovat kirjoitetut tähän kirjaan." (Hm. 22:18)

Tutkikaamme asiaa lähemmin pyhästä Raamatusta, Jumalan Sanasta, joka on uskomme ehdoton normi. "Ei yli sen, mikä kirjoitettu on." (1 Kor. 4:6)

Raamatusta löytyy oppi Kristuksen luontojen yhteydestä

Raamatusta löydämme lukuisia kohtia, jotka kertovat Vapahtajamme Kristuksen jumalallisen ja inhimillisen luonnon ihmeellisestä yhteydestä. Tällä oli vaikutuksensa Kristuksen toimintaan, niin että hän välistä toimi tavalla, jolla kukaan toinen ei olisi voinut toimia syntiin syyllistymättä [, sillä vain hänellä on ollut Messias -kutsumus].

Esimerkkejä

Kun Jeesus 12-vuotiaana löytyi temppelistä keskustelemasta kirjanopineiden kanssa, hän sanoi vanhemmilleen: "Mitä te minua etsitte. Ettekö tiedä, että minun pitää niissä oleman, jotka minun Isäni ovat." Tämän jälkeen Luukas kertoo, että Jeesus lähti heidän kanssaan Nasaretiin ja "oli heille alamainen" (Luuk. 3:49–51).

Vuorisaarnassaan Jeesus oikoi aikansa vääriä Raamatun tulkintoja. Hän ei tehnyt sitä samalla menetelmällä, jolla hän esimerkiksi kukisti kiusaajan (Mat. 4:1–11). Silloin hän kumosi Raamatun väärinkäytön sen oikealla käytöllä eikä käyttänyt omaksi hyväkseen jumalallista valtaansa, vaan kulki meille kuuluvaa kuuliaisuuden nöyrää tietä. Vuorisaarnassaan hän sen sijaan sanoi: "Mutta minä sanon teille" (Matt. 5:22,28,32,34,39, 44). Menetelmä oli nyt kiusauskertomuksesta poikkeava. Hän vetosi omaan sanaansa ja oman persoonansa arvovaltaan [lisäten Raamattuun!], mihin hänellä tosi Jumalana oli oikeus ja Messiaana kutsumus. Ja kansa hämmästyí, sillä hän opetti heitä, niin kuin se, jolla valta on (Matt. 7:29).

Jeesuksen julkisen toiminnan alkuvaiheessa hänen luokseen tuotiin

halvattu mies. Hänelle Jeesus sanoi: "Poikani, sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi... Mutta tietääksenne, että Ihmisen Pojalla on valta antaa maan päällä syntejä anteeksi, niin — hän sanoi halvattulle — minä sanon sinulle: nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi." (Mark. 2:5,10–11). Tässä tapahtui kaksi erikoista asiaa. Jeesus paransi vetoamalla korkeampaan, siis omassa nimessään, vieläpä Ihmisen Poikana. Samassa nimessä hän antoi synnit anteeksi, mikä oli juutalaisista jumalanpilkkua (Mark. 2:7). Jos me tekisimme samoin, todella syyllistyisimme jumalanpilkkaan. Kun annamme katuvalle synninpäästön, teemme sen Kristuksen käskystä ja Hänen nimessään, emme omalla arvovallallamme.

Jeesus puhdisti tempelin. "Ja hän teki nuorista ruoskan ja ajoi ulos pyhäköstä heidät kaikki lampaineen ja härkineen ja kaasi vaihtajain rahat maahan ja työnsi heidän pöytänsä kumoon." (Joh. 2:15) Silloin juutalaiset ymmärtäen teon erikoislaadun sanoivat: "Minkä merkin sinä näytät meille, koska näitä teet." (Joh. 2:18). Oli kysymys ihmeestä, jolla Jeesus osoitti jumalallisen voimansa, vaikka epäuskoiset juutalaiset eivät sitä uskoneetkaan, vaan pyysivät uutta merkkiä. Meillä ei ole lupaa toimia Jeesuksen tavalla.

Opettaessaan sapatista Vapahtaja lausui: "Ihmisen Poika siis on sapatinkin herra." (Mark. 2:28). Ihmisenäkin hän oli lain herra, koskapa hän oli kaiken aikaa tosi Jumala.

Jeesus lähetti opetuslapsensa hakemaan aasintamman varsoineen ratsastaakseen julkisesti Messiaana Jerusalemiin. Hän sanoi heille: "Menkää kylään, joka on edessänne, niin te kohta löydätte aasintamman sidottuna ja varsan sen kanssa; päästäkää ne ja tuokaa minulle. Jos joku teille jotakin sanoo, niin vastatkaa: 'Herra tarvitsee niitä', ja kohta hän lähettää ne." (Matt. 21:2–313; katso myös Mark. 11:2–614!). Huomaamme, ettei hän

---

¹³ Ja kun he lähestyivät Jerusalemiä, tullen Beetfageen ja Betaniaan Öllymäelle, lähetti hän kaksi opetuslastaan ja sanoi heille: "Menkää kylään, joka on edessänne, niin te kohta, kun sinne tulette, löydätte sidottuna varsan, jonka selässä ei yksikään ihminen vielä ole istunut; päästäkää se ja tuokaa tänne. Ja jos joku teille sanoo: 'Miksi te noin teette?', niin sanokaa: 'Herra tarvitsee sitä ja lähettää sen kohta tänne takaisin.'" Niin he menivät ja löysivät oven eteen ulos kujalle sidotun varsan ja päästivät sen. Ja muutamat niistä, jotka siellä seisovivat, sanoivat heille: "Mitä te teette, kun päästätte varsan?"

¹⁴ "Minun aikani ei ole vielä tullut; mutta teille aika on aina sovelias... Menkää te ylös juhliille; minä en vielä mene näille juhliille, sillä minun aikani ei ole vielä täyttynyt."

pyytänyt lupaa niiden käyttämiseen. Jos joku kysyisi asiaa, riitti vastaukseksi: "Herra tarvitsee niitä." Niinpä "heidän päästäessään varsaan sen omistajat (!) sanoivat heille: "Miksi te päästätte varsan?" (Luuk. 19:33) Tämä on hyvin syvälinen kohta, josta voisi paljonkin puhua. Meille riittää nyt havainto, että Jeesus toimii tavalla, johon meillä ei ole lupaa, ja että hänen toimintansa perusteena on se, että hän on Herra.

Kun se Jeesus, joka oli lihaa ja verta, teki itsensä Jumalan vertaiseksi ja sanoi olevansa Jumalan Poika, juutalaiset tahtoivat kivittää hänet. "Mutta Jeesus lymysi ja lähti pyhäköstä" (Joh. 8:59). "Niin he taas tahtoivat ottaa hänet kiinni, mutta hän lähti pois heidän käsistensä" (Joh. 10:39). "Mutta hän lähti pois käyden heidän keskitsensä" (Luuk. 4:30). Häntä ei voitu tappa, koska hänen aikansa ei ollut vielä täyttynyt (vrt. Joh. 7:6,86.1). Mutta kun hänen kuolemansa aika tuli, hän "antoi henkensä" (Joh. 19:30), sillä hänellä oli "valta antaa se ja valta ottaa se jälleen". Sen käskyn hän oli saanut Isältänsä. (Joh. 10:18). Helluntaisaarnassaan Pietari syyllisti kuulijansa: "...sen miehen, joka teille luovutettiin... te tapoitte." (Apt. 2:22–23). Tämä mies, jota he eivät voineet tappa ennen ajan täyttymistä, oli, kuten Raamattu sanoo, "kirkkauden Herra", jonka he ristiinnaulitsivat (1 Kor. 2:8).

Nämä esimerkit riittänevät osoittamaan Kristuksen luontojen persoonallisen yhteyden ja sen, että se Jeesus, joka oli lihaa ja verta, oli kirkkauden Herra ja "sapatinkin", koko lain herra. Näistä kohdista pilkistaa esiin, ettei hän ollut oman persoonansa tähden velvollinen olemaan lain alainen, vaan meidän lunastuksemme tähden "hän tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon" (Fil. 2:7) ja syntyi lain alaiseksi "lunastamaan lain alaiset" (Gal. 4:4-5).

Raamatun oppi on lohdullinen

Kristuksen, "minun Herrani ja Jumalani" (Joh. 20:28) edessä en rohkene sanoa: Sinä olit itsesi tähden velvollinen olemaan lain alainen. Sen sijaan voin kiitollisena sanoa: "Kiitos Jumalalle hänen sanomattomasta lahjastaan" (2 Kor. 9:15). On näet tavattoman lohdullista, kun minun ei tarvitse astua tuomiolle täyttämättömän lain eteen, vaan saan astua Jumalani luo pukeutuneena Kristuksen vanhurskauteen, kokonaiseen Kristukseen, joka

minun tähteni oli kuuliainen Isän tahdolle katkeamattomasti hamaan ristin kuolemaan asti (Fil. 2:8).

Kristuksen lainalaisuus päättyi kuolemaan, ihmisuus ei

Kristuksen kuuliaisuus kesti ihmiseksitulosta kuolemaan asti (Fil. 2:6-8). Kun Hänen pyhä ruumiinsa oli haudassa, esivalta vartioi sitä. Mutta Hän nousi ylös kuolleista. Yhä edelleen Hän oli todellinen ihminen, joka ylösnoustuaan näytti opetuslapsilleen kätensä ja kylkensä (Joh. 20:22). Kun he luulivat Häntä hengeksi, Hän sanoi: "Kosketelkaa minua ja katsokaa, sillä ei hengellä ole lihaa ja luita niin kuin te näette minulla olevan" (Luuk. 24:39). Taivaassakin Hän on paitsi tosi Jumala myös todellinen ihminen. Hänen lainalaisuutensa päättyi kuitenkin Hänen kuolemaansa. Viimeisenä päivänä Kristukselta ei vaadita tiliä, vaan Hän on itse tuomari. Tämä kaikki osoittaa, ettei ihmiseksi tuleminen sinänsä vielä merkinnyt Kristukselle lainalaisuutta. Hän tuli lain alaiseksi "lunastaakseen lainalaiset", ja se työ kesti sikiämisestä kuolemaan ja huipentui Hänen katkeraan ristinkärsimyksensä.

Miten suuri olikaan jumalallisen Majesteetin rakkaus meitä syntisiä kohtaan ja uhrautuvaisuus meidän autuutemme tähden!

Lisälukemista: Franz Pieper, Oppi Kristuksen persoonasta, ks. Kristillinen dogmatiikka, 1995, s. 243-290.

Tarvitsemme lain täyttämysten päästäksemme iankaikkiseen elämään

Kristuksen alistuminen lain alle oli ihmeellinen nöyrytyminen. Mikä olisi luotu sanomaan Luojalle, lakiin velvoitettu lain Antajalle ja sen herralle: Sinun täytyy, koska kerran olet tullut ihmiseksi, nyt itsesi tähden alistua kaikkeen siihen, mitä laki sanoo! Eikö se olisi tavatonta röyhkeyttä ja Kristuksen aliarvioimista? Sitä se olisi, jos niin tekisimme.

Jotkut päättelevät raflaavasti järjellään: "Ne, jotka väittävät, ettei Jee-

sus ollut velvollinen elämään lain mukaisesti, koska hän oli Jumala tai-
vaasta, unohtavat, että hän oli myös ihminen, syntynyt neitsyt Mariasta,
ja siis ihmisenä lain alainen. Jos Jeesus olisi maan päällä eläessään mur-
hannut, varastanut, harjoittanut haureutta ja muita syntejä, ei hän olisi kel-
vannut uhrikaritsaksi, jonka piti olla virheetön."15

Tässä kirjoittaja erottaa Kristuksesta hänen jumaluutensa hyvin ou-
dolla tavalla unohtaen, ettei koskaan ole ollut pelkkää ihmistä nimeltä Jee-
sus Nasaretilainen. Uhrikaritsan piti olla virheetön; siinä kirjoittaja on oi-
keassa. Mutta on totta myös se, että laki vaati ihmiseltä lain täyttämistä
autuuden saavuttamiseksi ja että Kristus täytti lain joka suhteessa. Jos la-
kia ei olisi täytetty meidän sijassamme (pro nobis), meidän pitäisi se itse
täyttää. Oikein on joku sanonut: "En voisi rauhassa kuolla, ellei Kristus
olisi täyttänyt lakia puolestani." Edellyttäähän Raamattu selvästi ihmiseltä
hänen pelastuakseen lain täyttämystä. "Eivät lain kuulijat ole vanhurskaita
Jumalan edessä, vaan lain noudattajat vanhurskautetaan." (Room. 2:13)
Kun lainoppinut (Luuk. 10:25) ja rikas nuorukainen (Matt. 19:16-17;
Mark. 10:17; Luuk. 18:18) kyselivät Jeesukselta, miten pääsisivät ian-
kaikkiseen elämään, Jeesus osoitti, että siihen tarvitaan laintäyttämys.
"Mutta jos tahdot päästä elämään sisälle, niin pidä käskyt" (Matt. 19:17).
Kun ihmisellä itsellään ei ole lain täyttämystä, hän voi saada sen vain si-
jaistäyttäjältä eli Kristukselta, Daavidin pojalta ja Daavidin Herralta
(Matt. 22:34-46) uskon kautta häneen. Eivät nämä kaksi asiaa eli uhrika-
ritsan virheettömyys ja lain sijaistäyttämys ole toistensa kanssa ristiri-
dassa.

Kristus ollen kaiken aikaa tosi Jumala antoi ajoittain jumaluutensa nä-
kyä, mistä laki ei Häntä estänyt, koska Hän oli lain herra. Se kuului Hänen
korkeaan profeetan virkaansa. Jos Hän olisi ollut oman persoonansa
vuoksi lain alainen, Hän ei olisi voinut tehdä ihmeitä omassa nimessään,
vaan Hänen (ihmisenä) olisi tullut vedota aina ylempäänsä, Isään. Edelli-
sessä luvussa olen ottanut esille useita tällaisia ihmeitä, joilla hän osoitti
jumalallisen valtansa ja oikeutensa toimia niin kuin hän toimi. Samaa it-
senäistä oikeutta ei ole kellään toisella.

---

¹⁵ Lauri Korkee Seurakunta No 10 s. 155 1978.

Sovitetut Kristuksen kuolemassa, vanhurskautetut hänen veressään

Room. 5:8–10: "Paljon enemmän me siis nyt, kun olemme vanhurskautetut hänen veressään, pelastumme hänen kauttansa vihasta. Sillä jos me silloin, kun vielä olimme Jumalan vihollisia, tulimme sovitetuiksi hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta, paljon enemmän me pelastumme hänen elämänsä kautta nyt, kun olemme sovitetut."

Kuolema on sielun erkaneminen ruumiista. Mutta se merkitsi Kristukselle paljon enemmän.

Sillä kun uskova kuolee, hän saa olla Kristuksen kanssa, mikä on monin verroin parempi kuin tämä elämä. Uskovalle kuolema ei ole kauhistava kokemus, vaikka se lihalle ja verelle voi olla kova paikka, vaan vapautus. Eräät ovat ennen lähtöään kokeneet jopa suurta iloa odottaessaan pikaista pääsyä Herransa luo. Kuolema ei ole enää uskoville varsinaisesti rangaistus. Jeesus on sanonut: "Jos joku pitää minun sanani, hän ei ikinä maista kuolemaa" (Joh. 8:52).

Kristukselle kuolema oli Jumalan hylkäämäksi tuleminen. "Jumalani, Jumalani miksi minut hylkäsit", hän sanoi. Se oli hänelle lain kiroustuomion alaiseksi tuleminen ja sen maistaminen. "Hän Jumalan armosta olisi joutunut kaikkien edestä maistamaan kuolemaa" (Hebr. 2:9). "Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu." (Gal. 3:13).

Jotakin salattua, sellaista, mitä emme voi järjellämme loogisesti eritellä, jää meille tähän asiaan. Meidän on pysyttävä vain siinä, minkä Raamattu sanoo. Vaikka Kristus on Jumalan hylkäämänä, hän silti säilyttää luottamuksen Isään ja antaa henkensä hänen käsiinsä. Vaikka Raamattu toisaalta sanoo, että meidät on hänen kuolemansa kautta sovitetut, kuitenkin Raamattu sanoo Kristuksesta jo ennen hänen kuolemaansa: "Sen jälkeen, kun Jeesus tiesi, että kaikki jo oli täytetty, sanoi hän, että kirjoitus kävisi toteen: 'Minun on jano.' Siinä oli astia, hapanviiniä täynnä; niin he täyttivät sillä hapanviinillä sienen ja panivat sen iisoppikorren päähän ja ojensivat sen hänen suunsa eteen. Kun nyt Jeesus oli ottanut hapanviinin, sanoi hän: 'Se on täytetty', ja kallisti päänsä ja antoi henkensä." (Joh. 19:28–30) Kaikki oli siis täytetty jo ennen Kristuksen kuolemaa, jopa ennen hapanviinin juomista, emmekä kuitenkaan saa erottaa hänen kuolemaansa pois sovituksesta! Yhtä vähän saamme erottaa sovituksesta pois

sitä, mikä edelsi kuolemaa! Vaan ottakaamme kaikki tämä vastaan sydämen uskolla ja kiittäkäämme Jumalaa, että Kristus on kaiken niin runsaasti, niin monipuolisesti ja täydellisesti täyttänyt, ettei Jumalan pyhällä lailla eikä pahalla kiusaajalla ole mitään oikeutta syyttää meitä. Heitetään pois järjen vastaväitteet ja heittäydytään turvallisesti kokonaisen Kristuksen varaan asettamatta hänen tekojaan toisiaan vastaan.

Mitä tulee Kristuksen vereen, lainaan tähän puhdasoppista Quenstedtiä. Hän lausuu osuvasti: "'Veri' merkitsee tässä (– –) synekdokeen muodossa [pars pro toto, osa kokonaisuuden sijasta], jota Raamattu käyttää, Kristuksen koko veriuhrin, siihen sisällytettynä hänen muu toimiva ja alistuva kuuliaisuutensa, jonka hän on koko elämänsä aikana suorittanut taivaalliselle Isälle."16. Näin pyhä Raamattu pakottaa meidät ymmärtämään Kristuksen viattoman veren, ei poissulkien siitä Kristuksen elämän kuuliaisuutta, vaan sen siihen sisällyttäen. Pyhä, autuuttava veri! Viaton veri, koska Kristus oli kuuliainen koko elämänsä ajan! Meidän edestämme vuodatettu syntien anteeksisaamiseksi. Siinä on autuutesi valmiina ja täydellisenä uskolla omistettavaksi.

II. Eräiden raamatunkohtien selitystä

Sak. 3:9–10:

"Sillä katso: kivi, jonka minä olen asettanut Joosuan eteen — siihen yhteen kiveen päin on seitsemän silmää! Katso, minä kaiverran kaiverukset siihen, sanoo Herra Sebaot, ja otan pois tämän maan pahat teot yhtenä päivänä. Sinä päivänä te kutsutte, kukin ystävänsä, viinipuun ja viikunapuun alle. "

Tämä raamatunkohta oli eräs Heino Pätiälän pääperusteita, jolla hän yritti tehdä tarpeettomaksi Kristuksen laintäyttämysten meidän sijassamme. Sakarjan käyttämä heprean "poisottaminen" (muus] viittaa kuitenkin ennemmin synnin anteeksiantamiseen, syntivelan poispyyhkimiseen eli vanhurskauttamiseen kuin sen maksuun, sillä tuon sanan merkitys ei ole kantaminen, maksaminen, sovittaminen tms. Kuitenkin Kristuksen suuri kärsimys ja uhri oli kertakaikkinen, jolla syntien rangaistus otettiin pois ja jonka merkitystä ei saa vähätellä. Se ei tee silti olemattomaksi eikä

---

¹⁶ Katso Särelä, Kristus meidän edestämme, s. 164.

tarpeettomaksi Kristuksen lain täyttämystä meidän sijassamme, eikä tämä Sakarjan kirjan kohta sano, että Kristuksen olisi ollut itsensä tähden täytettävä laki. Sen sijaan ylimmäisten pappien uhrin toistuivat vuosittain.

Korostaessaan Kristuksen kuoleman merkitystä Pätiälä panee sen Kristuksen laintäyttämystä vastaan ja hylkää hänen laintäyttämüksensä muka lunastukseen tarpeettomana. Tämä Sakarjan kirjan kohta samoin kuin muutkaan Kristuksen kärsimyksestä, verestä ja kuolemasta puhuvat kohdat eivät sen sijaan sulje ulos missään kohden Kristuksen lunastustyön piiristä hänen lain täyttämystään meidän sijassamme.

Eräät Pätiälän kannattajat ovat torjuneet tekevän kuuliaisuuden opin vähittäismaksusysteeminä, esittäen, että maksu synneistä annettiin kerralla eikä vähitellen. Luterilainen oppi tekevästä ja kärsivästä kuuliaisuudesta ei merkitse väitettyä vähittäismaksusysteemiä. Jumala ei antanut syntejä anteeksi vähitellen ja osittain, vaan kertakaikkisesti ja kokonaan. Se oli mahdollista vasta sitten, kun kaikki lunastukseen kuuluva oli tehty, kuten Sakarja lausuu: "Minä otan pois tämän maan pahat teot yhtenä päivänä."

Luuk. 2:46–52:

"Ja kolmen päivän kuluttua he löysivät hänet pyhäköstä, jossa hän istui opettajain keskellä kuunnellen heitä ja kysellen heiltä. Ja kaikki, jotka häntä kuulivat, ihmettelivät hänen ymmärrystänsä ja vastauksiansa. Ja hänet nähdessään hänen vanhempansa hämmästyivät, ja hänen äitinsä sanoi hänelle: 'Poikani, miksi meille näin teit? Katso, sinun isäsi ja minä olemme huolestuneina etsineet sinua. Niin hän sanoi heille: 'Mitä te minua etsitte? Ettekö tienneet, että minun pitää niissä oleman, mitkä minun Isäni ovat?' Mutta he eivät ymmärtäneet sitä sanaa, jonka hän heille puhui. Ja hän lähti heidän kanssansa ja tuli Nasaretiin ja oli heille alaimainen. Ja hänen äitinsä kätki kaikki nämä sanat sydämeensä. Ja Jeesus varttui viisaudessa ja iässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä."

Teksti kertoo Joosefin ja Marian huolestuneisuudesta ja närkästymisestä. "Poikani, miksi meille näin teit." He lähestyvät Jeesus -lasta ja hänen toimiaan vanhemman näkökulmasta, unohtaen, että Jeesuksella on toinenkin isä -suhde, suhde taivaalliseen Isään ja että tämä suhde hänellä on erilainen kuin kenelläkään toisella ja että se selitti tapahtuneen.

Opetuksessaan Jeesus erotti selkeästi oman Isä-suhteensa opetuslasten Isä-suhteesta. Joh. 20:17. "Jeesus sanoi hänelle [Maria Magdaleenalle]: 'Älä minuun koske, sillä en minä ole vielä mennyt ylös Isäni tykö; mutta mene minun veljeni tykö ja sano heille, että minä menen ylös, minun Isäni tykö ja teidän Isänne tykö, ja minun Jumalani tykö ja teidän Jumalanne tykö.'" Jeesus ei koskaan samaista itseään opetuslapsijoukkoon puhuessaan suhteestaan Isäänsä. Hän käyttää sangen usein sanaa "minun Isäni", mutta ei koskaan sanaa "meidän Isämme" lukemalla itsensä "meihin". Isä meidän -rukouksessa hän lausuu opetuslapsilleen: "Rukoilkaa siis te näin: Isä meidän, joka olet taivaissa." Hän ei sano: "Rukoilkaamme siis me näin." Jeesuksen suhde Isään on siis erilainen kuin meidän uskovien. Meillä on Isä luomisen, lunastuksen ja pyhityksen perusteella. Jeesuksella on Isä Jumalan Poikana Isästä iankaikkisuudessa syntyneenä, ja niin myös jumaluuden toinen persoona, Kristus, on meille "Iankaikkinen Isä" (Jes. 9:5).

Tämä Kristuksen erikoislaatuinen suhde Isään tulee esille myös tässä kertomuksessa. "Mitä te minua etsitte? Ettekö tienneet, että minun pitää niissä oleman, mitkä minun Isäni ovat?" Jos keiden niin Marian ja Joosefin olisi tullut tämä tietää ja siltä pohjalta suhtautua asiaan, kuitenkin Luukas joutuu sanomaan: "Mutta he eivät ymmärtäneet sitä sanaa, jonka hän heille puhui." Asia oli niin erikoinen ja syvälinen, että siinä vaiheessa eivät edes nämä hurskaat ja paljossa armoitetut Jumalan ihmiset käsittäneet sitä. Mutta uskovina he eivät tehneet asiasta ongelmaa, vaan painoivat sanan sydämeensä.

Marian ja Joosefin Jeesukseen suuntaama moite kääntyy sitten bumerangina heihin takaisin. He itse olivat toimineet ymmärtämättömästi. Kysymys ei ollut vain siitä, että Jeesus rakasti Jumalan sanaa ja siksi viipyi temppelissä, mikä ei eroaisi hänen opetuslastensa perusteesta, jos he toimisivat vastaavasti, vaan Jeesuksen perustelu hänen viipymiselleen yhdistyy hänen ainutlaatuiseen Isäsuhteeseensa ja siitä syystä Marian moite ei ole oikea.

Kun evankelista Luukas on Pyhässä Hengessä tuonut esiin tämän ainutlaatuisen Isä-suhteen, hän sitten kohta nimenomaisesti sanoo: "Ja hän lähti heidän kanssansa ja tuli Nasaretiin ja oli heille alamainen. Ja hänen äitinsä kätki kaikki nämä sanat sydämeensä. Ja Jeesus varttui viisaudessa ja iässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä."

Se Jeesus, joka hämmästytti ymmärryksellään ja jumalallisilla vastauksillaan, se Jeesus, jonka suhde Isään oli niin ainutlaatuinen, oli alamainen ymmärtämättömille vanhemmilleen. Ja vielä: Se Jeesus, joka itse oli Viisautta (Sananl. 8; Luuk. 11:49), varttui viisaudessa ja iässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä." Jumalan Poika tuli todelliseksi ihmiseksi ja kulki läpi ihmiselle ominaisen varttumisen aikuisuuteen, — tietenkin ilman syntiä ja menettämättä jumaluuttaan sekä siihen kuuluvia ominaisuuksia kuten kaikki- viisautta ja -tietävyyttä. Tämä kaikki tapahtui sekä Jumalan että ihmisten edessä.

Luukas kuvaa muutamin sanoin jumalihmisen Kristuksen Jeesuksen persoonan erikoislaadun ja esittää koruttomasti, mutta silmiinpistävästi, hänen alamaisuutensa vanhemmilleen. Siinä yhteydessä, jossa Luukas tämän kertoo, kun hän tuo esiin Jeesuksen Isän- suhteen erikoislaadun, emme voi puhua siitä, että Jeesus olisi ollut velvollinen alamaisuuteen oman jumalinhimillisen persoonansa puolesta, vaan hänen alamaisuutensa näyttäytyy täysin vapaaehtoisena: "oli heille alamainen."

Joh. 1:29

"Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin. "

Näin lausui Johannes Kastaja Jeesusta osoittaen, kun tämä tuli kasteelle. Myös seuraavana päivänä Johannes Kastaja lausui Jeesuksesta: "Katso, Jumalan Karitsa." (Joh. 1:36) Verbi 'ottaa' on alkukielessä airoo, suomeksi 'kantaa pois', 'viedä pois'. Se on partisipin preesens: 'pois kantavainen'. Johannes opettaa siis, että Jeesus on Jumalan Karitsa, jonka päällä on maailman syntitaakka. Hän ei kuitenkaan kannan sitä ikuisesti, vaan hän on viemässä sitä pois. Kantamiselle tulee siis loppu eli sovitustyö tulee aikanaan päätökseensä.

Johannes Kastaja ei siis opeta siten, että maailman synnit tulevat Jeesuksen kannettaviksi vasta ristillä, vaan Jeesus on hänelle Jumalan Karitsa kaiken aikaa. Maailman syntejä ei lueta Jeesukselle syyksi vasta ristillä, vaan ne on luettu jo sitä ennen.

Pätiälä haluaa tulkita tämän kohdan siten, että Johannes Kastaja puhuisi vain "siitä työstä, jonka Jeesus oli suorittava kuolemassaan"¹⁷.

---

¹⁷ Lunastusopin katkismus, s. 29.

Tekstiyhteys on kuitenkin määrävä, ja se on selvä. Johannes Kastaja osoittaa Jeesusta, joka on paikalla, ja sanoo hänestä: "Katso, Jumalan Karitsa, joka kantaa pois maailman synnin." Jeesus on jo silloin Jumalan Karitsa eikä hänestä tule sitä vasta myöhemmin.

Vanhan testamentin uhrijumalanpalveluksessa oli erikoinen kahden pukin käyttö. 3 Moos. 16:7–11, 20–27. (Katso Biblian käännöstä!18). Näistä toinen uhrattiin syntiuhrina ja toinen laskettiin elämään erämaahan. Elävän pukin päälle laskettiin kansan synnit, ja niin kauriista tuli "syntipukki". Toisen pukin osaksi tuli elämä syntejä kantaen, toisen osaksi kuolema rangaistuksena synneistä. Kristuksessa nämä molemmat kuvat yhdistyivät. Vanhan testamentin uhreissa käytettiin eri eläimiä: härkiä, vasikoita, kauriita, lampaita, kyyhkyisiä. Johannes Kastaja puhui Jeesuksesta Karitsana, joka kantaa maailman syntejä, yhdistäen häneen useampiakin Vt:n kuvia, sillä vaikka uhreja oli erilaisia, niin niiden täyttymys tapahtui yhdessä persoonassa ja hänen toimittamassaan lunastustyössä.

Joh. 3:16

"Niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen usko, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä."

Nämä sanat Jeesus lausui Nikodeemukselle ennen suurta kärsimystään ja kuolemaansa. Vapahtaja itse näki siis itsensä Jumalan jo silloin alttiiksi antamana eikä vasta ristillä tulevaisuudessa alttiiksi annettavana. Eihän hän näet sano "on antava", vaan hän sanoo: "antoi", ja kytkee siten koko elämänsä lunastukseen.

Tekstiyhteys puhuu monipuolisesti Kristuksen tehtävästä: Hän on tullut alas taivaasta (Joh. 3:13), Ihmisen Poika pitää ylennettämän ristille

---

¹⁸ Biblia seuraa käännöksessään Lutheria: "Ja Aaronin pitää heittämän arvan kahdesta kauriista: toisen arvan HERralle, ja toisen vapaalle kauriille. Ja Aaronin pitää uhraman sen kauriin, jonka päälle HERran arpa lankesi; ja valmistaman sen rikosuhriksi. Mutta sen kauriin, jonka päälle vapauden arpa lankesi, pitää hänen asettaman elävän HERran eteen, että hänen pitää sovittaman sen: ja päästämän sen vapaan kauriin korpeen... Ja Aaronin pitää paneman molemmat kätensä sen elävän kauriin pään päälle, ja tunnustaman sen päällä kaikki Israelin rikokset ja heidän pahat tekonsa kaikissa heidän synneisensä; ja ne paneman kauriin pään päälle, ja lähettämän sen, jonkun soveliaan miehen kanssa, korpeen. Että kauriin pitää kantaman kaikki heidän pahat tekonsa erämaahan; ja hänen pitää jättämän kauriin korpeen." (Kieliasua nykyaikaistettu).

(Joh. 3:15), Jumala antoi hänet (Joh. 3:16) ja Jumala lähetti Poikansa sitä varten, että maailma hänen kauttansa pelastuisi (Joh. 3:17). Tämä antaminen (edooken, aor. ind.) kuvaa tapahtunutta tosiasiaa. Tämä kohta ei siis rajoita Kristuksen työtä ristin kärsimykseen, vaan kysymyksessä on koko työ taivaasta alas tulemisesta ristille asti. Kristus tuli alas taivaasta Marian kohtuun eikä suoraan ristille. Saman asian Paavali kuvaa orjaksi tulemiseksi ja kuuliaisuudeksi hamaan ristin kuolemaan asti, Fil. 2.

Uskonpuhdistaja tri Martti Luther selittää tätä antamista saarnassaan seuraavasti:

"Miten ja millä tavalla Poika annetaan? Katsahda häneen: mitä tekee hän ja mitä kärsii meidän tähtemme tullessansa ihmiseksi, lain, toisin sanoen, Jumalan vihan alaiseksi, meidän syntiemme tähden, ja kuoleman alaiseksi tehtynä, puuhun ylennettynä, sinne ylhäälle ripustettuna, häpeällisimpään kuoleman vikapääksi tuomittuna? Kristus tässä vähää ennen sanoo, että hänen täytyy ottaa kannettavaksensa perkeleen ja koko maailman vimma ja raivo ja niitä vastaan taistella — totta kai mitä syvimmissä mielessä alttiiksi antamista! — kuitenkin siten, että hän juuri samassa polkee perkeleen, synnin, kuoleman ja helvetin jalkoihinsa ja hallitsee ylösnousemisensa ja taivaisiin astumisensa kautta. Tämän kaiken hän meillekin omaksi antaa: meillä on oleva sekä hän itse että kaikki se, minkä hän on tehnyt, ja vielä: hän ei tätä lahjaa pidä palkkana tai ansiona, eikä se ole mikään laina, takaus tai korvaus, vaan vapaa, sulasta ja runsaasta armosta annettu anti ja lahja: saaja ei saa eikä voikaan tehdä muuta kuin kököttään avata kätensä ja syvällä kiitollisuudella omaksua se sellaisena kuin Jumala sen hänelle antaa ja hän itse kipeästi tarvitsee."19

Siinähan on kaikki: ihmiseksi tulosta ristin kuolemaan, tekeminen ja kärsiminen, lain ja Jumalan vihan alaisuus, meidän tähtemme.

Vanhaluterilainen teol. tri Wilhelm Friedrich Besser (1816–1884) lausuu: "Pojan annetuksi tuleminen täytyi, kun hänet annettiin alttiiksi kuolemaan (j. 14). Se alkoi kuitenkin jo ensimmäisessä lupauksessa ensimmäisille syntisille, ja Tauler näkee oikein Jumalan rakkaudella lastatun laivan purjehtivan vuosituhanten halki, kunnes se ankkuroituu Beetleheimin satamaan, mutta jonka aarteet kätketään Golgatalle."20

---

¹⁹ Kirkkopostilla II, 642,16.

²⁰ Bibelstunden, Johannesevangelium s. 203.

Room. 5:9-19

"Paljoo ennemmin me siis nyt, kun olemme vanhurskautetut hänen veressään, pelastumme hänen kauttansa vihasta. Sillä jos me silloin, kun vielä olimme Jumalan vihollisia, tulimme sovitetuiksi hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta, paljon ennemmin me pelastumme hänen elämänsä kautta nyt, kun olemme sovitetut; emmekä ainoastaan sovitetut, vaan vieläpä on Jumala meidän kerskauksemme meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, jonka kautta me nyt olemme sovituksen saaneet. Sen tähden, niin kuin yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema, niin kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, koska kaikki ovat syntiä tehneet — sillä jo ennen lakiakin oli synti maailmassa, mutta syntiä ei lueta, missä lakia ei ole; kuitenkin kuolema hallitsi Aadamista Moosekseen asti niitäkin, jotka eivät olleet syntiä tehneet samankaltaisella rikkomuksella kuin Aadam, joka on sen esikuva, joka oli tuleva. Mutta armolahjan laita ei ole sama kuin lankeemuksen; sillä joskin yhden lankeemuksesta monet ovat kuolleet, niin paljon enemmän on Jumalan armo ja lahja yhden ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, armon kautta ylenpalttisesti tullut monien osaksi. Eikä lahjan laita ole, niin kuin on sen, mikä tuli yhden synnintekijän kautta; sillä tuomio tuli yhdestä ihmisestä kadotukseksi, mutta armolahja tulee monesta rikkomuksesta vanhurskauttamiseksi. Ja jos yhden ihmisen lankeemuksen tähden kuolema on hallinnut yhden kautta, niin paljon enemmän ne, jotka saavat armon ja vanhurskauden lahjan runsauden, tulevat elämässä hallitsemaan yhden, Jeesuksen Kristuksen, kautta. — Niinpä siis, samoin kuin yhden ihmisen lankeemus on koitunut kaikille ihmisille kadotukseksi, niin myös yhden ihmisen vanhurskauden teko koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi; sillä niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisiksi, niin myös yhden kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi. "

Tässä apostoli opettaa meille, mitä merkitsee se, että meidät on vanhurskautettu "hänen veressään" (Room. 5:9), ja se, että olemme sovitetut Jumalan kanssa "hänen Poikansa kuoleman kautta" (Room. 5:10).

Kiinnittäkäämme tarkka huomio siihen, että hän puhuu Kristuksen verestä ja Jumalan Pojan kuolemasta. Kristuksen veri on paitsi ihmisen veri,

myös samalla Jumalan Pojan veri (1 Joh. 1:7) ja hänen kuolemansa Jumalan Pojan kuolema, sillä hänessä jumalallinen ja inhimillinen luonto muodostavat yhden ja saman persoonan. Koska Kristus oli ottanut kantaakseen koko maailman synnit (Joh. 1:29; Jes. 53) ja koska ne oli hänelle syyksi luettu, Jumalan laki tuomitsi hänet kuolemaan ja hänen verensä vuodatettavaksi, vaikka hän Jumalan Poikana oli lain yläpuolella ja vaikka hän itsessään jumaluutensa puolesta oli vanhurskas ja ihmisyytensäkin puolesta viaton lain edessä ilman minkäänlaista syntiä.

Apostoli Paavali esittää tämän Kristuksen lunastustyön tapahtuneen Aadamin lankeemuksen tuottaman vahingon korjaamiseksi.

Aadamin lankeemuksen seurauksena synti tuli maailmaan (j. 12). Vaikka itse Aadamin lankeemus tapahtui äkkiä eikä pitkänä prosessina, niin sen vaikutus ei jäänyt hetkelliseksi, vaan hänen lankeemuksensa tila jatkui hänessä ja yhä jatkuu hänen jälkeläisissään taukoamattomana syntiturmeluksena. Synnin kautta tuli maailmaan kuolema (j. 12). Yhden lankeemuksesta kuolivat monet eli kaikki (j. 15). Jokainen ihminen elää kuoleman alaisena elämänsä ensi hetkestä lähtien. Tämä on vahva näyttö perisynnistä. Ihmistaimi voi kuolla jo sikiönä ja vauvana. Kuolema on synnin palkka (Room. 6:23). Kuolema voi tulla vain sellaisen osaksi, joka on joko syntinen, kuten koko maailma on, tai jolle Jumala on lukenut syyksi toisten synnin, kuten Jumala luki Kristukselle syyksi maailman synnin, ja joka itse antoi henkensä.

Yhden ihmisen synnistä tuli myös tuomio kadotukseksi (j. 16) kaikille (j. 18), samalla kun yhden tottelemattomuudesta "monet" eli kaikki tulivat syntisiksi (j. 19).

Aadamin lankeemuksen hirvittävien seurauksien vastakohtana on Kristuksen riemullisesti ylistettävä kuuliaisuus, joka toi kaikille Jumalan armon "ylenpalttisesti" (j.15). Kristus tuli tekemään tyhjäksi perkeleen teot. Ja sovitustyöllään hän teki sen kaikkien ihmisten osalta. Vaikka tämä ei toteudu Pyhän Hengen toiminnan kautta armon omistamisena kaikkien kohdalla ihmisen vastustuksen ja epäuskon tähden, niin Kristuksessa kaikki autuuteen tarvittava on hankittuna, valmiina ja riittävänä (objektiivinen sovitus ja vanhurskauttaminen) niin, ettei uskon tarvitse lisätä siihen mitään; se vain ottaa vastaan sen, mikä jo on olemassa.

Apostoli korostaa sitä, että armo tuli "yhden ihmisen" kautta (j.15). Ihmisen kautta oli tullut synti, samoin sovituksen piti tulla ihmisen kautta.

Siksi Jumalan Poika tuli maailmaan, sikisi Pyhästä Hengestä ja syntyi neitsyt Mariasta ilman syntiä.

Kristuksen kautta tuli Jumalan armon lahja "monesta rikkomuksesta vanhurskauttamiseksi" (j. 16) sen vastakohtana, että yhdestä ihmisestä, Aadamista, tuomio oli tullut koko maailmalle kadotukseksi. Laki tuomitsi Aadamin jälkeläisineen lain rikkojiksi ja kadotuksen ansainneiksi, niin kuin apostoli Paavali murskaavan voimakkaasti tuo sen esille Roomalaiskirjeensä 3. luvun alkupuolella. Laki on annettu sitä varten, että koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä (Room. 3:19). Nyt evankeliumi julistaa, että Jumalan armo on tullut koko maailman kaikista rikoksista ja synneistä vanhurskauttamiseksi. Myös vanhurskauttaminen on tuomiopäätös, ei kuitenkaan syylliseksi tuomitseva, vaan syyllisyydestä päästävä, syyttömäksi julistava, anteeksiantava, vanhurskauttava. Room. 5:15–16 julistaa yleistä vanhurskauttamista Kristuksen kuuliaisuuden nojalla.

Aadamin lankeemuksen seurauksena kuolema hallitsi ihmistä, piti häntä itselleen alistettuna ja ihminen oli synnin orja. Nyt Kristuksen lunastustyö vapauttaa tästä kuolemanalaisuudesta ja sen hallinnasta ne, jotka uskovat, ja he tulevat hallitsemaan yhden eli Kristuksen kautta tulevassa elämässä (j. 17).

Yhden ihmisen, Kristuksen, vanhurskauden teko koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi (j. 18). "Vanhurskauden teko" on lain noudattamisen ja kuuliaisuuden teko, ei vain jonakin yksittäisenä hetkenä, vaan katkeamattomasti halki koko elämän. Niin kuin Aadamia ei tarvinnut lunastaa vain ensi hetken lankeemuksesta, vaan myös lankeemuksen tilan jatkumisesta, niin Kristuksen kuuliaisuus lakia kohtaan Aadamin lunastamiseksi oli tarpeen koko Aadamin syntiturmeluksen ajalta. Ja niin kuin Aadamin jälkeläisiä ei tarvinnut lunastaa vain siltä osin kuin he perivät syntiturmeluksen Aadamilta ja siltä osin kuin Aadamin lankeemus luettiin hänen jälkeläisilleen, vaan myös heidän koko perisyntisen alaisen ja koko heidän synnillisen elämänsä osalta, niin Kristus koko syntisen maailman edustajana ja takaajana oli kuuliainen sikiämisestä "hamaan ristin kuolemaan asti". Kristuksen kuuliaisuus on paloittelematon, ehjä, yksi, koko hänen elämänsä kattava.

Niin kun Aadamin "tottelemattomuutta" ei voitu katkaista yhteen hetkeen, hänen hengellisen kuolemansa tapahtumapisteeseen, vaan se jatkui

siitä eteenpäin, samoin Kristuksen kuuliaisuutta ihmiskunnan lunastukseen kuuluvana ei voi alkaa vasta sen päätepisteestä, kuolemasta, ja poistaa siitä sitä edeltävää sikiämisen ja kuoleman välistä aikaa.

Kristuksen "vanhurskauden teko (= vanhurskaana oleminen) koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi" (j.18). Toisin sanoen se, että Kristus oli vanhurskas, on saanut aikaan sellaisen asiointilan, että kaikki ihmiset on luettu Kristuksessa vanhurskaiksi ja heille on kuoleman-tuomion sijaan annettu elämäntuomio eli tuomio elämäksi.

Kun koko maailma tuli yhden ihmisen tottelemattomuuden tähden syntiseksi, niin nyt yhden eli Kristuksen kuuliaisuuden kautta kaikki tulevat vanhurskaiksi (j. 1 9). Kristuksen tekevän kuuliaisuuden kieltäjät ovat halunneet tulkita tämän siten, että Kristuksen lunastukseen kuuluva kuuliaisuus rajoittuu hänen kuolemaansa, ja he ovat poistaneet tästä Kristuksen elämän kuuliaisuuden. Siihen ei ole olemassa perusteita eikä mikään seikka pakota siihen. Päinvastoin Raamattu itse puhuu Kristuksen vanhurskaana olemisesta ja kuuliaisuudesta Aadamin tottelemattomuuden vastakohtana. Ja tähän kuuliaisuuteen kuuluu sekä lain täyttäminen elämällä että veriuhrin antaminen ja kuoleman kärsiminen lain määräämänä rangaistuskärsimyksenä ihmiskunnan sijassa. Adam, jonka Raamattu tässä (j.14) esittää Kristuksen esikuvaksi, ei myöskään langennut vasta kuollessaan, vaan jo eläessään.

2 Kor. 8:9

"Sillä te tunnette meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armon, että hän, vaikka oli rikas, tuli teidän tähtenne köyhäksi, että te hänen köyhyydestään rikastuisitte. "

Kristuksen köyhäksi tuleminen tapahtui jo ihmiseksi tulemisessa eikä vasta ristillä. Tämän raamatunkohdan mukaan me rikastumme hänen köyhyydestään. Jumalan armo Kristuksessa ei tule meidän hyväksemme ainostaan ristin kuolemasta, vaan myös hänen kaiken aikaisesta köyhyydestään elämänsä aikana, kun hän ei pitänyt saaliinaan hänelle kuuluva jumalallista kirkkautta (Fil. 2:6-8). Se oli samalla lain alaisuutta. Kaikki tapahtui "teidän tähtenne", ei siis hänen itsensä tähden.

Gal. 3:13

"Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta, kun hän tuli kiroukseksi meidän edestämme — sillä kirjoitettu on: 'Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu' —."

Apostoli ottaa tässä Kristuksen ristiinnaulitsemisen eli puuhun ripustamisen raamatulliseksi todisteeksi siitä, että Kristus oli tullut kiroukseksi meidän edestämme. Me syntiset olimme ansainneet kirouksen, koska olimme lain rikkojia. "Kirottu olkoon jokainen, joka ei pysy kaikessa, mikä on kirjoitettuna lain kirjassa, niin että hän sen tekee." (Gal. 3:10) Kiros on siunauksen vastakohta. Jos perustaudumme lain tekoihin, osanamme on kiros, Jumalan viha, hänen armottomuutensa, häpeällä karkottaminen hänen kasvojensa edestä (1 Joh. 2:28). Kun taas "ne, jotka perustautuvat uskoon, siunataan uskovan Aabrahamin kanssa" (Gal. 3:9).

Apostoli ei kuitenkaan tässä käsittele ajankohtaa, mistä Kristuksen kirouksen alaisuus alkoi. Hän puhuu siitä, missä se vastaan sanomattoman selkeästi näkyi ja missä se toteutui loppuun saakka, viime pisaraan asti vietyinä, nimittäin kuolemassa, lain rikkojan kuolemassa. Mutta myös jo kuoleman hetkeä ennen Kristus sanoi: "Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit".

Kun siis apostoli kuvaa Kristuksen "meidän edestämme" (Gal. 3:13) kirottuna, kuvaa hän hänet lain alaiseksi tehtynä, sellaisena, jolle maailman synnit olivat syyksi luetut, ja jonka pyhä ja vanhurskas laki saattoi tuomita. Laki ei olisi voinut vaatia Kristukselta laintäyttämystä eikä julistaa hänelle tuomiota, ellei sitä ennen olisi häntä tehty lain alaiseksi ja ellei hän olisi sitä ennen ottanut maailman syntitaakkaa kantaakseen. Kuitenkin Kristusta uhattiin kuolemalla jo hänen syntymästään saakka ("väijyivät lapsen henkeä", Matt. 2:20), ja hän joutui kärsimään vainoa, pilkkaa ja häväistystä koko elämänsä ajan, mutta itse kuolema saattoi tapahtua vasta sitten, kun hänen aikansa oli tullut.

Laki saattoi kirotta Kristuksen vain siksi, että Kristus oli tehty lain alaiseksi. Mutta jos hän oli lain alainen, laki vaati häneltä myös kuuliaisuutta. Ja samoin kuin hän oli kirottu "meidän edestämme", siis meidän sijassamme, niin että me olemme hänessä kirouksesta vapaat, niin samoin laki velkoi häneltä kuuliaisuutta, ei hänen oman persoonansa tähden, vaan "meidän edestämme", meidän sijassamme, meidän hyväksemme, meidän

puolestamme, niin ettei meiltä autuaiksi tullaksemme vaadita lain täyttämystä, vaan olemme Kristuksessa tästä vaatimuksesta vapaat.

Pätiälä hyväksyi sen, että Kristus täytti lain ollakseen viaton uhri, mutta hän kielsi sen tapahtuneen meidän sijassamme. Hänelle lain täyttämys oli lunastuksen edellytys, mutta ei kuulunut itse lunastukseen. Lopulta hän hyväksyi sen, että laintäyttämys tapahtui meidän puolestamme, mutta vasta Kristuksen kuolemassa, ei siis hänen elämässään. Pätiälän päättely perustui hänen olettamukseensa, että Kristus olisi ollut velvollinen ihmisenä täyttämään lain.

Vaikka apostoli Paavali ei olisi Gal. 4:4-5:ssä nimenomaisesti puhunut Kristuksen lainalaisuudesta lunastuksemme tähden, sama asia olisi nähtävissä jo Gal. 3:13:stakin, kunhan sitä ei lueta Pätiälän logiikalla.

Gal. 4:4-5

"Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, lunastamaan lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan."

Olen edellä (s. 14-15) jo käsitellyt tätä kohtaa ja todennut, että tämän kohdan mukaan Jumalan Poika tuli lain alaiseksi, ei siis vain ihminen nimeltä Jeesus. Jumalan Pojasta ei voida sanoa, että hänen olisi ollut täytettävä laki oman persoonansa puolesta, sillä hänhän on lain herra ja sen antaja. Ja kun Kristuksessa Jumala ja ihminen muodostavat yhden persoonan, ei Ihmisen Pojastakaan voida sanoa, että hän oli velvollinen täyttämään lain itsensä tähden. Sillä Jeesus sanoo: "Ihmisen Poika on sapatinkin herra. (Mark. 2:28).

Jumala teki siis Poikansa lain alaiseksi "lunastamaan lain alaiset". Jumalan ankara, vaativa, ehdoton, pyhä laki velkoi meiltä syntisiltä kahta asiaa. Ensiksikin se velkoi lain täyttämistä. Toiseksi se velkoi syntivelan maksua. Kun Jumalan Poika tuli lunastamaan lain alaiset, merkitsihän se silloin vapaaksi ostoa kummastakin lain vaatimasta velasta. Jos jompikumpi olisi jäänyt suorittamatta, se olisi jäänyt syntisen omaksi mahdottomaksi tehtäväksi, eikä Gal. 4:5 olisi toteutunut, nimittäin tämä: "että me pääsisimme lapsen asemaan". Lain alainen on orja, armon alla oleva on vapaa, Isän lapsi, Jumalan perillinen. Kristuksen vapaaehtoinen, meidän sijassamme tapahtunut lainalaisuus ja laintäyttämys eli kuuliaisuus on

lapseksi pääsemisen edellytys.

Raamattu puhuu yhdestä, jakamattomasta kuuliaisuudesta niin tässä kuin muuallakin. Ja se kuuliaisuus on sekä toimivaa että alistuvaa eli kärsivää. Ja silloin kun Raamatusta Kristuksen kuuliaisuudesta puhutaan etupäässä kärsivänä, kun se puhuu Kristuksen suuresta sielun ja ruumiin tuskasta, verestä ja kuolemasta, se ei koskaan sulje siitä pois toimivaa kuuliaisuutta eli laintäyttämystä. Ja itse asiassa Jeesuksen kuolemakin oli osa lain vaatimaa kuuliaisuutta, henkensä antavaa rakkautta vihollistensa edestä. Ja tämä yksi, ehyt, katkeamaton kuuliaisuus on se, jolla Jumalan Poika lunasti meidät, kuten Gal. 4:5 lausuu: "lunastamaan lain alaiset". Hänen lain alaiseksi tulemisellaan ja lain alaisten lunastamisellaan on tässä selvä syy- ja seuraussuhde. Tämä raamatunkohta osoittaa myös, että toisaalta on oikein lukea Kristuksen koko laintäyttämys kuuluvaksi lunastukseen eikä vain hänen kuolemansa, ja toisaalta, ettei ole oikein rajoittaa lunastusta vain kuolemassa tapahtuneeksi, vaan siihen kuuluu Kristuksen koko elämän lainalaisuus ja kuuliaisuus.

Fil. 2:5-10

"Olkoon teillä se mieli, joka myös Kristuksella Jeesuksella oli, joka ei, vaikka hänellä olikin Jumalan muoto, katsonut saaliiksensa olla Jumalan kaltainen, vaan tyhjänsä itsensä ja otti orjan muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olennaltaan sellaiseksi kuin ihminen; hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti. Sen tähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman, niin että kaikkien polvien pitää Jeesuksen nimeen notkistuman, sekä niitten, jotka taivaissa ovat, että niitten, jotka maan päällä ovat, ja niitten, jotka maan alla ovat, ja jokaisen kielen pitää tunnustaman Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus Kristus on Herra. "

Tämä on selkeä kohta siitä, ettei Kristus ollut velvollinen itsensä tähden kuuliaisuuteen, vaan että hän oli kuuliainen hamaan ristin kuolemaan asti vapaaehtoisesti, meidän lunastuksemme tähden.

Ehkä vähemmän on kiinnitetty tässä asiassa huomiota Fil. 2:5–8:n sanoihin "orjan muotoon", ehkä enemmän jakson jälkiosaan: "oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti." Molemmat ovat tärkeitä.

Orjaksi alentuminen antaa merkityksen kuuliaisuudelle. Vanha testamentti puhuu Herran kärsivästä palvelijasta eli orjasta (esim. Jes. luvut 52–53). Fil. 2:7 liittyy tämän orjaksi tulemiseen, ei vain ristin tapahtumiin, vaan ihmiseksi tuloon, ja kytkee sen koko Kristuksen lunastajantoimeen. Orja ottaa vastaan käskyjä ja noudattaa herransa tahtoa.

Kun keskustelin tästä oppikysymyksestä erään kansankirkollisen eiteologiveljen kanssa, niin hän viittasi asian tueksi juuri siihen, mitä "orjan muoto" merkitsee! Ilman teologista oppineisuuttakin asia löytyi Raamasta näistä sanoista.

Kristus ei katsonut saaliikseen olla Jumalan kaltainen. Tosi Jumala hän oli, mutta hän ei pitänyt kynsin hampain kiinni niin kuin saaliista kiinni pidetään siitä kirkkaudesta, mikä hänellä oli Jumalana, vaan hän tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon. Hän oli kuninkaan Poika ja laista vapaa (Matt. 17:24–27), mutta hän "tyhjensi itsensä" ja "otti" rakkaudesta meihin "orjan muodon", "nöyryytti itsensä", satoi itsensä kuuliaisuuteen lakia kohtaan ja täytti lain. Täyttäessään Messias-kutsumustaan hän antoi välistä kirkkautensa näkyä ja samalla opetti myös sitä, että hän on lain herra.

Jumaluutensa nojalla Kristukselle olisi kuulunut aivan toisenlainen asema täällä maailmassa, mutta "hän nöyryytti itsensä". Lain alaisuus ei siis kuulunut hänelle luontojaan, vaan siinä näkyi, että hän oli nöyryyttänyt itsensä, alentunut sellaiseen asemaan ja tilaan, jota Jumalan Pojalta ei voida ihmiseksi tulleenakaan vaatia. Ei voisi puhua Kristuksen "itsensä nöyryyttämisestä", jos hän olisi ollut velvollinen kuuliaisuuteen. Tekstin sanoma on tässä selvä.

Hebr. 5:7-10

"Ja lihansa päivinä hän (Kristus) väkevällä huudolla ja kyynelillä uh-rasi rukouksia ja anomuksia sille, joka voi hänet kuolemasta pelastaa; ja hänen rukouksensa kuultiin hänen jumalanpelkonsa tähden. Ja niin hän, vaikka oli Poika, oppi siitä, mitä hän kärsi, kuuliaisuuden, ja kun oli täydelliseksi tullut, tuli hän iankaikkisen autuuden aikaansaajaksi kaikille, jotka ovat hänelle kuuliaiset, hän, jota Jumala nimittää "ylimmäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan."

Tämä on eräs pyhän Raamatun selkeimpiä kohtia, jossa Kristuksen kuuliaisuus yhdistetään autuuden aikaansaamiseen.

Kristus kärsi kuoleman, koska koko maailman synnit oli luettu hänelle syyksi, aivan kuin hän itse olisi ne tehnyt, vaikka hän itse oli synnitön. Kristus oppi kuuliaisuuden. Hänen suhteensa tapahtui toisin kuin Aadam suhteen. Aadam lankesi eikä oppinut Kristuksen tavoin tuntemaan kuuliaisuutta.

Kristus oppi kuuliaisuuden siitä, mitä hän kärsi. Eikä tämä kärsimys ollut vain yhden päivän kärsimys, vaan se oli hänen "lihansa päivinä" eli koko elämän aikana, kuten Raamattu sanoo. Kuuliaisuuden oppiminen ei ollut vain ulkonaista, vaan Kristus oppi kärsimysten keskellä sisäisesti tuntemaan kaikessa laajuudessa sen, mitä tämä kuuliaisuus edellytti, mitä se oli, miten se tapahtui ja mitä siitä seurasi. Se oli kuuliaisuutta "hamaan ristin kuolemaan asti". Kuuliaisuus ja sen edellyttämä jumalanpelko ja rakkaus koetellaan kovissa kärsimyksissä ja kuoleman edessä aivan eri tavoin kuin silloin, kun kaikki on hyvin. Vieläpä tämä kuuliaisuus toteutui viattoman mitä häpeällisimmässä rikollisen kuolemassa. Niinpä Kristuksen kuuliaisuus on suuri lohdutus kaikille langenneille, myös niille, jotka eivät ole itse kestäneet vainoissa ja kidutuksissa ja jotka häneltä etsivät armoa ja turvaa uskossa.

Sana "kun hän oli täydelliseksi tullut" vaatii selitystä. Se ei tarkoita sitä, että Jeesus olisi ollut epätäydellinen niin, että hänessä olisi ollut jotakin syntiä tai vikaa. Se tarkoittaa sitä, että Jeesus ei ollut "täydellinen" Lunastajana ennen kuin hän oli saattanut lunastustyönsä täysin loppuun. Se taas edellytti kuolemaan asti vietyä laintäyttämystä.

Lain täydellisenä täyttäjänä "tuli hän (Kristus) iankaikkisen autuuden aikaansaajaksi kaikille, jotka ovat hänelle kuuliaisat, hän, jota Jumala nimittää 'ylimmäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan'. Pelastava usko kohdistuu siis meidän sijassamme lain täyttäneeseen Ylimmäiseen pappiin.

Puheet siitä, ettei Hebrealaiskirje puhuisi mitään Kristuksen meidän sijassamme suorittaneesta laintäyttämuksesta eli kuuliaisuudesta ovat paikkansa pitämättömiä.

III. Uskollisten luterilaisten opetusta

Luterilaiset tunnustuskirjat

Vaikka vastustajien esiintymisen tähden luterilaisilla oli aihetta käsitellä asiaa ja torjua harhoja, he opettivat Kristuksen laintäyttämystä meidän hyväksemme jo pelkästään siitä syystä, että Raamattu sitä opettaa.

Tunnustuskirjat lausuvat:

"...Kristus on meidän vanhurskaudemme molempine luentoineen, ei siis ainoastaan jumalallisen tai inhimillisen luonnon puolesta. Jumalana ja ihmisenä Kristus on täydellisellä kuuliaisuudellaan meidät lunastanut synneistämme, vanhurskauttanut ja pelastanut meidät. Uskon vanhurskaus on sama kuin syntien anteeksiantamus ja sovinto Jumalan kanssa. Jumalan lapsiksi meidät otetaan yksinomaan Kristuksen kuuliaisuuden tähden. Yksin uskon kautta tämä kuuliaisuus sulasta armosta luetaan kaikille oikein uskoville vanhurskaudeksi; tämä kuuliaisuus päästää heidät kaikesta vääryydestä... Paavali sanoo myös, että Kristuksen, ainoan välimiehen, kuuliaisuus tekee meistä vanhurskaita ja että yhden vanhurskautus koituu ihmisille uskon kautta tapahtuvaksi vanhurskauttamiseksi (Room. 5:19,18)... Näin ollen se vanhurskaus, jonka Jumala sulasta armosta lukee uskolle ja uskoville kuuluvaksi, on Kristuksen kuuliaisuus, kärsimys ja ylösnousemus; hän on meidän sijastamme täyttänyt lain ja maksanut hyvityksen synneistämme."²¹

Lutherin lausumia

Uskonpuhdistaja Martti Lutherin kanta tekevän kuuliaisuuden asiassa on jo hänen suomennetuistakin teoksistaan kristikansalle tuttu. Pätiäläkin tunsi Lutherin kannan ja poikkesi siitä tietoisesti uskoen löytäneensä jotakin sellaista, mitä uskonpuhdistaja ei ollut tajunnut. Luther puhuu usein Kristuksen laintäyttämisestä meidän sijassamme. Hän esittää Kristuksen puhtaalla sikiämisellään ja syntymällään puhdistaneen meidän saastaisen sikiämistemme ja syntymämme, ja sanoo sen jälkeen: "Se, joka ei tätä usko

---

²¹ Tunnustuskirjat, Yksimielisyyden ohje, 1990, s.490,4,12,14.

tai sitä epäilee, ei ole kristitty."22

Uudenvuoden päivän saarnassa vuodelta 1531 Luther lausuu (tekstinä Luuk. 2:21):

"Omaa persoonaansa varten hän (Kristus) ei tarvinnut ympärileikkausta, yhtä vähän kuin hänen oman persoonansa tähden täytyi olla kuuliainen äidilleen, tai että hän kuoli ristillä. Sillä oman persoonansa puolesta hänellä olisi ollut perusteltu oikeus olla olematta lain alle alistettu. Mutta hän tekee sen meidän tähtemme. Sillä me tarvitsemme sellaista miestä, joka on ilman syntiä ja joka meidän puolestamme täyttää lain ja siis tyyntää Jumalan vihan, tai meidän täytyy jäädä iäksi lain kirouksen alle. Tästä syystä hän teki itsensä lain alaiseksi, ja tällä palvelullaan ja teollaan hankki meille vapauden laista, kuten Paavali sanoo, Gal. 4:4-5: 'Kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi tehdyn, jotta hän lunastaisi lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan.' Hän ei tehnyt itseänsä lain alaiseksi itsensä tähden, sillä hänellä oli kaikki lain vaatima vanhurskaus ja pyhyys ilmankin tätä kuuliaisuutta, jonka hän suorittaa laille. Mutta hän teki itsensä lain alaiseksi meidän tähtemme, ja hän lahjoittaa meille sen voiton ja oikeuden, jonka hän laista saavutti, ja sanoo: Joka minuun uskoo, sitä ei saa ympärileikkaus eikä laki sitoa. Enhän ole ollut velvollinen sitä pitämään, kuitenkin olen tehnyt itseni lain alaiseksi ja sen pitänyt. Ja siitä syystä on minulle kumpikin, ympärileikkaus ja laki, tullut velalliseksi, kun erehtyi käymään käsiksi minuun, Herraansa. Siksi minä autan sen, joka riippuu minussa oikealla uskolla, sekä ympärileikkauksesta että laista, niin etteivät ne voi häntä tuomita.²³

Ennen kuin otan tähän eräitä Kristuksen laintäyttämukseen liittyviä kohtia Kirkkopostillasta, haluan lyhyesti kommentoida väitettä, että Luther ei pitänyt ns. tekevän kuuliaisuuden asiaa kovin merkittävänä, koska hän ei ottanut sitä Vähään katekismukseensa. Tähän voisimme ensiksikin sanoa, että Luther jättää Vähässä katekismuksessa suoraan mainitsematta monia tärkeitä asioita, joita hän käsittelee perusteellisesti saarnoissaan ja muissa teoksissaan. Luther lausuu Katekismuksessa lunastuksesta: "Hän on lunastanut minut ... pyhällä kalliilla verellään ja viattomalla kärsimissellään ja kuolemallaan." Vaikka Luther ei mainitse sanaa laintäyttämys,

---

²² St.L. XI,127; Pieper II, 390.

²³ St. L. XIIIb,1534s.

hän puhuu lunastuksesta käsittein, jotka eivät sulje pois laintäyttämystä, vaan edellyttävät sitä. Kysymyksessä ovat näet pyhä veri ja kallis veri, siis ihmiseksi tulleen Jumalan Pojan viaton veri, sekä viaton kärsiminen ja kuolema, mikä kaikki on tapahtunut meidän hyväksemme ja meidän sijassamme. Eihän viaton veri ole vain käsite sen hetkisestä viattomuudesta, vaan edellyttää koko elämän viattomuutta. Kuten jäljempänä olevasta lainauksesta käy ilmi, Luther yhdistää Kristuksen vereen myös laintäyttämysten.²⁴

Luther. "Vaikka Jumala jättää sulasta armosta meille syntimme luke-matta, ei hän ole tahtonut tehdä niin, ennen kuin hänen lakinsa ja hänen vanhurskautensa kaikin puolin ja runsaasti tyydytetään: sitä ennen täytyi hänen vanhurskaudellaan ostaa ja hankkia tämä armollinen hyväksi luke-minen. Mutta kun se oli meille mahdotonta, määräsi hän meidän hyväksemme ja meidän sijaamme yhden ottamaan omakseen kaiken meidän ansaitsemamme rangaistuksen, täyttämään lain meidän puolestamme ja täten kääntämään meistä Jumalan tuomion ja lepyttämään hänen vihansa. Meille siis kyllä annetaan armo ilmaiseksi — se ei ole meille maksanut mitään — mutta eräälle toiselle, joka astui meidän sijaamme, se on maksanut paljon: se on ansaittu runsaalla, määrättömällä aarteella, nimittäin itse Jumalan Pojan kautta. On siis välttämätöntä, että meillä ennen kaikkea on hän, joka meidän edestämme on sen suorittanut; on myöskin mahdotonta saavuttaa armoa muulla tavalla kuin hänen kauttansa.²⁵

Lutherin saarna Gal. 4:1–7:n johdosta on voimakasta puhetta siitä, miten Kristus vapaaehtoisesti alistuu lain alaiseksi meidän sijassamme, meidän tähtemme ja meidän hyväksemme:

"Kristus... astuu välittäjänä meidän keskuuteemme lain tuomion alaiseksi ja kärsii kuoleman, kirouksen ja kadotuksen, aivan kuin itse olisi rikkonut koko lain ja olisi joutunut syypääksi koko siihen tuomioon, joka laissa on julistettu kaikista rikkojista, vaikka hän ei ainoastaan ollut rikkomatta mitään, vaan jopa piti koko lain, jota hän ei ollut velkapää pitämään. Hänen viattomuutensa on tässä kaksinkertainen: hänen ei olisi tarvinnut kärsiä, vaikka hän ei olisi mitään lakia pitänytkään, ja siihen hä-

---

²⁴ "... jolla [verellä] hän on meidän persoonassamme [= meidän sijassamme] täyttymyksen suorittanut", Kirkkopostilla I, 487.

²⁵ Kirkkopostilla I, 141.45.; Ks. myös Kirkkopostilla 1,419.65-67.

nellä oli täysi oikeus; ja toiseksi, että hän hyvän tahtonsa mukaan runsaasti on pitänyt sen olematta siis senkään tähden velvollinen kärsimään. Toisaalta taas meidänkin syyimme on kaksinkertainen: ensiksi se, että meidän olisi pitänyt täyttää laki, mutta emme ole sitä täyttäneet, ja näin meidän olisi täydellä syyllä ollut kärsittävä kaikki onnettomuus; ja toiseksi: vaikka olisimmekin sen pitäneet, olisi meidän kuitenkin syyttä kärsittävä se, minkä Jumala tahtoo.

Katsohan, tätä tietää, että Jumalan Poika on tullut lain alaiseksi lunastamaan meidät, jotka olimme lain alaisia. Meidän, meidän hyväksemme hän on tämän tehnyt, ei oman tarpeensa tyydyttämiseksi; hän on tahtonut osoittaa sulaa rakkautta, hyvyyttä ja laupeutta, niin kuin Paavali Galatalaiskirjeen 3. luvussa (13. jakeessa) sanoo: 'Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta, kun tuli kiroukseksi meidän edestämme', tällä ikään kuin sanoen: hän on antautunut lain ja sen tuomion alaiseksi, että kaikki ne, jotka sen uskovat, myös lunastettaisiin laista ja sen tuomiosta."²⁶

Luther. "...omaltatunnolta on kaikki lohdutus riistetty ja ihminen on ahdistettu epätoivoon, koskapa hän etsii autuutta itsestään, rohjeten omalla voimallaan tehdä sitä, jonka tähden Kristus yksin lähetettiin ja jonka tähden hänen itsensä täytyi tehdä se meidän hyväksemme, nimittäin täyttää laki ja kuuliaisuudellansa ansaita meille armo ja iankaikkinen elämä."²⁷

Luther. "Huomaa: tässä siis on tarpeen Kristus; hänen kauttansa sinulle tämä armo ja autuus annetaan, hän on se, joka sinun sijassasi ja sinun hyväksesi runsaasti on täyttänyt kaikki Jumalan käskyt ja hänen vanhurskautensa, ja hänen arvollisuutensa perustuksella ja hänen kauttansa sitten armo ja autuus sinulle annetaan. Tätä sanomme oikeaksi kristilliseksi uskoksi. Mikään muu usko kuin kristillinen ei riitäkään: uskotaan Kristukseen, ja Kristuksen kautta eikä tavalla muulla millään saadaan nuo kaksi kokonaan, nimittäin Jumalan vanhurskauden tyydytys ja armo eli iankaikisen autuuden lahja. Paavali sanoo roomalaiskirjeen 4. luvussa (25. jakeessa) näin: 'Kristus on annettu alttiiksi meidän rikostemme tähden ja kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamisemme tähden', ei ainoastaan siis, jotta synty poistettaisiin ja Jumalan käskyt täytettäisiin, vaan jotta me vielä lisäksi hänen kauttaan tulisimme arvollisiksi olemaan vanhurskaita

---

²⁶ Kirkkopostilla I, 424.81.82. Katso myös s. 422-424,75-80.

²⁷ Kirkkopostilla II, 534s.44.

ja armolapsia. Samoin Roomalaiskirjeessä 3. luvussa (25. jakeessa): 'Jumala on asettanut Kristuksen armoistuimeksi uskon kautta hänen ve-reensä, jolla hän meidän persoonassamme on täyttymyksen suorittanut, tullen armoistuimeksemme, näin saadaksemme kummankin, sekä päästön että armon, ilman vaivannäkemistämme, vaikkakaan emme ilman Kris-tuksen vaivannäköä. ... Kristus — emme me — voi tyydyttää ja onkin tyydyttänyt Jumalan vanhurskauden, että meille ei anneta armoa ja au-tuutta uskomme tähden, vaan Kristuksen tähden, ja että näin kaikin puolin tulee tunnustetuksi meille Kristuksessa ja Kristuksen kautta luvattu, an-saittu ja annettu Jumalan sula armo.²⁸

Parsimoniuksen nöyrä parannus

Luterilainen Georg Karg (Parsimonius) (1512-1576), joka mainitaan Bayreuthin superintendentiksi ja Ansbachin generalsuperinten-dentiksi, lähti opissaan liikkeelle lauseesta: Laki sitoo joko kuuliaisuuteen tai ran-gaistukseen, ei molempiin samanaikaisesti. Tästä Karg teki seuraavan johtopäätöksen: Koska Kristus on kärsinyt rangaistuksen meidän edes-tämme, hän suoritti kuuliaisuutensa itsensä tähden. Sitä, minkä Kristus on suorittanut, meidän ei tarvitse suorittaa (nimittäin rangaistusta); sitä vas-toin meidän tulee suorittaa se kuuliaisuus, jonka hän suoritti itseänsä var-ten ollakseen tahraton ja Jumalalle kelpaava uhri. Karg väitti näin esittä-missään teeseissä v. 1563, siis noin 52 vuotiaana. Hän peruutti teesinsä ja oppinsa v. 1570 ollen silloin noin 58 vuotias.

Fr. Pieper lausuu tämän johdosta: "Vastarinta, joka heti nousi joka ta-holta tätä Kargin oppia vastaan, osoittaa, kuinka kirkkaasti tunnettiin lu-terilaisen kirkon sisällä se totuus, että oboedientia activa eli tekevä kuu-liaisuus on osa Kristuksen suorittamaa hyvitystä." Karg pidätettiin viran-hoidosta. V. 1570 hän matkusti Wittenbergiin, missä hänet saatiin vakuut-tuneeksi erehdyksestään, hän peruutti harhansa ja hänet asetettiin uudes-taan virkaansa! Peruutus, josta huokuu vilpiton parannuksen henki, kuu-lui:

"Koska olen ollut tähän asti pyhän kristillisen uskomme mitä tärkeim-mässä uskonkohdassa, joka koskee syntisen vanhurskauttamista Jumalan

---

²⁸ Kirkkopostilla I, 486s.

edessä, eräiden kanssa eri mieltä Kristuksen ainoan Välimiehemme vanhurskauden ja kuuliaisuuden hyväksilukemisesta puheen ollen, mutta nyt kun Wittenbergin kunnioitettavat ja asiantuntevat herrat teologit ja tohtorit ovat suosiollisesti antaneet minulle tietoja ja neuvoneet minua siinä, että Välimiehen virassa hänen viattomuuttaan ja vanhurskauttaan hänen jumalallisessa ja inhimillisessä luonnossaan ei voi eikä saa erottaa Jumalan Pojan, Herramme ja Lunastajamme Jeesuksen Kristuksen kuuliaisuudesta ja koko alennuksesta, koskapa hänen kuolemansa ja uhrinsa on kallis ja arvokas Jumalan, Isän, luona sen persoonan otollisuuden, pyhyiden ja vanhurskauden tähden, joka on Jumala ja ihminen ja viaton: niin kiitän Jumalaa, Herramme Jeesuksen Kristuksen iankaikkista Isää sekä hänen ainosyntyistä Poikaansa ja Pyhää Henkeä, myös näitä kunnianarvoisia herroja tohtoreita sellaisesta isällisestä opetuksesta ja lupaan sydämestäni Jumalan edessä, että jätän tästedes sellaisen väittelyn ja Jumalan armollisella avulla käytän näistä asioista toisten kristillisten opettajien kanssa yleistä, tapana olevaa ja Jumalan Hengen mukaista puhetta ja sitä noudatan sen sopimuksen mukaisesti, joka tehtiin mainittujen herrojen tohtoreitten ja minun välillä Wittenbergissä. 10. elokuuta 1570."²⁹

Martin Chemnitz

Suuri luterilainen dogmaatikko Martin Chemnitz (1522-1586), joka oli Yksimielisyyden ohjeen laatijoita, kumoaa vastustajien (Piscatorin ja socinolaisten) perusteet Raamatulla seuraavasti:

"1. Ihmisen Poika on sapatin herra, Matt. 12:18, ja niin myös koko lain.
2. Jos Kristus on psi/os anthroopos (pelkkä ihminen), hän on velkapää laille, mutta nyt hän on persoonan ykseydessä tosi Jumala, mistä syystä hän ei omasta puolestaan ole laille velkapää. Tämän [vastustajien] argumentin prooton pseudos [perusvalhe] on... että Kristuksen toimintoja ja kärsimyksiä pidetään vain inhimillisen luonnon kärsimyksinä ja toimintoina, vaikka [koko] persoona on se, joka toimii ja kärsii. Kristuksen kuuliaisuus ei ole ainoastaan inhimillisen luonnon toiminto, vaan Kristuksen theanthroopou (jumalihmisen), joka on meille sekä syntynyt että annettu Jes. 9:5, siten tehty myös meidän puolestamme (pro nobis) lain alaiseksi, Gal. 4:4, ja on lain telos, lain täyttämys (impletio legis), ei itsensä vuoksi,

---

²⁹ Fr. Pieper, *Christliche Dogmatik II*, 447, nota 1051.

vaan jokaiselle uskovalle vanhurskaudeksi, Room. 10:4.30

Dietrichin todistus

Osoitukseksi siitä, mitenkä kattavasti luterilainen kirkko on opettanut Kristuksen kuuliaisuudesta, voimme ottaa Konrad Dietrichin (1575–1639) kuuluisat katekismusselitykset, jotka osoittavat, että asia kuului järjestelmälliseen kansanopetukseen, eikä suinkaan ollut jokin "näivettynyt lisä". Lainaan Dietrichiä, hakasulkeissa olevat raamattusitaatit eivät ole näkyvissä alkuperäisessä:

"235. Mikä on Kristuksen virka?

Kristuksen virka on lunastaa meidät synneistä, hallita ja suojella meitä ja tehdä lopulta autuaiksi...

236. Monenkolmainen on tämä Kristuksen virka?

Kolmenlainen: profeetallinen, ylimmäispapillinen ja kuninkaallinen.

239. Mitä on Kristuksen ylimmäispapillinen virka?

Se on se, minkä kautta hän 1) suoritti jumalalliselle laille täydellisimmän kuuliaisuuden; 2) uhraisi itsensä uhriksi, koko maailman syntien edestä ja 3) edustaa meitä jatkuvasti taivaallisen Isänsä luona.³

' Gal. 4:4-5: "Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi tehdyn (kurs. originaalissa), lunastamaan lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan." Matt. 5:17. ["Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan; en minä ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään."] Room. 5:19: ["Sillä niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisiksi, niin myös yhden kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi."] (toimiva kuuliaisuus).

Jes. 53:4-5: "Mutta totisesti, meidän sairautemme hän kantoi, meidän kipumme hän sälytti päällensä. Me pidimme häntä rangaistuna, Jumalan lyömänä ja vaivaamana, mutta hän on haavoitettu meidän rikkomustemme tähden, runneltu meidän pahain tekemme tähden. Rangaistus oli hänen päällensä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut." Fil. 2:8 (kys.

---

³⁰ Walther - J.G. Baier, Compendium, III s. 118 d.

247) (kärsivä kuuliaisuus).

1 Piet. 2:24: "joka 'itse kantoi meidän syntimme' ruumiissansa ristintpuuhun, että me, synneistä pois kuolleina, eläisimme vanhurskaudelle; ja hänen 'haavainsa kautta te olette paratut'."

Hebr. 7:26: "Senkaltainen ylimmäinen pappi meille sopikin: pyhä, viaton, tahraton, syntisistä erotettu ja taivaita korkeammaksi tullut." 4:15 ["Sillä ei meillä ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiussattu samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä."]

1 Joh. 2:1–2: "Lapsukaiseni, tämän minä kirjoitan teille, ettette syntiä tekisi; mutta jos joku syntiä tekeekin, niin meillä on puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas. Ja hän on meidän syntiemme sovitus; eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien." Room. 8:34. Hebr. 7:23–25.""

Mitä Dietrichin esitystapaan tulee, on huomattava, että hän puhuu päätekstissä yhdestä Kristuksen kuuliaisuudesta, jonka hän raamattuviitteissä jakaa tekevään ja kärsivään kuuliaisuuteen. Hän ei paloittele Kristuksen kuuliaisuutta. Toisena Kristuksen ylimmäispapillisen viran kohtana hänellä on uhri. Näin sekä kuuliaisuus että uhri saavat korostetun aseman. Olihan niin, että kuuliaisuuteen liittyi uhri ja uhriin kuuliaisuus sekä molempiin näihin liittyivät sekä toiminta että kärsimys.

Asia tulee Dietrichillä uudestaan esille, kun hän opettaa Kristuksen alennuksen tilasta seuraavasti:

"247. Mikä on alennuksen tila?

Kun Kristus ei käytä jumalallista majesteettia, jonka hän on saanut ihmisyytensä puolesta, vaan meidän tähtemme hän on vapaaehtoisesti alentanut itsensä mitä syvimmin, jotta hän voisi lunastaa meidät tässä (alennuksen) tilassaan kuuliaisuudellaan ja kärsimyksellään, mikä ei olisi voinut tapahtua, jos hän olisi jatkuvasti käyttänyt täydellisesti jumalallista kirkkauttaan.

Fil. 2:5-8: "Olkoon teillä se mieli, joka myös Kristuksella Jeesuksella oli, joka ei, vaikka hänellä olikin Jumalan muoto, katsonut saaliiksansa olla Jumalan kaltainen, vaan tyhjensi itsensä ja otti orjan muo-

don, tuli ihmisten kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olennaltaan sel-laiseksi kuin ihminen; hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuole-maan asti, hamaan ristin kuolemaan asti." Hebr. 12:2 [...tarjona ole-van ilon sijasta kärsi ristin...]. Joh. 10:18 [: "Ei kukaan sitä minulta ota, vaan minä annan sen itsestäni. Minulla on valta antaa se, ja mi-nulla on valta ottaa se jälleen; sen käskyn minä olen saanut Isältäni."]
Luuk. 2:51–52 [: "... oli heille alamainen... varttui..."]. Matt. 8:20 [: "... Ihmisen Pojalla ei ole mihin hän päänsä kallistaisi."].

Joh. 1:14. (Kys. 218) ["Ja Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskel-lämme ja me katselimme hänen kirkkauttansa, sen kaltaista kirkk-kautta kuin ainokaisella Pojalla on Isältä; ja hän oli täynnä armoa ja totuutta."]. 2:11 [... ensimmäisen tunnustekonsa... ilmoitti kirkkau-tensa."]. 11:40 [: "... jos uskoisit, sinä näkisit Jumalan kirkkauden"]. 18:6 [: "Kun hän siis sanoi heille: "Minä se olen", peräytyivät he ja kaatuivat maahan."], (kirkkauden säteilyä alennuksen tilassa)."31 32 33 34

Tämä esitystapa ja nämä raamattuperusteet ovat luonteenomaisia myös kaikille luterilaisille dogmatikoille puhasoppisuuden aikana ja heidän jatkajilleen Baier-Walther'ille, Hoenecke'ille ja Fr. Pieper'ille.

Kysymyksessä ei ole jokin tarpeeton, soveltumaton katolilaisuuden jäännös, vaan Raamatusta saatu koko lunastusteologiaa hallitseva tärkeä asia. Sen sijaan voidaan päin vastoin osoittaa, että vastakkaisen opin edus-tajia on ollut paavikirkossa, kalvinisteilla, so- kinolaisilla, arminiolaisilla ja järkeisoppineilla, mistä asiasta erikseen myöhemmin.

David Hollazius (1648–1713)

Dogmatiikassaan Hollazius'kin sanoo Kristuksen suorittaneen sovi-tuksen toimivalla ja alistuvalla kuuliaisuudella. Raamattu-todisteena hän-ellä on Gal. 4:4–5. Hän myös sanoo, ettei Kristus ollut velvollinen it-

---

³¹ Dr. Martin Luthers Kleiner Katechismus in Frage und Antwort grundlich ausgelegt von Dr. Johann Conrad Dietrich mit Zusätzen aus dem Dresner Kreuz-Katechismus und den Bekenntnisschriften der ev.luth. Kirche, und mit Sprüchen der Heiligen Schrift versehen, nebst dreifachen Anhang. St. Louis, Mo. Concordia Publishing House 1895, s.134s.

34 Kristuksen kuuliaisuus

sensä tähden lain täyttämiseen, vaan hän teki sen meidän tähtemme pelkämästä armosta, sillä hän oli lain herra ja viittaa Mark. 2:28:aan. Näiden joennestään tuttujen argumenttien lisäksi on myös uskoa vahvistavaa lukea häneltä seuraavaa.

"Kysymys 116. Missä tarkoituksessa Kristus tyhjensi itsensä ja luopui käyttämästä hyväkseen täydellisesti jumalallista majesteettia?

Kristus ei tyhjentänyt itseään itsensä tähden, vaan meidän syntisten tähden (a), että hän sen sijaan, että olisi pitänyt saaliinaan olla Jumalan kaltainen, tyydyttäisi sen Jumalan vanhurskauden, jonka ensimmäinen ihminen rikkoi (b), ja vapahtaisi synneistä koko ihmissuvun (c).

Toteen näyttäminen a): 2 Kor. 8:9 "Sillä te tunnette meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armon, että hän, vaikka oli rikas, tuli teidän tähtenne köyhäksi, että te hänen köyhyystään rikastuisitte. " Me olemme luonnostamme vihan lapsia, Ef. 2:3, sen vuoksi meiltä puuttuvat armon ja vanhurskauden rikkaudet. Sitä vastoin rikkaista rikkain Kristus tehtiin meidän tähtemme köyhäksi, niin että hänen köyhyytensä on meidän vaurautemme.

Toteen näyttäminen b): Messias maksaa sen, mitä ei ole ryöstänyt, Ps. 69:5. Protoplastishan (ensimmäinen ihminen) halusi liittää meidät perkeleen yhteyteen. Jumalan kaltaisuuden hän ryösti vastoin lakia ja oikeutta jokaiselta, sitä vastoin Kristus on puhdistanut tuon viheliäisimmän ryöstösaaliin, kun hän ei osoittanut Jumalan kaltaisuutta korskeasti käyttämällä täydellisesti tätä kaltaisuutta hyväkseen, mistä hänen lihansa oli osallinen, vaan käyttäen sitä vaatimattomasti.

Toteennäyttäminen c): Kristus on vapahtanut meidät lain kirouksesta, meidän edestämme kiroukseksi tehtynä, Gal. 3:13. Kristus on vapauttanut meidät lain tuomiosta, kirouksesta, mennen meidän sijassamme kauheaan kuolemaan.

Kysymys 117. Mitkä ovat ne tärkeimmät toiminnot, joilla Kristus tyhjensi itsensä?

Seuraavat toiminnot kuuluvat Kristuksen itsensä tyhjentämiseen: 1. sikiäminen, 2. syntymä, 3. ympärileikkaus, 4. kasvatus, 5. näkyvä seurustelu ihmisten kanssa, 6. suuri kärsimys, 7. kuolema, 8. hautaaminen."35

---

³⁵ Davidus Hollazius, *Examinis theologici acroamatici*, Stockholmiae et Lipsiae M DCC XXV, PART. III. THEOL. SECT. I CAP. III, s. 167 ja s. 197.

Franz Pieper

Sen lisäksi, että olen edellä viitannut Franz Pieper'iin, sopii vielä mainita, että hän käsittelee Kristuksen tekevää kuuliaisuutta Kristillisessä dogmatiikassaan esittäessään oppia Kristuksesta ja hänen ylimmäispapillisesta virastaan³⁶. Sen lisäksi tähän liittyvät asiat tulevat muodossa tai toisessa esille tavan takaa persoonallisen yhtymyksen yhteydessä.³⁷

Lainaan tähän Pieperin Dogmatiikasta tekevää kuuliaisuutta koskevat olennaiset kohdat:

"Jumala on asettanut Kristuksen (ja Kristus myös itse itsensä) ihmisten sijasta sekä ihmisille annetun Jumalan lain vaatimusten että sen rangaistuksen alaiseksi (Gal. 4:4,4,5; Gal. 3:13; 2. Kor. 5:14; 1. Piet. 3:18). Se että Kristus olisi tullut lain vaatimusten ja rangaistuksen alaiseksi ainoastaan ihmisten hyväksi, mutta ei heidän sijastaan, on rationalistista tulkintaa, jossa annetaan tässä esitetyille ja muillekin raamatunkohdille toinen merkitys kuin niillä on."³⁸

"Kristuksen suorittamaan sijaishyvitykseen kuuluu myös se, että Kristus on ihmisten sijasta täyttänyt ihmisille annetun Jumalan lain, toisin sanoen Kristuksen toimiva kuuliaisuus (oboedientia activa)...

Lyhyesti sanottuna tarkoitetaan Kristuksen toimivalla kuuliaisuudella seuraavaa: Hyvittääkseen täysin Jumalan vanhurskauden vaatimukset Kristus ei ainoastaan ole kärsinyt rangaistusta kaikesta, mihin ihmiset ovat syyllistyneet rikkoessaan lain, vaan on myös pyhällä elämällään osoittanut Jumalan lakia kohtaan sitä kuuliaisuutta, jota ihmiset ovat velvolliset osoittamaan, mutta eivät osoita eivätkä kykenekään osoittamaan. Samoin kuin meidän syyllisyytemme, on myös meidän velvollisuutemme Jumalaa kohtaan luettu Kristukselle (Gal. 3:13; 4:4,5).

Alkuperäisessä kolmiosaisessa *Christliche Dogmatik* -teoksessa Pieper lausuu Hebr. 7:14:n johdosta: "Käsitettä synnittömyys ei saa latistaa.

---

³⁶ Ks. luvut Kristuksen ylimmäispapillisen virka alennuksen tilassa, 1995, s. 307-308 ja Kristuksen toimiva kuuliaisuus s. 315-317.

³⁷ Ks. Fr. Pieper, *Kristillinen dogmatiikka*, 1995, esim, sivut 246, 247s., 265, 266, 267.

³⁸ Franz Pieper, *Kristillinen dogmatiikka*, 1995 s. 308.

Synnittömyys on kuuliaisuutta Jumalan lakia kohtaan."³⁹ 40

Franz Pieperin kirjassa Vorträge asia on esillä selvästi, vaikkakin lyhyesti, sivuilla 6, 15 ja 4641. Nämä kohdat on jätetty pois Seurakuntaliiton Seurakunta -lehdessä julkaisemasta mainitun kirjan supistetusta, Aulis Jalosen muuten erinomaisesti toimittamasta käännöksestä ja niistä kootusta kirjasta, joka on julkaistu nimellä Luther vai Rooma. Franz Pieperin maine tunnustuksellisenä luterilaisena teologina vaatii hänen kantansa eheää esittämistä.

Onko oppi Kristuksen tekevistä kuuliaisuudesta katolinen jäännös?

Vastustajat ovat tahtoneet antaa asiasta sellaisen kuvan, että oppi Kristuksen ns. tekevistä kuuliaisuudesta Lutherilla ja luterilaisilla isillä vain ilahtaisi jonkinlaisena katolisena jäänteenä (Lauri Korkee) tai "näivettyneenä lisänä"⁴², mutta sillä ei olisi varsinaista merkitystä, painon ollessa kuitenkin Kristuksen kuolemalla.

Asiaa ei tietenkään ratkaise jonkin opin esiintymistiheys, vaan kirkon on opetettava jokaista Raamatun oppia ja torjuttava jokainen harha riippumatta siitä, kuinka monessa kohdassa Raamattu jotakin uskonkohtaa opettaa. Emme ole Kristuksen asialla, jos emme opeta kaikkea, minkä hän on käskenyt pitää.

Raamattua ei saa käyttää valikoiden, niin että ottaisimme vastaan sieltä yhden opetuksen, mutta hylkäisimme toisen. Raamattua ei saa asettaa sitä itseään vastaan, eikä sitä saa harmonisoida hylkäämällä sen opetuksia.

Edellä olevat lainaukset luterilaisilta opettajilta osoittavat väitteen "näivettyneestä lisästä" hajoavaksi kuplaksi.

---

³⁹ Franz Pieper, Kristillinen dogmatiikka, 1995 s. 315.

⁴⁰ Christliche Dogmatik II, s. 405, nota 974.

41

Nämä kohdat olen julkaissut suomeksi kirjassani Kristus meidän edestämme s. 155-156.

⁴² Pätiälä, Matkan varrelta, s. 81,105.

Tekevää kuuliaisuutta koskevia tutkimuksia

Karl Gottlieb Bretschneider⁴³ antaa seuraavan luettelon tekevää kuuliaisuutta käsittelevistä teoksista. Nimien jäljessä suluissa olevat elinaikaa ym. koskevat tiedot ovat tämän kirjoittajan lisäyksiä.

Baumgarten, S.I. (1706–1757, Hallen professori, osin rationalisti), *de Christo homine, obligatione legum divv. antecedente et externa soluto*. Hai. 1742.4.

Mathesius, C.G., *diss, de obedientia Chr. activa*. Lips. 1751.4.

Walch, Chn. Gull. Franc. (1726–1784, professori Jenassa ja Göttingenissä), *diss. de obedientia Chr. actica*. Gott. 1754. (dog- mihistoriallisesti erittäin arvokas tässä kysymyksessä).

Schubert, I.G., *vindiciae obedientiae Chr. activae*. Gryph. 1769.8. (Töllneriä vastaan).

Wichmann, LO., *Von dem tuenden Gehorsam Christi*, Hamb. 1772. 400S. 8. (Töllneriä vastaan).

(Köcher) *vindiciae veri sensus effati Paul. Gal. 4,4.5. Ien. 1768. 4.* (Töllneriä vastaan).

Hartmann, loach., *comm, tres pro stabilienda obed. Chr. act. pro hominibus vicaria*. Rost. 1791. 4.

Lisäksi on mainittava seuraava: Uppala, A. Aijat, aihetta käsittelevä käsikirjoitus Hämeenlinnan maakuntakirjastossa pastori A. Aijal Uppalan arkistossa.

---

⁴³ Systematisoine Entwicklung aller in der Dogmatik vorkommenden Begriffe (Leipzig, 1825), s. 627.

IV. Vastustajia ja kieltäjiä

Anselmin kanta

Varhaisen kirkon kristologiset selvittelyt varjelivat kirkkoa pitkään oikeassa sovituspöydässä. Roomalaiskatolinen Anselm (1033–1109), skolastiikan isä, sulki kirjassaan *Cur Deus homo* Kristuksen laintäyttämystä pois sovituksesta, mutta rukouskirjassaan hän luki Kristuksen toimivan kuuliaisuuden sijaishyvityksen piiriin. Hänellä älyllinen pohdinta ja käytännön uskonelämä kulkivat osaksi eri latuja. Palaamme vielä Anselmiin tuonnempana (s. 59).

Vastustajia uudella ajalla

Ne, jotka uudella ajalla ovat kieltäneet Kristuksen laintäyttämystä tahtuneen meidän ihmisten sijassa, edustavat etupäässä ei-kristillisiä ja reformoituja piirejä. Kalvinilainen Johannes Piscator eli Fischer ("Kalastaja") (1546–1625) opetti:

Kristus oli inhimillisen luontonsa puolesta velvollinen osoittamaan kuuliaisuutta ansaitakseen itselleen iankaikkisen elämän. Piscatorin mielestä Kristus oli tosi ihmisenä velvollinen olemaan kuulias Jumalalle, Luojalle.⁴⁴

Myös kalvinilaiset Zacharias Ursinus (k. 1583) ja Caspar Olevianus (k. 1587) kielsivät Kristuksen kuulaisuuden kuuluvan lunastukseen.⁴⁵ Samoin Saumurin kuulut reformoidut professorit Johann Camero (n. 1580–1625), Moyse Amyraut (Moses Amyraldus) (1596–n.1664), Josue de ia Place (Josua Placäus, Placens) (1606–1655) ja Ludovicus Cappellus (1585–1658). Socinolaiset [Lae/ius Socinus eli Sozzini (1525–1562) ja varsinkin Faustus Socinus (1539–1604)]. Socinolaiset olivat unitaareja kieltäen jopa kolmiykeyden ja olivat sitä mieltä, että Kristus tosi ihmisenä luomisen perusteella oli itsensä puolesta velvollinen täyteen kuuliasuuteen Jumalalle koko elämänsä aikana kuitenkin ansaitsematta sillä mitään meidän hyväksemme.

---

⁴⁴ Baier-Walther III, s. 120.

⁴⁵ Ks. Baier-Walther III, s. 259.

Muita kieltäjiä

Muita kuuliaisuusopin kieltäjiä ovat olleet arminiolainen synergisti Philipp van Limborch (1633–1714) ja rationalisti Johann Gottlieb Töiiner (1724–1774) [Töllner opetti lisäksi mm., että Jumala johtaisi ihmisiä autuuteen jo luontoon liittyvällä ilmoituksella]. Hoenecke mainitsee lisäksi seuraavia kieltäjiä: Kaspar Olevianus (1536–1587) (Piscatorin opettaja), David Pareus (1548–1622) (ei: Paereus), reformoidut Joh. Heinrich AHING (1583–1697), Piscatorin oppilas, David Bionde! (1591–1655), saamurilainen Ludovicos Cappellos (1585–1658) sekä teosofispanteistiset weigelianit.⁴⁶

Myöhempiä vastustajia

Myöhempiin vastustajiin kuuluivat mm. seuraavat: Samoel Friedrich Natanael Moros (1736–1792), joka oppi-isäänsä Ernestiä seuraten erotti eksegetiikasta tykkänään dogmatiikan. Joh. Aog. Heinrich Tittmann (1773–1831), rationalistisen supernaturalismin edustaja. Karl Friedrich Aogust Kahnis (1814–1888) oli aluksi tunnustuksellisen luterilaisuuden vankka puolustaja, mutta myöhemmin muuttui vapaamieliseksi mm. opeissa, jotka koskevat kolmiykseyttä (subordinationismi), Raamatua, Kristuksen persoonaa ja Herran ehtoollista. Hän suorastaan pilkkasi, kuten Baier-Walther sanoo, Kristuksen tekevää kuuliaisuutta lausuen:

Suomalaisia kieltäjiä

Merkille pantavaa on, kuten edellä oli puhetta, että ulkomailla kieltäjät ovat olleet yleensä kalvinisteja, arminiolaisia, Paavilaisia, rationalisteja ja kokonaan kristikunnan ulkopuolella olevia. Eräät ovat kieltäneet Kristuksen elämän kuuliaisuuden meidän sijassamme, pro nobis, koska he ovat kieltäneet Kristuksen koko työn (siis myös oboedienda passivan) tapahtuneen meidän sijassamme. Suomalaiset kieltäjät ovat olleet oma lajinsa. He sopivat huonosti kansainväliseen kieltäjien joukkoon, sillä he eivät kieltäneet kolmiykseyttä eivätkä olleet kalvinisteja ja hyväksyivät opin sijaishyvityksestä, vaikka heillä olikin kieltämiselleen rationalistisia

---

⁴⁶ Hoenecke, Dogmatik III, s. 214s.

perusteita.

Suomalaiset tekevän kuuliaisuuden opin kieltäjät P.J.L Kurvinen, Ennio Takala, K.W. Tamminen ja Heino Pätiää tuskin olivat riittävästi selvillä 1.) siitä, mitenkä tärkeä, keskeinen asema kyseisellä opilla oli Raamatussa ja luterilaisessa teologiassa ja mihin uskonkohtiin kyseinen oppi läheisesti liittyi, ts. siitä, että kysymyksessä ei ollut jokin "näivettyntä lisä", sekä 2.) siitä, millaisin perustein ja millaisella teologialla sitä oli 1500–1800 luvuilla vastustettu.

Näyttäisi siltä, että he eivät käsittäneet asian tärkeyttä. Se taas saattoi johtua siitä, että teologisessa koulutuksessa ei asiaan ollut kiinnitetty tarpeeksi huomiota. He eivät tunteneet riittävästi perustavaa luterilaista jumaluusoppia. Evankelisessa herätyskristillisyydessä Kristuksen lain täyttämisen merkitystä meidän edestämme, pro nobis, oli opetuksessa ja uskonelämässä laiminlyöty, kun hädänalaisille tunnoille oli teroitettu lähinnä vain sitä, että Kristus oli jo ottanut pois rangaistuksemme kärsimyksellään ja kuolemallaan. Johtuu kysymään, oliko niin totuttu yksipuoliseen julistukseen, että käytännöllisluontoiset tarmokkaat toiminnan miehet ajattelivat koko asian olevan tarpeeton tutkimatta huolellisemmin, mitä Raamattu itse asiasta opettaa, ja silloin ihmisperäiset järjen johtopäätökset sivuuttivat Raamatun opetuksen. Pätiälällä oli tosin kolme yhtäläisyyttä arminiolaisiin: yleisen armon hyväksyminen (kalvinilaisissa, joita arminiolaiset olivat, poikkeus!), Kristuksen tekevän kuuliaisuuden hylkääminen meidän edestämme tapahtuneena ja samankaltainen suhde tunnustuksiin: vapaus tunnustussidonnaisuudesta ja sitoutuminen niihin vain sikäli kuin ne pitävät yhtä Raamatun kanssa; heiltä puuttui varmuus siitä, että voisi olla opissa Raamatun kanssa yhtäpitäviä tunnustuksia. Oppiaan käsittelevissä kirjoissa Pätiää jättää kristologian merkityksen syrjään.

Asioita tutkiessani olen tullut siihen tulokseen, että Pätiälä uskoi käsittäneensä lunastusopin tarkemmin kuin Luther ja F.G. Hedberg ja että hän tultuaan erotetuksi Evankeliumiyhdistyksen palveluksesta johdonmukaisesti toimi oman oppinsa hyväksi. Kun hän kutsui Hämeenlinnan ensimmäisen kokouksen v. 1922 käsittelemään aihetta "Onko meidän pysyminen Suomen kirkossa vai perustaminen omat seurakunnat ja oma kirkkokunta sekä: millä tavalla se on toteutettava" neuvottelematta asiasta Evankeliumiyhdistyksen tai edes A.E. Koskenniemen kanssa, kysymyksessä oli Pätiälän oppitunnustuksen alle perustettava toiminta. Hän koko

ajan tarkoitti uskollisuudella tunnustuskirjoille sellaista rajattua uskollisuutta, joka salli hänen oppinsa, eikä vain sallinut, vaan edellytti sitä.

Tätä Pätiälän pyrkimystä eivät aluksi tajunneet toiset tunnustuksellisten seurakuntien tielle lähteneet pastorit. Pätiälä piti taas asiaa itsestään selvänä! Jako kahtia oli todellisuudessa olemassa jo ennen seurakuntien syntyä. Toisaalta itse oppikiista oli unohtunut laajoissa evankelisissa piireissä, mutta ei varmaankaan Pätiälältä.

Pätiälän ja Seurakuntaliiton kanta Kristuksen laintäyttämystä

Pastori Heino Pätiälä oli sitä mieltä, että Kristus oli velvollinen täyttämään lain itsensä tähden ollakseen puhdas uhri. Tämän oppinsa tähden hänet oli erotettu v. 1911 Evankeliumiyhdistyksestä, varsinkin kun hän oli nimenomaisesti vastustanut tässä kohden luterilaista tunnustusta. Pätiälän perustama Seurakuntaliitto omaksui hänen oppinsa. Sen seurauksena se tunnustautuu vain luterilaiseen raamatuperiaatteeseen, mutta ei luterilaisissa tunnustuskirjoissa Raamatusta otettuun oppiin. Tämän periaatteen Pätiälä toi esille jo 1913 kirjassaan Kokonainen Kristus ja Täydellinen Golgata (s. 63).

Seurakuntaliitto seuraa perustajansa Pätiälän kantaa ja sen lehdestä voimme lukea:

"Jos ns. 'tosiluterilaiset' eivät pidä meitä luterilaisina pelkän luterilaisen raamattu-periaatteen perusteella, nimittäin sein] että yksin raamatun sana on määräävä, mikä on oikea ja mikä väärä oppi tai elämä, me emme ole tilivelvolliset 'tosi- luterilaisille' vaan elävälle Jumalalle."⁴⁷

Niinpä niin, Jumalallehan meidän kaikkien on tehtävä tili siitä, mitä opetamme ja mitä teemme. Tili on tehtävä myös Kristuksen persoonan ja työn kaventamisesta, Raamatun vastaisella opilla hajaannuksen aikaansaamisesta ja parannukseen nöyrytmättä jättäytymisestä. Paimenten ja kaikkienkin uskovien asiana on koetella henget (1 Joh. 4:1), ahkeroida säilyttää Hengen yhteys rauhan yhdyssiteellä (Ef. 4:1), kumota väärä oppi ja karttaa sitä autuutensa tähden (Tiit. 1:9; 3:10). Kuuluuhan oikean kirkon tehtäviin antaa myös todistus uskostansa ja opistansa (1 Piet. 3:15),

---

⁴⁷ Seurakunta 1978, No 10, s. 155.

tehdä työtä ja rukoilla, että Jumala parantaisi haavat ja antaisi opillisen yksimielisyyden. Ja mikä olisi sen suurenmoisempi asia tänä rikkinäisyyden aikana kuin todellisen opin yksimielisyyden saavuttaminen, niin että voisimme — ei ainoastaan sydämissämme toivoa — vaan julkisesti kuin yhdestä suusta tunnustaa, kaikkialla vapaasti saarnata ja sanoa: Meillä on yksi ja sama Kristus, yksi ja sama oppi, olemme yksimielisiä pelastuksesta ja koko kristillisestä opista.

Luterilaisesta tunnustuksesta kiinnipitävät pastorit tajusivat selkeästi, että Pätiälä sekoitti asiassa lakia ja evankeliumia. Pätiälä näet ajatteli, että siitä, jos Kristus on täyttänyt lain meidän puolestamme, seuraisi, ettei meidän tarvitsisi täyttää lakia, vaan olisimme vapautetut lain noudattamisesta elämässämme.⁴⁸ Kun Kristuksen laintäyttämys luetaan meille vanhurskaudeksi, jota Jumala ei velo enää meiltä taivaaseen päästäksemme, eihän siitä seuraa, että hän olisi vapauttanut meidät elämästä vanhurskaasti hänen valtakunnassaan täällä ajassa. Päinvastoin hänen tahtonsa on, että me pyhällä vaelluksella kaunistamme evankeliumin opin, ei lain pakon alla eläen, vaan kiitollisuudesta sydämen halusta armon alla. Päinvastoin jos Kristus ei olisi täyttänyt lakia puolestamme taivaaseen pääsyä varten, se jäisi meidän täytettäväksemme, mikä olisi meille täysin mahdotonta toteuttaa. Nyt sen sijaan kun emme ole lain alla, vaan armon alla, vaikuttaa se itsessään jumalista elämää. Pätiälä ei tehnyt eroa kahden asian välillä, nimittäin sen välillä, mitä on ajateltava lain täyttämisestä autuuden saavuttamiseksi, ja sen välillä, mikä on uskovan suhde lakiin Kristuksen jo lunastamana, kastettuna armolapsena ja taivaan perillisenä.

Heino Pätiälän kirjoista Ijankaikkisesti kelpaava uhri (omakustanne, Helsinki 1910) ja Kokonainen Kristus ja Täydellinen Golgata (omakustanne, Tampere 1913) tulee esille hänen teologinen taustansa. Pätiälä oli syntynyt vuonna 1880, päättänyt opintonsa Helsingin yliopistossa v. 1906 ja oli nämä vihkokset kirjoittaessaan n. 30-33 vuotias. Hänellä oli tuoreessa muistissaan yliopiston ja saksalaisen Albrecht Ritschlin (k. 1889) koulukunnan rationalistinen opetus, jota hän erityisesti edellisellä kirjallaan syystä vastusti. Ritschl kielsi Jumalan vihan ihmisen syntiä kohtaan ja Kristuksen toimittaman sijaissovituksen tarpeellisuuden. Näin Ritschl liittyi läheisesti roomalaiskatolisen Petrus Abaelarduksen (1079—1142) ja myös Sozzinin käsityksiin.

---

⁴⁸ Pätiälä, Ijankaikkisesti kelpaava uhri, s. 39.

Pätiälä ei kuitenkaan täysin vapautunut saamansa koulutuksen järkipohjaisesta asioiden lähestymistavasta. Kun teologiasta on tehty tiedettä sanan nykyaikaisessa merkityksessä, se on tehty järjelle alistaiseksi, jolloinka usko Sanaan ja siitä kiinnipitäminen vastoin järjen päätelmiä saa väistyä syrjään. Samalla sysätään syrjään Raamatun sana: "Me hajoitamme maahan järjen päätelmät ja jokaisen varustuksen, joka nostetaan Jumalan tuntemista vastaan, ja vangitsemme jokaisen ajatuksen kuuliaisesti Kristukselle" (2 Kor. 10:5). Pätiälä mieltä roomalaiskatoliseen Anselm Canterburlaiseen (1033-1109), jonka teos *Cur Deus homo* tarjosi paljon hyvää ritchililäisyyttä vastaan, mutta jossa valitettavasti oli kaksi heikkoa puolta. 1. Anselmin käsityksen mukaan Kristus oli velvollinen kuuliaisuuteen, ja niin ollen hänen kuuliaisuutensa ei tapahtunut toisten hyväksi. Kuolemaan hänellä sen sijaan ei ollut velvollisuutta, joten Anselmin mielestä vain se tapahtui toisten sijassa.⁴⁹ 2. Anselm, kuten Franz Pieper lausuu, ei esitä oppia sovituksesta suoraan Raamatusta käsin, vaan hän haluaa kehittää sen järkipäisesti. Hän halusi esittää sovituspöytä järjelle ymmärrettävällä tavalla. Luther sanoo Anselmia "munkkimaisimmaksi munkiksi" (*monachissimus monachus*), joka tekee nuorista tunteettomia pölkkyjä.⁵⁰ Pätiälä viittaa hyväksyvästi Anselmin käsityksiin, että Kristus oli elämässään velvollinen kuuliaisuuteen, mutta että hän synnittömänä ei ollut velvollinen kuolemaan.⁵¹ Järkeilevä ja järjen tyydytystä etsivä Raamatun tutkimusote näkyy selvästi Pätiälällä. Hän haluaa pitää kiinni Raamatun yhtenäisyydestä toisin kuin liberaaliteologia, mutta järjen ehdoin. Kaikki ne Raamatun kohdat, jotka puhuvat Kristuksen kuuliaisuudesta ja lain täyttämisestä, Pätiälä väen väkisin selittää niin, ettei Kristus täyttänyt lakia meidän sijassamme, vaan vain ollakseen viaton uhri. Siihen päästökseen hän opettaa, ettei tarvita sekä lain täyttämistä että rangaistuskärsimystä, vaan että lunastukseen riittää pelkkä rangaistuskärsimys. Pätiälän kirjan iankaikkisesti keipaava uhri Vili luku "Tekevä ja kärsivä kuuliaisuus" (sivut 38-54) on sangen murheellinen osoitus siitä, kuinka ihmisen turmeltunut järki hylkää Raamatun oman todistuksen näennäisraamatullisin perustein. Mikä myös murheellista, nuo perusteet ovat yhä täydessä voimassa Pätiälän seuraajissa. Tässä kirjassa Pätiälä on sillä kannalla, ettei lakia ollenkaan tarvittu täyttää lunastuksen osana (s. 40).

---

⁴⁹ Anselm Canterburlainen, *Jumala ihmiseksi* s. 1 18-122, 128.

⁵⁰ Katso, Fr. Pieper, *Christliche Dogmatik II*, 446 s.; St.L. V, 1567.

⁵¹ Pätiälä, *Iankaikkisesti keipaava uhri*, s. 27.

Pätiälän kirjassa Lunastusopin katkismus vilahtaa kerran näinkin oikeaoppinen kohta: "Hän (Jeesus) täytti kuuliaisesti Isän tahdon alennustilansa aikana syntymästään aina ristinkuolemaan asti. Tällä kuuliaisuudellaan on hän vanhurskauttanut kaikki ihmiset." Raamattutodisteina hänellä on Fil. 2:7–8, Room. 5:19 ja Hebr. 5:8 (s. 16, kysymys 35). Mutta heti seuraavalla sivulla hän pyörittää sanansa takaisin selittämällä: "Kun Herramme oli kuuliasainen ristinkuolemaan saakka, niin hän sovitti tällä kuuliaisuudellaan ristillä maailman synnit ja niin vanhurskautti kaikki ihmiset verellensä" (s. 17, kysymys 38). Siis toisaalta koko elämän pituisella kuuliaisuudella Pätiälän mukaan Kristus olisi vanhurskauttanut kaikki ihmiset ja toisaalta vain ristillä verellensä. Ja kuitenkin hän kieltää Kristuksen laintäyttämisen tapahtuneen meidän sijassamme ja sanoo: "Kristuksen kuolema on lunastuksen koko suoritus" (s. 17, kysymys 36). Voi vain arvailla, mistä johtui tässä mainittu epäjohtomukaisuus Pätiälällä. Halusiko hän sillä hämätä kuulijoitaan, vai eikö hänelle ollut selvää, mitä Raamattu tarkoittaa vanhurskauttamisella, vai pakottivatko Fil. 2:7–8, Room. 5:19 ja Hebr. 5:8 hänet tunnustamaan Kristuksen koko elämän kuuliaisuuden vanhurskauttaneen ihmiset, mutta jolle hän ei sitten kuitenkaan voinut antaa täyttämistä merkitystä järkensä pimentämänä, niin että hän itse asiassa joutui kieltämään sen, minkä oli oikein välähdyksen omaisesti sanonut.

Pätiälän kirjasta Kokonainen Kristus ja Täydellinen Golgata löytyy yllättäen myös moderni liberaali kasvatusteorian käsitys: Lapsen kurittaminen ei ole rangaistus tai kosto tehdystä pahasta teosta, vaan vain kasvatusta parannukseen (s. 36). Yhteiskunnallisten rangaistusten perusteiden suhteen hän on epävarma (s. 35) unohtaen Room. 13:4: "Mutta jos pahaa teet, niin pelkää; sillä se ei miekkaa turhaan kannan, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka pahaa tekee." Onkohan tämä hänen käsityksensä voinut olla vaikuttamatta hänen käsityksiinsä Jumalan laista ja sen velvoituksista?

Kirjasessaan Lunastusopin katkismus Pätiälä lausuu: "Täyttikö Jeesus lain meidän puolestamme? Ei hän täyttänyt lakia meidän puolestamme, vaan hän täytti sen meidän hyväksemme, voidaksensa synnittömänä Ylipappina ja virheettömänä Karitsana lunastaa meidät kuolemallansa. Ilman täydellistä lain täyttämistä ei hän olisi kelvannut maailman syntien Sovittajaksi. Hänen synnitön elämänsä oli välttämätön ehto sitä lunastusta varten, joka suoritettiin kokonaan hänen kuolemassaan, jossa uuden liiton

veri vuodatettiin kaikkien ihmisten puolesta... hänen muut työnsä eivät siis puhdista yhdestäkään synnistä... Kristuksen kuolema on lunastuksen koko suoritus."⁵²

Näin Pätiälälle Jeesuksen kuuliaisuus tapahtui vain sitä varten, että hän olisi viaton uhri. Uskoville Jeesuksen kuuliaisuus olisi vain hyvä esimerkki, ei muuta.

Pätiälä ei käsittele Kristuksen lunastustyötä yhtenä koko elämän mitaisena kokonaisuutena, vaan hän taittaa siitä pois kaiken, mikä edeltää ennen Getsemanessa tapahtunutta kiinniottamista ja opetuslasten hajaantumista.⁵³ Näin Pätiälä katkaisee myös Kristuksen suuren kärsimyksen, sillä Raamattu sanoo Kristuksen "alkaneen murehtia ja tulla tuskaan" (Matt. 26:37) jo ennen kiinniottamistaan. Ja Luukas lausuu: "Ja kun hän oli suuressa tuskassa, rukoili hän yhä hartaammin. Ja hänen hikensä oli kuin veripisarat, jotka putosivat maahan" (Luuk. 22:44). Tämäkään ei Pätiälän mukaan kuulu vielä lunastukseen, koska hän katsoo Jeesuksen lunastustyön alkaneen hänen kiinniottamisestaan. Kuoleamalla Pätiälä ei kuitenkaan ymmärrä Lunastusopin katkismuksessaan vain kuolinhetkeä, vaan myös sitä edeltäneitä ja jo Getsemanessa kiirastorstai-iltana hänen kiinniottamisensa jälkeen alkaneita kärsimyksiä (s.26, kysymys 68).

Samassa kirjassessa Pätiälä puhuu ristiriitaisesti. Hän sanoo toisaalta Jeesuksen sovittaneen synnit ristillä (s.13), toisaalta kuolemassa, joka alkoi jo Getsemanessa (s.26). Kuoleman ulottaminen keskelle Getsemanen tapahtumia kertoo paitsi Pätiälän oudosta ajattelutavasta myös niistä ristiriitaisuuksista, joihin hän oppinsa tähden Raamatun kanssa ajautui. Ja sellaista ristiriitaisuutta jotkut pitävät sitten oikeana raamatullisuutena!

Pätiälä oli kuitenkin tietoinen siitä, — kuten hän itse sanoo — että "uskonpuhdistuksen ajoista on luterilaisessa kirkossa ollut tämä tekevän kuuliaisuuden oppi sekä saarnoissa, että kirjallisuudessa esitettynä".⁵⁴ Hän myös ymmärsi esittävänsä uutuutta. Hän kirjoittaa: "Ymmärrän myös sen, että Rowasti Aimonen on tahtonut katsoa lutherilaisen kirkkomme parasta, kuin hän on ryhtynyt torjumaan pois tätä uutta oppia, jonka hän on käsittänyt harhaopiksi, kun se on vanhaa käsityskantaa vastaan."⁵⁵

---

⁵² Pätiälä, Lunastusopin katkismus, s. 10-11,13,17.

⁵³ Pätiälä, Lunastusopin katkismus, s. 26.

⁵⁴ Pätiälä, Kokonainen Kristus s. 86.

⁵⁵ Pätiälä, kokonainen Kristus s. 86.

Pätiälä käyttää lunastusopistaan käsitteitä: "uusi oppi", "uusi käsitys"^{1.56} Hänellä vilahtaa myös käsite "minun oppini". Näin ollen on oikeutettua puhua hänen "erikoisopistaan", jota termiä pastori A. Aija! Uppa/a siitä käytti, vaikka Pätiälän kannattajat ovat pitäneet sitä loukkaavana.

Pätiälä ei käsittele lainkaan Kristuksen persoonallista yhtymystä ja sen merkitystä asialle.

On huomattava, että siihen aikaan ei ollut kunnollista yhtenäistä dogmatiikkaa suomeksi saatavissa. Se ei kuitenkaan kokonaan selitä Pätiälän kantaa, sillä se ei johtunut pelkästä tietämättömyydestä, koskapa hän asetui sekä Lutherin kirjoituksia että Tunnustuskirjoja vastaan. Ja osattiinhan siihen aikaan kieliä. Kysymyksessä oli tietoinen poikkeaminen luterilaisesta opista. Hän piti sitä toisaalta "pienänä erimielisyytenä"⁵⁷, toisaalta niin merkittävänä, että se "luo paljon valoa koko raamatullisen totuuden ymmärtämiseen"⁵⁸. Kaiken aikaa Pätiälällä oli ajatus, ettei hänen uusi oppinsa "riko armosta elävien weljien wälejä, jos ei lihallinen kiiwaus pääse waltaan"⁵⁹. Hän siis edellytti oppinsa sietämistä, ja leimasi jo v. 1913 lihalliseksi kiivaudeksi sen, jos sitä ei sallittaisi. Hänellä oli selvä pyrkimys saada muutkin samaan oppiin, ja hän uskoi käsittäneensä sovituspöytäkirjan oikein toisin kuin uskonpuhdistaja Martti Luther, Tunnustuskirjat, koko luterilainen kirkko ja kristikansa. Hän oli hyvin itsetietoinen tässä asiassa. Siunaukselan synty ja toiminta erillään Evankeliumiyhdistyksestä ja Pätiälän käynti Missourisynodissa selittyy parhaiten Pätiälän pyrkimyksestä levittää oppiansa, vaikka mainitulla matkalla oli myös taloudellisia vaikuttimia. Ja kun Pätiälä ei saanut oppinsa alle maamme tunnustuksessa pysyviä pastoreita, hänelle sopi hyvin oma erillinen toiminta. Milloinkaan Pätiälälle hänen uusi oppinsa ei ollut niin "vähäinen erimielisyys", että hän olisi voinut siitä luopua, vaan se oli hänelle totuuskysymys, ja yhteistoiminta toisten kanssa oli mahdollista vain hänen ehdoillaan ja hänen oppinsa hyväksi. Hän edellytti yhteistoiminnan ehtona vaikeudesta erimielisyydestä.

Pätiälä liitti kirjaansa Kokonainen Kristus otteen Tunnustuskirjojen Raamatun ja tunnustusten välisestä erosta ilmeisesti kahdessakin mielessä. Hän tahtoi tuoda ensiksikin esille, ettei luterilainen tunnustus pidä

---

⁵⁶ Pätiälä, Kokonainen Kristus s. 54,86.

⁵⁷ Kokonainen Kristus, s. 86.

⁵⁸ Sama, s. 54s.

⁵⁹ Sama, s. 55.

yhtä Raamatun opin kanssa, ja toiseksi, että hän itse käy hyvästä luterilaisesta pelkästään sillä perusteella, että hän hyväksyy Raamatun ylimmäksi arvovallaksi tarvitsematta sitoutua siihen Tunnustuskirjojen opetukseen, joka on ristiriidassa hänen oppinsa kanssa ja hänen mielestään myös Raamatun kanssa.

Tämän mukaisesti tuli sitten aikanaan kuulumaan Seurakuntaliiton yhä voimassa oleva tunnustuspykälä, joka ei sido luterilaiseen oppiin, vaan jättää avoimeksi kysymyksen, onko luterilainen tunnustus raamatullinen vai ei. Se sitoo luterilaiseen tunnustukseen, "koska ja mikäli" se pitää yhtä Raamatun kanssa. Tällainen lausuma ei itse asiassa sido mihinkään luterilaisen tunnustuksen oppiin, vaan kaikki on täysin vapaata, kunhan vain asiaansa jotenkin Raamatulla perustelee. Yksimielisyyden ohje puhuessaan pyhästä Raamatusta opin ja elämän ylimpänä ohjeena ja selittäessään tunnustusten merkitystä kulkee aivan toisilla linjoilla.

5. Dokumentteja

Dokumentti 1

Kirjeeni Lauri Korkeelle, joka oli Seurakuntaliiton perustavia jäseniä ja jonka kirjoitukseen SVELS:n lehdessä v. 1978 on edellä viitattu.

Tampere 1 2.4. 1967

Asemestari evp. Lauri Korkee

Karjakontie 5

IKURI

Kiitan kirjeestänne ja H. J. Pätiälän kirjasen "Yhdellä uhrilla" lähettämisestä luettavakseni. Ohessa palautan sen.

Ratkaiseva kohta tässä jo vanhassa kiistakysymyksessä näyttää olevan kysymys: Merkitsikö Jumalan ihmiseksi tuleminen samalla lain alaiseksi tulemistä? Toisin sanoen oliko Kristus velvollinen täyttämään lain oman persoonansa puolesta?

Te myönnätte tuon kysymyksen, me kiellämme. Mutta katsokaamme

mitä Raamattu sanoo.

Olemme molemmat sitä mieltä, että on aivan mahdotonta edes ajatella, että Kristus olisi elänyt riettaudessa, varastanut, murhannut jne. Jättäkäämme siis tämä ajatus.

Katselkaamme kuitenkin, mitä lain täyttäminen merkitsee. Onhan niin, ettei lakia ole pantu Jumalalle eikä Jumala ole velvollinen lakia täyttämään ja kuitenkin Jumala on pyhä. Vaan Jumala on säätänyt lain ja on lain yläpuolella ja lain herra. Ei Jumala tee syntiä, kun hän panee rangaistustuomionsa täytäntöön sodissa, sairaudessa, puutteessa ja kuolemassa tai esivallan toimesta. Emme voi sanoa Jumalaa murhaajaksi, vaan hän pysyy vanhurskaana tuomarina. Mutta me olemme murhaajia, jos emme pysy siinä laissa ja järjestyksessä, jonka Jumala on asettanut, vaan toimimme oman käden oikeudella. Ja kuitenkin aivan ilman syntiä voimme esivallan miekkaa käyttäessämme toteuttaa rangaistuksia, jopa kuolemantuomioita. Tässä asiassa me olemme sidottuja lakiin, mutta ei Jumala.

Ajatelkaamme omaisuusasioita. Me emme saa varastaa emme edes himoita lähimmäisemme omaa. Mutta Jumala on tämän yläpuolella, koska kaikki on hänen. Ei hänen tarvitse kysyä meiltä, saako hän pyörremyrskyllä tuhota sen, mitä olemme rakentaneet, ja ottaa pois meiltä.

Jos Jumala ilmestyisi meidän ihmisten keskelle, hän voisi täysin suvereenisti vaatia meiltä: kunnioitusta, omaisuutta, palveluksia, jopa henkemmekin. Hänen ei tarvitsisi välittää mitään niistä laeista, jotka täällä vallitsevat. Riittäisi, kun hän sanoisi: Minä olen Jumala, tehkää niin kuin käsken.

Miksi asia olisi erilainen Jumalan Pojan suhteen? Ovathan Poika ja Isä yhtä. Onhan heillä sama kunnia. Tuleehan heitä yhdessä jumaluudessa kunnioittaa ja palvella. Onhan tämä totta Kristuksesta silloinkin, kun hän on ihminen. Kristuksen — ihmisen! — edessä opetuslapset polvistuivat (Matt. 28:17), ei sen tähden, että tämä oli ihminen, vaan sen tähden että tämä ihminen oli Jumalan Poika. Kristus otti vastaan tämän kunnioituksen. Opetuslapset eivät taas ottaneet senkaltaista kunnioitusta vastaan (Apt. 10:26). Kuitenkaan Kristus ei vaatinut itselleen vapauksia lain täyttämisestä, vaan hän alistui siihen kaikessa. Ei Jumalan Pojan olisi tarvinnut olla Marialle ja Joosefille alamainen, vaan hänellä olisi ollut täysi oikeus vaatia näiltä samoin kuin koko maailmalta alamaisuutta eikä hän silti olisi syntiä tehnyt.

Kristus olisi voinut vaatia, että hänelle rakennetaan temppeleitä ja hänelle uhrataan (vrt. Apt. 14:11–15).

Tarvitsiko Hän, joka syntisille ihmisille oli antanut liiton merkiksi ympärileikkauksen, itse ympärileikkausta? Tarvitsiko Hän, joka oli synnitön, "parannuksen kastetta syntien anteeksiantamiseksi"? Miksi Jeesus sanoi: "Salli nyt, sillä näin meidän sopii täyttää kaikki vanhurskaus."? Olisiko Jeesus tehnyt syntiä, jos hän ei olisi ottanut kastetta? Oliko Johannes niin tyhmä, ettei hän huomannut heti Jeesuksen tarvitsevan kastetta oman persoonansa puolesta ja alkoi estellä? Ei kaiketi. Johannes Kastaja edellytti, että kastettavat tunnustivat syntinsä. Ja kun Jeesuksella ei ollut syntiä, ei hän käsittänyt, miksi Jeesus täytyi kastaa. Mutta pian hän ymmärsi, että Jeesus oli tullut täyttämään kaiken vanhurskauden — ei oman persoonansa puolesta, joka oli jo vanhurskas — vaan syntisten puolesta. Alistuessaan kastettavaksi Jeesus tunnusti maailman synnit omikseen. Niinpä Johannes Kastaja osoitti häntä sanoen: "Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois (alkukielessä: kantaa) maailman synnin."

Miksi Jeesus alistui synnin seurauksiin? Ei ainoastaan kuolemaan, vaan miksi hän oli myös kipujen ja sairauden tuttava, miksi köyhyys ja puute ahdisti häntä, niin ettei hänellä ollut edes sijaa Beethlehemin majataloissa, miksi hän lähti Herodeksen vihaa pakoon eikä estänyt sitä kaikkivallallaan, miksi hän osoitti kuuliaisuutta esivaltaa kohtaan silloinkin, kun esivalta oli väärässä ja tuli häntä pidättämään keihäät ja seipäät ojossa, vaikka hän olisi voinut heti kutsua enemmän kuin 12 legioonaa enkeleitä ja välttyä monelta kärsimykseltä ja mennä suoraan ristille?

Olemmeko me suurempia kuin Kristus. Olkoon se ajatus meistä kaukana. Mutta miksi sitten Kristus oli meidän keskellämme niin kuin se, joka palvelee, ja me niin kuin ne, jotka aterioivat? (Luuk. 22:27). Kristus, joka on Herra ja Opettaja, pesee opetuslastensa jalat! (Joh. 13:13,14).

Miksi Kristus antoi perkeleen kiusata itseään 40 päivää? Oliko perkele oikeassa kysyessään: "Jos sinä olet Jumalan Poika, niin käske näiden kivien muuttua leiviksi."? Eikö ole niin, että Jeesuksella Jumalan Poikana olisi ollut siihen valta? Varmasti. Perkeleen koko pirullisuus oli siinä, että hän tahtoi saada Jeesuksen pois lunastajan- tehtävää suorittamasta. Kristus sanoi itsestään ja tehtävästään: "En minä ole tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkeni lunnaiksi monen edestä." Nämä molemmat kuuluvat yhteen.

Jeesuksella Kristuksella oli Jumalan muoto, mutta hän tyhjensi itsensä eikä katsonut saaliiksensa olla Jumalan kaltainen. Tämä ei ollut hänellä vain ennen ihmiseksi tuloaan, vaan myös ihmisenä oloaikanaan, kuten koko jakso Fil. 2:6–8 osoittaa. Jeesus Kristus ei ollut velvollinen täyttämään lakia, vaan "hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti". Tämän sanoo Raamattu — ei pelkästään Jumalan Pojasta — vaan Jeesuksesta Kristuksesta, siis jumalihmisestä, tässä Filippiläiskirjeen kohdassa.

Jos Kristus on inhimillisen luontonsa puolesta lain Herra yhdessä kohdassa, on hän joka kohdassa. "Ihmisen Poika on sapatin Herra." (Matt. 12:8), eikä vain sapatin, vaan "sapatinkin" (Mark. 2:28).

Vain yksi on vanhurskas ja hän on Kristus, ja "tiedetään, että lakia ei ole pantu vanhurskaalle (huom. yksikkö!), vaan laittomille (huom. monikko!)." (1 Tim. 1:9).

On siis kaikesta Kristuksen toiminnasta ja elämästä selvää, että Kristus täytti lain lunastukseen kuuluvana asiana. Hän ei ollut sitä velvollinen omasta puolestaan täyttämään. Tämä Kristuksen laintäyttämys lunastukseen kuuluvana asiana kulkee halki evankeliumien ja koko Raamatun. Se sisältyy moniin asioihin, mitä Jeesuksesta kerrotaan, mitä Hän sanoi ja teki. On kysymys siitä, että Kristus "nöyryytti itsensä", ei siitä, että hän olisi ollut velvollinen. Tämän itsensä nöyryyttämisen Filippiläiskirjekin mainitsee ihmiseksi tulemisen jälkeen eri asiana ja rinnastetaan kuuliaisuuden kanssa "ja" -sanalla, mutta ei rinnasteta siten ihmiseksi tulemisen kanssa. Samoin rinnastetaan "itsensä tyhjentäminen" ja "orjan muodon" ottaminen keskenään, mutta ei ihmiseksi tulemisen kanssa.

Kristus tuli ihmiseksi voidakseen täyttää lain sekä täyttämistä vaativana että rangaistuksen langettavana rikkojille.

Asia ei ole siis päinvastoin, toisin sanoen, että Kristus olisi tullut lainalaiseksi voidakseen olla ihminen. Sellaisesta Raamattu ei puhu mitään.

Niin apostoli Paavalikin pitää eri asioina ihmiseksi tulemisen ja lainalaiseksi tulemisen mainitessaan molemmat Gal. 4:4.

Tämä ehkä tällä kertaa riittää osoittamaan, ettei Kristus ollut oman persoonansa puolesta velvollinen täyttämään lakia.

Kirjeenne muihin asioihin en nyt puutu. Paisuisi kirjeeni vain kovasti.

Parhaimmin terveisin

Markku Särelä

Dokumentti 2

Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon neuvottelutarjous Seurakuntaliitolle

3.4.1986

Kalliit kristityt Herrassa Kristuksessa!

Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon johtokunta päätti kokouksessaan 29.3.1986 kunnioittaen esittää Suomen vapaalle evankelis-luterilaiselle seurakuntaliitolle virallisia keskinäisiä neuvotteluja.

Viittaamme siihen, että kummallakin kirkolla on yhteinen alku. Kun seurakuntamme syntyivät 1920-luvulla, itsenäiset luterilaiset seurakunnat olivat yhteinen asia. Jo aivan alussa tapahtunut hajaannus on kipeä asia, jonka toivomme Jumalan avulla ja voimalla olevan parannettavissa.

Seurakuntiemme perustajapolvi on suureksi osaksi jo siirtynyt taistelevasta seurakunnasta riemuitsevaan, ja uudet polvet ovat astuneet vetämään toimintaa. Kohta meidänkin vuoromme on väistyä, sillä aika kiittää. Mutta tunnemme omassatunnossamme, ettemme olisi tehneet velvollisuuttamme, jos emme toimisi tämän "Joosefin vamman" parantamiseksi.

Tunnustukselle uskollisemmissa piireissä kansankirkossa vallitsee syvä huolestuneisuus tällä hetkellä. Kysymys on kaikesta Jumalan sanan opista, mutta varsinkin virkakysymyksestä ja raamattu -kysymyksestä. Tällöin huolestuneiden katseet kääntyvät meidänkin puoleemme, ja jos kirkkomme voisivat Jumalan sanan perustalla löytää yksimielisyyden, sillä olisi totuutta laajemminkin palveleva merkitys. "Sillä me emme voi mitään totuutta vastaan, vaan totuuden puolesta" (2 Kor. 13:8).

Tässä mielessä kirkkomme pyrkii neuvotteluihin meitä lähellä olevien

piirien kanssa ja sydämestämme toivomme, että Seura- kuntaliitto voisi ottaa vastaan tämän neuvottelutarjouksen.

Kunnioittaen Kristuksessa Teidän

Markku Särelä, kirkkokunnan johtaja

Dokumentti 3

Koko maailman lunastus Kristuksessa

Tämän esityksen pidin Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon ja Vapaan Ev.Lut. Seurakuntaliiton neuvottelussa 7.1.1987.

Johdannoksi

1920-luvulla, kun vapaat ev.lut. seurakunnat saivat maassamme alkunsa, syntyi niiden keskuudessa kiistaa lunastusopista. Molemmat osapuolet opettivat, että pelastus on yksin armosta, yksin Kristuksen tähden, yksin uskosta, yksin armonvälineiden kautta, ilman ihmisen omia tekoja. Edelleen oltiin yksimielisiä siitä, että Raamattu on uskon ja opin ainoa ohje ja tuomari. Kummallekin osapuolelle oli kirkastunut raamatullinen oppi Kristuksen seurakunnasta. Ainoa kiista koski sitä, millä tavoin Kristuksen maanpäällinen elämä liittyi meidän syntisten lunastukseen. Molemmat osapuolet opettivat, että Kristus on lain täyttänyt ja että hän oli synnitön. Mutta siitä ei oltu yhtä mieltä, oliko Kristuksen laintäyttämys osa lunastusta vai oliko hän velvollinen täyttämään sen omasta puolestaan. Toisin sanoen kysymys oli siitä, onko meidät lunastettu Kristuksen toimivan ja kärsivän lunastuksen kautta (oboedientia activa et passiva) vai vain kärsivän kuuliaisuuden (oboedientia passiva) kautta.

Voimme siis todeta, että syntyneiden seurakuntien kesken vallitsi hyvin laaja yksimielisyys opissa. Erimielisyys koski vain yhtä uskonkohtaa ja siinäkin vain yhtä osaa, joskin tämä uskonkohta on se, johon vanhurskauttamisoppi perustuu.

1920-luvulla tapahtuneen hajaannuksen jälkeen kumpikin osapuoli on elänyt erillään eikä neuvotteluja ole ollut. Kun Jumala on nyt suonut

meille nämä neuvottelut, meillä on mahdollisuus yhteisesti tutkia asiaa pyhän Sanan pohjalta ilman henkilökohtaisia vaikeuksia. Seuraava esitys on laadittu siinä toivossa, että Jumala Henkensä ja Sanansa kautta ohjaisi meidät yhteen mieleen, niin että me vapautetuin ja iloisin omintunnon voimamme yhdestä suusta ylistää meidän Herraamme, "Häntä, joka meitä rakastaa ja on päästänyt meidät synneistämme verellensä ja tehnyt meidät kuningaskunnaksi, papeiksi Jumalalleen ja Isälleen, Hänelle kunnia ja voima aina ja iankaikkisesti. Amen." (Hm. 1:5-6).

Apostoli lausuu meidän Jumalastamme: "Hän itse on vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on usko Jeesukseen" (Room. 3:26). Tämän vanhurskauttavan uskon edellytyksiä ja perusteita haluamme nyt tutkia. Onko Raamatun mukaan sen kohteena Kristuksen koko elämä vai vain ristin kärsimys ja kuolema?

1. Jumalan pyhä laki ja sen vaatimukset

Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa (1 Moos. 1:27), mikä merkitsi oikeata Jumalan tuntemusta (Kol. 3:10: "tieto Luojansa kuvan mukaan"), "totuuden vanhurskautta ja pyhyttä" (Ef. 4:24), tilaa, jossa ihminen eli Jumalan yhteydessä noudattaen sydämeen kirjoitettua Jumalan lakia. Silloin ihmisellä ei ollut syntiä, vaan hän oli vanhurskas ja sovussa Jumalan vanhurskauden vaatimusten kanssa. Hän oli se, miksi Jumala oli hänet luonut ja tarkoittanut, ja niin hänellä oli hyvä omatunto. Hänellä ei myöskään ollut rangaistuksen pelkoa, vaan Jumala oli hänelle Isä, johon hän saattoi lapsenomaisesti kaikessa luottaa.

Kun ihminen lankesi syntiin, hän ei ollut enää Jumalan kuva, vaan kaikki ovat sen jälkeen syntyneet tänne ihmisen kuvana (1 Moos. 5:3) ilman yhteyttä Jumalaan, ilman totuuden vanhurskautta ja pyhyttä, pahan omantunnon vallassa tuntien rangaistuksen pelkoa, ei Jumalan lapsina, vaan perkeleen lapsina, paratiisista pois karkotettuina, kadotuksen lapsina. Syntiinlangenneella ihmisellä ei ole oikeata Jumalan tuntemusta; laista hänellä on jotakin käsitystä, mutta evankeliumia hän ei tunne, eikä laintuntemuksellaan voi saavuttaa Jumalan suosiota eikä päästä hänen yhteyteensä eikä saada syntejensä sovitetuiksi.

Lain vaatimukset ovat kahdenlaiset: 1. Se vaatii lain täydellistä täyttämistä. "Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydämestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta voimastasi ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi"

(5 Moos. 6:5; 3 Moos. 19:18; Matt. 22:37). "Olkaa siis te täydelliset niin kuin teidän taivaallinen Isänne täydellinen on" (Matt. 5:48). 2. Se vaatii rikkojalle rangaistusta. "Sinun pitää kuolemalla kuoleman" (1 Moos. 2:17). "Kirottu olkoon se, joka ei pidä tämän lain sanoja eikä täytä niitä, ja kaikki kansa sanokoon: Amen." (5 Moos. 27:26). "Kirottu olkoon jokainen, joka ei pysy kaikessa, mikä on kirjoitettuna lain kirjassa, niin että hän sen tekee" (Gal. 3:10)

2. Ihmisen syntisyys Jumalan lain edessä

Ihmiseltä puuttuu luonnostaan Jumalan edessä kelpaava vanhurskaus eli laintäyttämys. Hänen syntisyytensä on täydellistä hengellistä turmelusta eli perisyntiä sekä siitä johtuvia tekosyntejä (Room. 3:10-18), niin että hänellä ei ole mitään mahdollisuutta lunastaa itse itseänsä tai toinen toistansa (Ps. 49:8-9) eikä siihen myötävaikuttaa, vaan hän on synteihinsä kuollut (Ef. 2:1). Turmeltunut ihminen ei myöskään tunne tietä Jumalan tykö (1 Kor. 2:9). Laki tuomitsee ihmisen ja synnyttää synnintunnon ja tukkii ihmisen suun puolustelevilta vastaväitteiltä (Room. 3:19-20). Jokainen on luonnostaan Jumalan vihan alainen (Ef. 2:3; Joh. 3:36) ja iankaikkisen kadotuksen ansainnut (Room. 5:16,18; Matt. 7:13; 2 Tess. 1:9).

3. Lunastajamme jumal -inhimillinen persoona

Tätä onnetonta, täysin avutonta ja pahaa ihmisparkaa Jumala rakasti lähettämällä oman Poikansa Jeesuksen Lunastajaksemme. Jeesuksen persoona on ainoa laatuaan sikiämisestä alkaen: Hän on samalla kertaa ja samassa yhdessä persoonassa tosi Jumala ja tosi ihminen. Tätä hän on yhä edelleenkin taivaaseen astumisensa jälkeen. On huomattava, että Jumala tuli ihmiseksi eikä ihminen tullut jumalaksi. Elisabet kutsui odottavaa neitsyt Mariaa "Herransa äidiksi" (Luuk. 1:43). Lankeemuksessa ihminen halusi päästä Jumalan tasalle, lunastuksessa Jumalan Poika tuli ei vain ihmisten tasalle — vaan todella persoonallisesti ihmiseksi, kuitenkin jumaluuttaan menettämättä. Hän on meidän Vapahtajamme molempien luontojensa puolesta yhdessä persoonassa, kuten Jeesus itse lausuu: "Mutta tämä on se leipä, joka tulee alas taivaasta, että se, joka sitä syö, ei kuolisi. Minä olen se elävä leipä, joka on tullut alas taivaasta. Jos joku syö tätä leipää, hän elää iankaikkisesti. Ja se leipä, jonka minä annan, on minun lihani, maailman elämän puolesta" (Joh. 6:50-51).

Tästä samasta jumalihmisestä Paavali lausuu: "Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, lunastamaan lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan" (Gal. 4:4). Jumalan Pojan ihmiseksi tulo on siis Raamatun mukaan syy-yhteydessä lunastuksemme kanssa. Milloinkaan ei ole ollut pelkkää ihminen Jeesus Nasaretilaista, vaan hän on sikiämisestä lähtien samalla ollut tosi Jumala. Hän oli Herra äitinsä kohdussa (Luuk. 1:43) ja hän oli "elämän ruhtinas", joka tapettiin (Apt. 3:15). Sanat "he katsovat minuun, jonka ovat lävistäneet" on sanottu Herra Sebaotista (Sak. 12:10; Joh. 19:37; vrt. myös Ilm. 1:7,8).

Raamattu itse osoittaa, että lunastukseen olivat välttämättömät sekä Kristuksen jumaluus että ihmisuus. Raamattutodisteita: Jumaluutta koskien: "...kun vielä olimme Jumalan vihollisia, tulimme sovitetuiksi hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta" (Room. 5:10). Ihmisyyttä koskien: "Sillä yksi on Jumala, yksi myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus, joka antoi itsensä lunnaiksi kaikkien edestä" (1 Tim. 2:5,6). Molemmat: "Jeesuksen Kristuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä" (1 Joh. 1:7). "Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan" (2 Kor. 5:19). Pelkkä ihminen ei olisi lunastukseen pystynyt (Ps. 49:8,9), mutta ihmisen kuului täyttää Jumalan vanhurskauden vaatimukset ja hyvittää synti. Kristus tosi Jumalana jaksoi suorittaa vaativan lunastustyön ja tosi ihmisenä hän saattoi tulla lain alaiseksi, kärsiä ja kuolla. Tämä Kristus on lunastuksemme hinta.

4. Kristus teki Isän tahdon

Jeesuksesta oli ennustettu: "Katso minä tulen; kirjakkääröön on kirjoitettu, mitä minun on tehtävä. Sinun tahtosi, minun Jumalani, minä teen mielelläni, ja sinun lakisi on minun sydämessäni" (Ps. 40:8,9). Niinpä hän sanoi: "Minun ruokani on se, että minä teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa" (Joh. 4:34). "Sillä minä olen tullut taivaasta, en tekemään omaa tahtoani, vaan hänen tahtonsa, joka on minut lähettänyt" (Joh. 6:38). Huomaamme, että tähän kuului Jeesuksen koko elämä, sillä hän ei "tullut taivaasta" vain ristille, vaan jo neitsyt Marian kohtuun.

Ylimmäispapillisessa rukouksessaan Jeesus lausui jo ennen kuolemaansa: "Minä olen täyttänyt sen työn, jonka sinä annoit minun tehtäväkseni" (Joh. 17:4). Hebrealaiskirjeen kirjoittaja viittaa Ps. 40 ennustukseen, jonka mukaan Kristus tekee Jumalan tahdon. Hän osoittaa, että siten on poistettu toistuvat uhrin ja on hankittu kertakaikkinen sovitus, jota ei tarvitse uusia. "Ja tämän tahdon perusteella me olemme pyhitetyt Jeesuksen Kristuksen ruumiin uhrilla kerta kaikkiaan" (Hebr. 10:5–10). Isän tahto oli lunastaa maailma, ja sitä varten Jumalan Poika tuli ihmiseksi ja lainalaiseksi.

5. Mitä ymmärretään lunastuksella

Vanhassa Testamentissa sanaa lunastus käytetään Israelin vapauttamisesta Egyptin orjuudesta (2 Sam. 7:23, heprean PDH) ja Baabelin vankeudesta Jes. 43:3, hepr. KoFäR, lunasraha, vrt. j. 1, hepr. G'L lunastaa) lunaita vastaan. Yksityinen ihminen saattoi lunastaa itsensä vapaaksi lupaa-mastaan uhrista, jos hän korvasi sen rahalla (3 Moos. 27:13). Hän saattoi lunastaa itsensä vapaaksi myös orjuudesta (3 Moos. 25:47–55), jopa rangaistuksesta (2 Moos. 21:30). Myös toinen saattoi suorittaa maksun toisen puolesta, mutta hänen tuli olla silloin hänen veriheimolaisensa (3 Moos. 25:47–55). Tällöin oli kysymyksessä takaisin osto, ei yksinomaan vapaaksi osto. Lunnaita ymmärrettiin riittävää ja hyväksyttävää korvausta. Lunastus tarkoitti siis vapaaksi tai takaisin ostoa. Se merkitys sillä on myös hengellisessä kielenkäytössä. Synnin orjuudesta ja rangaistuksesta meitä ei voinut kuitenkaan lunastaa kuka tahansa veli, koska sovituksen hinta oli niin suuri (Ps. 49:8,9), vaan siihen tarvittiin Messias.

Uusi Testamentti osoittaa meille selkeästi, että Lunastajamme on jumalihminen Jeesus Kristus. Lunnaita Raamattu mainitsee

- a) Kristuksen,
- b) hänen verensä,
- c) ja kuolemansa sekä myös d) hänen vanhurskautensa.

a) Kristus "on tullut meille ...lunastukseksi (apolytroosis)" (1 Kor. 1:30). "Hänessä meillä on lunastus (apolytroosis) , syntien anteeksisaaminen... ja että hän tehden rauhan hänen ristinsä veren kautta, hänen kauttaan sovitaisi (apokatallassoo) itsensä kautta kaikki" (Koi. 1:14,20).

b) "Ette ole millään katoavaisella, ette hopealla ettekä kullalla, lunastetut

dytrooo) turhasta, isiltä peritystä vaelluksestanne, vaan Kristuksen kal-
liilla verellä, niin kuin virheettömän ja tahrattoman karitsan" (1 Piet.
1:18,19). Kristuksessa "meillä on lunastus (apolytroosis) hänen verensä
kautta, rikkomusten anteeksisaaminen, hänen armonsa rikkauden mu-
kaan" (Et. 1:7). "Olet verelläsi ostanut (agoradzoo) Jumalalle ihmiset kai-
kista sukukunnista..." (Ilm.5:9) ...paimentamaan Herran seurakuntaa,
jonka hän omalla verellään on itselleen ansainnut (peripioiomai)" (Apt.
20:28).

c) "Kristus Jeesus, joka antoi itsensä lunnaiksi (antilytron) kaikkien
edestä" (1 Tim.2:6). "Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan pal-
velemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi dytron} monen edestä" (Matt.
20:28).

d) "Siion lunastetaan (PDH, ostaa vapaaksi) oikeudella ja sen kääntyneet
vanhurskaudella" (Jes. 1:27). Sen vuoksi lunastukseen kuului myös lain
alaisuus: "Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta
syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, lunastamaan (eksagoradzoo) lain
alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan. Lunnaat on maksettu Juma-
lalle (Ps. 49:8) ja siten on tyydytetty hänen vanhurskautensa, kuten apos-
toli sanoo: 'Jumala oli Kristuksessa ja sovitti (katallassoo) maailman it-
sensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi
meille sovituksen (katallagee) sanan... Sen, joka ei synnistä tiennyt hän
meidän tähtemme teki synniksi: että me hänessä tulisimme Jumalan van-
hurskaudeksi" (2 Kor. 5:19,21).

Vanhan liiton sovitusuhreissa (4 Moos. 28. luku) uhrikaritsan tuli olla
virheetön, toisin sanoen siinä ei saanut olla syntymävikoja eikä myöhem-
min tulleita vikoja. Kristus, jolla ei ollut perisyntiä eikä muita syntejä,
täytti tämän esikuvan.

Lunastus merkitsee sitä, että maailma on vapautettu Kristuksessa per-
keleen kahleista, synnin orjuudesta ja lain määräämästä rangaistuksesta,
s.o. Jumalan iankaikkisesta vihasta, sekä sitä, että maailma on Kristuk-
sessa ostettu takaisin Jumalan lapseuteen ja Isän taivaalliseen kotiin.
Tämä kaikki voidaan lausua myös vanhurskauttamisopin kannalta: Lu-
nastus on sitä, että ihmiselle, jolta puuttui laintäyttämys eli vanhurskaus
Jumalan edessä ja joka sen tähden oli lain tuomion ja kirouksen alainen,
Kristus hankki Jumalan edessä kelpaavan vanhurskauden ja päästi hänet
sitteen lain kirouksesta. Kristuksen vanhurskaus on siis siihen tarvittavat
lunnaat. Pietari korostaa lisäksi sitä, että meidät on lunastettu (lytrooo)

"turhasta, isiltä peritystä vaelluksesta" (1 Piet. 1:18). Tähän on syytä kiinnittää huomiota. Meitä ei ole lunastettu vain rangaistuksesta, vaan myös turhasta vaelluksesta. Tästä kaikesta tullaan osallisiksi armonvälineiden ja uskon kautta: "Antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa" (2 Kor. 5:20). Jumalan vihasta vapautuminen merkitsee myös rauhaa Jumalan kanssa, siis sovintoa.

6. Mitä ymmärretään sovituksella

Sovitus ja lunastus ovat toisilleen hyvin läheisiä asioita. Ne oikeastaan ilmaisevat samaa asiaa käyttäen vain eri kuvaa. Vanhan liiton sovitusuhritan ovat Kristuksen verilunnaiden esikuva. Kun lunastus merkitsee takaisinostoa, sovitus merkitsee

a) anteeksiantoa ja

b) vihollisuuden poistamista ja rauhantilan takaisin saamista Jumalan ja ihmisten välille.

a) Päivittäisten, viikoittaisten, kuukausittaisten ja muiden uhrien lisäksi Vanhassa Testamentissa oli suuri sovintopäivä kerran vuodessa. Silloin ylimmäinen pappi pirskotti uhrieläimen verta armoistuimelle ja toimitti siten sovituksen (hepr. KiPPäR) israelilaisten synneistä (3 Moos. 16:14-17). Tämän esikuvan täytti Lunastajamme uhratessaan itsensä meidän syntiemme tähden, kuten Hebrealaiskirje osoittaa. Se korostaa myös sitä, ettei ilman verenvuodatusta tapahdu syntien anteeksi antamista (Hebr. 9:22). Jeesuksen toimittamaa sovitusta ei tarvinnut uusia, vaan se oli kertakaikkinen, lopullinen. Esikuvat olivat toistuvia, mutta Golgatan Suuri Sovintopäivä riittää kaikiksi ajoiksi koko ihmiskunnalle. "Minä otan tämän maan pahat teot pois yhtenä päivänä", sanoo Herra Sebaot (Sak. 3:9). Hän oli itse sekä uhri että uhraaja. Tämän sovituksen kautta Jeesuksesta on tullut meille "armonistuin". "Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen (apolytroosis) kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, jonka Jumala on asettanut armonistuimeksi (hilasteerion) uskon kautta hänen vereensä..." (Room. 3:23-25). Tämä sovitus (kreikan hilasmos) on syntivelan hyvittämistä ja anteeksiannon hankkimista.

b) Sovituksen toinen merkitys tarkoittaa muutosta ja rauhan aikaansaamista (kreikan *katallassoo*) lankeemuksen jälkeen sekä paluuta rauhantiilaan (apokata*tallassoo*), joka vallitsi ennen syntiinlankeemusta. "Kun me vielä olimme Jumalan vihollisia, tulimme sovitetuiksi {*katallassoo*} hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta" (Room. 5:10). "Hän, tehden rauhan hänen ristinsä veren kautta, hänen kauttaan sovittaisi {apokata*tallassoo*} itsensä kanssa kaikki ...teidätkin, jotka ennen olitte vieraantuneet ja mieleltänne hänen vihamiehiensä pahoissa teoissanne, hän nyt on sovittanut (apokata*tallassoo*) Poikansa lihan ruumiissa kuoleman kautta, asettaakseen teidät pyhinä ja nuhteettomina ja moitteettomina eteensä" (Koi. 1:20, 21,22). Sovitus on poistanut ihmisen syntivelan ja sitä kautta Jumalan vihan.

Lunastus ja sovitus on saatu aikaan Kristuksen lain täyttämisellä ja uhrilla: "Kristus on lunastanut (eksagoradzoo) meidät lain kirouksesta, kun hän tuli kiroukseksi meidän edestämme — sillä kirjoitettu on: Kirottu olkoon jokainen, joka on puuhun ripustettu" (Gal. 3:13). "Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, lunastamaan (eksagoradzoo) lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan" (Gal. 4:4,5).

Luther yhdistää nämä molemmat Galatalaiskirjeen kohdat seuraavasti: "Silloin tulee Kristus, ennen kuin tuomio saavuttaa meidät, astuu välittäjänä keskuuteemme lain tuomion alaiseksi ja kärsii kuoleman, kirouksen ja kadotuksen, aivan kuin itse olisi rikkonut koko lain ja olisi joutunut syyppääksi koko siihen tuomioon, joka laissa on julistettu kaikista rikkojista, vaikka hän ei ainoastaan ollut rikkomatta mitään, vaan jopa piti koko lain, jota ei ollut velkapää pitämään." (Kirkkopostilla I, 424:81) Vielä Luther lausuu samassa saarnassa: "Ei riitä, että uskotaan Kristus tullee; on uskottava ... että hän yksin on täyttänyt lain ja että hän ei sitä tehnyt itsensä tähden, vaan meidän hyväksemme ja armoitukseksemme" (KP I, 417:56). Vrt. 1 Tim. 1:9: "Lakia ei ole pantu vanhurskaalle." Sovitusuhrista, joka edellytti viatonta Kristusta, sanotaan: "Kuinka paljoa enemmän on Kristuksen veri, hänen, joka iankaikkisen Hengen kautta uhrasi itsensä viattomana Jumalalle, puhdistava meidän omantuntomme kuolleista teoista palvelemaan elävää Jumalaa" (Hebr. 9:14). Kristuksen viattomuus ei ollut ainoastaan uhrin hetken viattomuutta, vaan hän oli uhrin hetkelläkin viaton, koska hän oli ollut viaton sikiämisestä asti.

7. Kristuksen kuuliaisuus ja maailman vanhurskautus

Evankeliumit esittävät Vapahtajan elämää kertoen, mitä hän puhui ja teki. Kaikessa tässä on yhtenä johtavana ajatuksena se, että hän oli kuuliainen Isän tahdolle. Hän alistui seremonialakiin (ympärileikkaus ym), kymmenen käskyn lakiin (oli kuuliainen vanhemmilleen ja esivallalle), kesti moninaiset ja toistuvat kiusaukset (Matt. 4:1–11; 16:22,23; 27:40) ja oli valmis Isän tahdosta kovimpaankin kärsimykseen (Matt. 26:39,42,44). Hän meni Johanneksen kasteelle, että kaikki vanhurskaus täytettäisiin (Matt. 3:15). Hän, joka itse oli elämän ruhtinas (Apt. 3:15), elämän leipä (Joh. 6:51), joka eli Isän kautta (Joh. 6:57), jossa oli elämä (Joh. 1:4; 5:26) ja joka itse oli elämä (Joh. 11:25; 14:6), Hän alistui lakiin elääkseen siitä, kuten hän itse sanoi: "Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka Jumalan suusta lähtee" (Matt. 4:4). Ja: "Minun ruokani on se, että minä teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa" (Joh. 4:34). Hän, joka itse oli lainantaja ja sen herra (Matt. 12:8; Mark. 2:28), "oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti" (Fil. 2:8).

Kristuksella oli siis iankaikkinen elämä kahta tietä: 1. iankaikkisena Jumalan Poikana ja 2. ihmisenä, joka täytti lain, niin kuin on kirjoitettu: "Joka ne täyttää, on niistä elävä" (Gal. 3:12). Vapahtaja itse lausuu: "Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan; en minä ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään" (Matt. 5:17). Tämä Jeesuksen sana sisältää myös rakkauden kaksoiskäskyn täyttämisen, kuten käy ilmi Matt. 22:36–40, jossa hän sanoo: "Näissä kahdessa käskyssä riippuu kaikki laki ja profeetat." Luvattuna Messiaana ja Lunastajana Jeesus täytti ja hänen toiminnassaan täytyivät Raamatun ennustukset, jotka olivat hänen suhteensa Jumalan tahto ja laki (esim. Matt. 2:23; 8:17; 12:17; 16:21 ja Luuk. 24:25–27; Matt. 21:5; 26:53–54,56). Ristillä hän lausui vähää ennen kuolemaansa: "Se on täytetty" (Joh. 19:30).

Kristuksen kuuliaisuuden merkitystä apostoli Paavali käsittelee Room. 5:18–19: "Niinpä siis, samoin kuin yhden ihmisen lankeemus on koitunut kaikille ihmisille kadotukseksi, niin myös yhden ihmisen vanhurskauden teko koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi; sillä niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet synti-siksi, niin myös yhden kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi."

Tässä apostoli asettaa vastakohtiksi Aadamin ja Kristuksen. Aadamin

lankeemus ja tottelemattomuus aiheuttivat kaikille syntisyyden, kuoleman ja kadotustuomion, mutta Kristuksen kuuliaisuus toi vanhurskauden ja elämän. Kristuksen kuuliaisuus on Raamatun mukaan eheä ja paloittelematon sekä kattaa koko hänen maallisen elämänsä: "Tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon ...oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti" (Fil. 2:5–8). Siis itsensä tyhjentämisestä ristin kuolemaan asti. Tämä tapahtui jo sikiämisessä, sillä Hän oli Herra äitinsä kohdussa, mutta kuitenkin hän ei käyttänyt jumalallista kirkkauttaan ja oli osallinen köyhän neitsyt Marian oloista. Tuo itsensä tyhjentäminen lankeaa ajallisesti yhteen lain alaiseksi tulemisen ja ihmiseksi tulemisen kanssa (Gal. 4:4,5). Ihmiseksi tuleminen ei sinänsä merkinnyt lain alaiseksi tulemistä. Kristus olisi Jumalan Poikana voinut vaatia itselleen jo lapsena jumalallista kunnioitusta vanhemmiltaan eikä hänen olisi tarvinnut olla heille alainen, ellei lainalaisuus olisi kuulunut Jeesuksen kutsumukseen eli lunastustyöhön.

Vanhassa Testamentissa on lukuisia ennustuksia Messiaasta ja hänen vanhurskaudestaan. Jeremia ennusti hänen maailmaan tulostaan ja sovituksestaan: "Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä herätän Daavidille vanhurskaan Vesan; hän on hallitseva kuninkaana ja menestyvä, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa. Hänen päivinensä pelastetaan Juuda ja Israel asuu turvassa. Ja tämä on hänen nimensä, jolla häntä kutsutaan: 'Herra on meidän vanhurskautemme'." Jer. 23:5,6). Jeremia painottaa Messiaan tuovan pelastuksen vanhurskaudellaan. Ajallisesti se tapahtuu "hänen päivinensä", ei siis vain yhtenä päivänä. Nimi Vesa viittaa Messiaan elämään sikiämisestä alkaen. "Sillä lapsi on meille syntynyt, Poika on meille annettu, jonka hartioilla on herraus, ja hänen nimensä on: Ihmeellinen neuvonantaja, Väkevä jumala, Iankaikkinen Isä, Rauhanruhtinas. Herraus on oleva suuri ja rauha loppumaton Daavidin valtaistuimella ja hänen valtakunnallansa; se perustetaan ja vahvistetaan tuomiolla ja vanhurskaudella nyt ja iankaikkisesti. Herran Sebaotin kiiuvaus on sen tekevä." (Jes. 9:5,6). Niin kuin Jeremia puhui Vesasta, Jesaja lohduttaa Lapsella, joka on meille syntynyt (Ihmisen Poika) ja Pojalla, joka on meille annettu (Jumalan Poika). Luther sanoo: "Hänen pyhällä sikiämisellään ja syntymällään siunataan ja pyhitetään meidän saastainen luontomme, lihamme ja veremme"⁶⁰ Vanhurskautenamme ja rau-

---

⁶⁰ W XIII, 2576, ks. Concordanz der Ansichten und Urtheile des grossen

hanamme on siis Jeesus, tosi Jumala ja tosi ihminen, koko elämänsä kattavalla kuuliaisuudellaan. Jumalan valtakunta perustuu lunastukseen: "Siion lunastetaan oikeudella ja sen kääntyneet vanhurskaudella" (Jes. 1:27).

Tämän Uusi Testamentti vahvistaa: "Mutta hänestä on teidän olemisenne Kristuksessa Jeesuksessa, joka on tullut meille viisaudeksi Jumalalta ja vanhurskaudeksi ja pyhitykseksi ja lunastukseksi" (1 Kor. 1:30). Kun Raamattu sanoo, että olemme "vanhurskautetut hänen veressään" ja "sovitettut hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta" (Room. 5:9,10), niin se myös lukee vanhurskauttamisen Kristuksen vanhurskauden ja kuuliaisuuden hyväksi. Emme voi siis sulkea Kristuksen sovitustyöstä hänen elämäänsä. Muuten Raamattu joutuu itsensä kanssa ristiriitaan. Kristuksen lunastustyö on valtava teko, jossa Jumalan vanhurskaus tyydytetään viimeistä piirtoa myöten, niin että kun meidän syntimme on suuri, niin vielä ylenpalttisempi on Jumalan armo.

8. Kristuksen kärsimys

Kärsimys on syntiinlankeemuksen seurausta ja Jumalan rangaistusta synnin tähden (1 Moos. 3:16–19). Raamattu, joka osoittaa Lunastajamme viattomaksi ja synnittömäksi, kuitenkin huolella tuo esiin hänen kärsimyksensä. Jesajan suuri kärsimysluku 53 esittää Kristuksen kasvavana vesana ilman miellyttävää muotoa, jota halveksittiin. "Hän oli ylenkatsottu, ihmisten hylkäämä, kipujen mies ja sairauden tuttava, jota näkemästä kaikki kasvonsa peittivät, jota emme minäkään pitäneet" (j.3). Uusi Testamentti viittaa tähän lukuun Jeesuksen elämän eri vaiheissa. Joh. 12:37,38: 'Ja vaikka hän oli tehnyt niin monta tunnustekoa heidän nähtensä, eivät he uskoneet häneen, että kävisi toteen profeetta Jesajan sana, jonka hän on sanonut: 'Herra, kuka uskoo meidän saarnamme.'" On kärsimys saarnata totuutta, kun se hylätään. Matt. 8:16,17: 'Ja hän ajoi henget ulos sanalla, ja kaikki sairaut hän paransi; että kävisi toteen, mikä on puhuttu profeetta Esaiaan kautta, joka sanoo: 'Hän otti päällensä meidän sai-

---

Reformators..., lainaus 1332. W² Xlllb,2679, vuodelta 1532. Nämä ovat oikeat lähdetiedot. Dokumentissa oli kirjoitusvirhe viitaten lainaukseen 1333.

rautemme ja kantoi meidän tautimme'." Sairaiden parantaminen kysyi häneltä voimia ja väsytti, kuten Mark. 5:30 lausuu: 'Jeesus itsessään tunsi, että voimaa oli hänestä lähtenyt'. Luuk. 22:37: "Sillä minä sanon, että minussa pitää käymän toteen tämän, mikä kirjoitettu on: ja hänet luettiin pahantekijäin joukkoon.' Sillä se, mikä minusta on sanottu, on täyttynyt." Niin oli siis jo ennustettu, että Jeesuksen kärsimys ulottuu eri puolille hänen elämäänsä, itse asiassa koko alennuksen tilaan.

Liitämme tähän Uuden Testamentin todistuksen. Jeesus pantiin sei-meen, kun ei ollut sijaa majatalossa. Hän joutui Herodeksen vihan koh-teeksi ja maanpakoon. Hän koki ivaa ja vastustusta kaikkialla. Ihmisten epäuskon tähden Jeesus lausui: "Voi sinä epäuskoinen ja nurja sukupolvi, kuinka kauan minun täytyy olla teidän kanssanne? Kuinka kauan kärsiä teitä?" (Matt. 17:17). Hän itki Jerusalemin paatumusta (Luuk. 19:41–44). Mutta aivan erikoinen kärsimys on hänen paastonsa ja kiusauksensa (Matt. 4). Voitaisiin näet vielä jollakin tavalla ymmärtää sitä, että hyvä saa kärsiä pahojen tähden, niin kuin Sodomassa jumalattomat aikoivat käydä Herran enkelin kimppeen ja tehdä hänelle väkivaltaa, joskaan he eivät voineet sitä tehdä. — Mutta miten on ymmärrettävissä se, että Kris-tus, jolla ei ollut, syntiä ja jolla lain täyttäjänä oli elämä laista, joutui Hen-gen viemänä, siis Jumalan tahdosta, kuluttavaan 40 päivän paastoon. Lain täyttäjänä hänellä oli jumalallinen oikeus kärsimyksettömään elämään ja jokapäiväiseen leipään. Ainoaksi selitykseksi jää se, ettei hän alistu siihen itsensä tähden, vaan meidän tähtemme hän on kuuliainen, kuten Raamattu sanoo: "...yhden ihmisen kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurs-kaiksi" (Room. 5:19). Tähän kuuliaisuuteen perustuu maailman vanhurs-kauttaminen. Miksi Jeesus, joka parikin kertaa teki ihmeen kautta erä-maassa kansalle leipää, ei voinut suostua kiusaajan "neuvoon": "käske näiden kivien muuttua leiväksi"? Eikö juuri sen tähden, että Jumala tahtoi Lunastajan kulkevan tämän kiusauksen läpi voitollisesti ja tämäkin kärsi-mys oli osa hänen lunastustyötänsä? Jos vanhurskas Jumala olisi pannut hänet vain muuten kärsimään, eikö hän olisi ollut epäoikeudenmukainen? Mutta niin emme halua ajatella, ettemme pilkkaisi Majesteettia. (Vaikka uskomme, että Jumala on vanhurskas aina, teki hän mitä tahansa, us-komme myös, ettei hän myöskään tee mitä hyvänsä, vaan vain sellaista, mikä vastaa hänen vanhurskauttansa.)

Kun Johannes Kastaja näki Jeesuksen tulevan tykönsä, hän sanoi: "Katso, Jumalan Karitsa, joka kantaa (ho airoon, 'kantavainen', preesensin

partisipi) maailman synnin” (Joh. 1:29). Hän näki edessään Jeesuksen uhrikaritsana, jonka päälle oli säilytetty maailman syntitaakka (Vrt. 1 Moos. 22:6-13, 16 Room. 8:32).

Raamattu sanoo: "...Jeesus alkoi ilmoittaa opetuslapsilleen, että hänen piti menemän Jerusalemiin ja kärsimän paljon vanhimmilta ja ylipapeilta ja kirjanoppineilta ja tuleman tapetuksi ja kolmantena päivänä nouseman ylös" (Matt. 16:21). Nämä "antavat hänet pakanoille pilkattavaksi ja ruoskittavaksi ja ristiinnaulittavaksi" (Matt. 20:19). Getsemanessa Jeesus alkoi "murehtia ja tulla tuskaan" (Matt. 26:37), "kauhistua ja tulla tuskaan" (Mark. 14:33). Luukas kertoo: 'ja kun hän oli suuressa tuskassa, rukoili hän yhä hartaammin. Ja hänen hikensä oli niin kuin veripisarat, jotka putosivat maahan" (22:44). Jeesus rukoili: "Isä, jos sinä tahdot, niin ota minulta pois tämä malja; älköön kuitenkaan tapahtuko minun tahtoni, vaan sinun" (Luuk. 22:42). Hänet otettiin kiinni. Kuulusteltiin yöllä ja tuomittiin. "Silloin he sylkivät häntä silmille ja löivät häntä nyrkillä kasvoihin ja toiset sivalsivat häntä poskelle ja sanoivat: 'Profetoi meille, Kristus, kuka se on, joka sinua löi.'" (Matt. 26:67-68). Lopulta hänet ristiinnaulittiin. Hän oli Jumalan hylkäämä, kirottu, ja hän huusi: "Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit."

Hebrealaiskirjeen kirjoittaja sanoo Jeesuksen kärsimyksistä ja kiusauksista: "Koska siis lapsilla on veri ja liha, tuli hänkin niistä osalliseksi, että hän kuoleman kautta kukistaisi sen, jolla oli kuolema vallassaan, se on perkeleen, ja vapauttaisi kaikki ne, jotka koko elämänsä olivat olleet orjuuden alaisia... Sen tähden piti hänen kaikessa tuleman veljiensä kaltaiseksi, että hänestä tulisi laupias ja uskollinen ylimmäinen pappi tehtävissään Jumalan edessä, sovittaakseen kansan synnit. Sillä sen tähden, että hän itse on kärsinyt ja ollut kiusattu, voi hän kiusattuja auttaa." (Hebr. 2:14–18) Sekä: 'ja lihansa päivinä hän väkevällä huudolla ja kyynelillä uhrasi rukouksia ja anomuksia sille, joka voi hänet kuolemasta pelastaa; ja hänen rukouksensa kuultiin hänen jumalanpelkonsa tähden. Ja niin hän, vaikka oli Poika, oppi siitä, mitä hän kärsi, kuuliaisuuden, ja kun oli täydelliseksi (nimittäin lunastustyön loppuun saattajana) tullut, tuli hän iankaikkisen autuuden aikaansaajaksi kaikille, jotka ovat hänelle kuuliaiset (Hebr. 5:7–9). On huomattava, ettei mitään synnin poisottamista tapahtunut ennen kuin kaikki Jumalan vanhurskauden vaatimukset oli täytetty ja Jumalan viha lepytetty. Vasta sitten maailma voitiin julistaa Kristuksessa vanhurskaaksi. Hebr. 4:15–16 liittää Jeesuksen kestämissä kiusauksissa

kehotukseen käydä uskalluksella armon istuimen eteen: "Sillä ei meillä ole sellainen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattu samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä. Käykäämme sen tähden uskalluksella armon istuimen (thronos tees kharitos) eteen, että saisimme laupeuden ja löytäisimme armon, avuksemme oikeaan aikaan."

Havaitsemme siis, että Raamattu ei rajoita Kristuksen kärsimystä vain hänen kuolemaansa, vaan se kuuluu koko hänen elämäänsä. Kristuksen suuri kärsimyskään ei ollut vain kuolemassa, vaan se alkoi jo Getsemanessa. Hän ei myöskään vuodattanut verta vain ristillä, vaan myös ympärileikattaessa, Getsemanessa hikoillessaan, sitten pahoinpideltäessä ja ruoskittaessa sekä kruunattaessa piikki- kruunulla.

Lisäksi havaitsemme, että Raamattu yhdistää Kristuksen kärsimykseen myös hänen kuuliaisuutensa, joka kuten jo totesimme, on paloittelematon sikiämisestä ristin kuolemaan asti. Hänen kärsimyksensäkin kuuluu lunastajantoimeen liittyvään kuuliaisuuteen. Tunnettu luterilainen jumaluusoppinut Johann Gerhard (1582—1637) lausuu kokoavasti: "Tässä on lopultakin huomattava, että Kristuksen lunastustyössä toimiva ja kärsivä kuuliaisuus ovat mitä likeisimmin yhteen liittyneinä. Siinä hänen kärsimyksensä oli toimivaa ja toiminta oli kärsivää." (Gerhard, Loci, tom I, loc.IV p. 603.)

Tällainen kuuliaisuus täyttää lain molemmat vaatimukset: sekä pyhän elämän että rangaistuskärsimyksen. Tätä Kristus ei tehnyt itsensä tähden, vaan meidän lunastuksemme tähden. Luterilainen tunnustus lausuu: "Kristus ei ole meidän vanhurskautemme ainoastaan jumalallisen luontonsa puolesta eikä ainoastaan inhimillisen luontonsa puolesta, vaan kokonaisena Kristuksena, kummankin luontonsa puolesta, ainoastaan siinä kuuliaisuudessa, jonka hän sekä Jumalana että ihmisenä täytti hamaan kuolemaan asti, siten ansaiten meille anteeksiantamuksen ja iankaikkisen elämän niin kuin kirjoitettu on: 'Niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisiksi, niin myös yhden ihmisen kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi', Room. 5:19." (Tunnustuskirjat, suom. 1948, s. 423:3).

Niin toteutui se, mitä Jesaja oli ennustanut: "Puhukaa suloisesti Jerusalemile ja julistakaa sille, että sen vaivanaika on päättynyt, että sen velka on sovitettu, sillä se on saanut Herran kädestä kaksinkertaisesti kaikista

synneistänsä" (Jes. 40:2).

9. Uskonvanhurskaus ja laki

Muistamme lain kahtalaisen vaatimuksen. Se vaatii lain täydellistä täyttämistä. Tämä vaatimus on voimassa sekä ennen että jälkeen rikkomuksen. Se vaatii rikkomuksen rankaisemista ja hyvittämistä ja uhkaa rangaistuksella rikkojaa ennen ja jälkeen rikkomuksen. Kun ihminen lankesi, hänen päälleen tuli välittömästi Jumalan viha. Kristus on täyttänyt nämä lain kaikki vaatimukset ja on kantanut Jumalan vihan ja saanut aikaan sovituksen. Sen tähden meille sanotaan nyt: "...että hänen kauttansa teille julistetaan syntien anteeksiantamus ja että jokainen, joka uskoo, tulee hänessä vanhurskaaksi, vapaaksi kaikesta, mistä ette voineet Mooseksen lain kautta vanhurskaiksi tulla" (Apt. 13:38,39). ja: "Kristus on lain loppu, vanhurskaudeksi, jokaiselle, joka uskoo" (Room. 10:4). Luterilainen tunnustus sanoo kokoavasti: "Ainoastaan Kristuksen kuuliaisuuden, kärsimyksen ja kuoleman vanhurskaus, joka uskolle hyväksi luetaan, voi kestää Jumalan tuomiossa". (Tunnustuskirjat, suom. 1948, s. 489:32). Ja toisessa kohdassa: "Täten ei meille lueta vanhurskaudeksi Kristuksen jumalallista eikä inhimillistä luontoa erikseen, vaan yksinomaan sen persoonan kuuliaisuus, joka samalla on Jumala ja ihminen. Niinpä usko tähyää Kristuksen persoonaa sellaisena kuin se meidän edestämme tehtiin lainalaiseksi, kantoi meidän syntimme ja menollansa Isän tykö meidän kurjien syntisten puolesta taivaalliselle Isällensä suoritti kokonaisen ja täydellisen pyhästä syntymisestäään hamaan kuolemaan saakka kestäneen kuuliaisuuden, ja täten peitti kaiken meidän tottelemattomuutemme, joka on piintyneenä meidän luontoomme, sen ajatuksiin, sanoihin ja tekoihin, niin ettei hän sitä laske kadotukseksemme, vaan sulasta armosta jättää sen rankaisematta ja antaa sen anteeksi ainoastaan Kristuksen tähden." (Tunnustuskirjat, suom. 1948, s. 494:58). Syntiä eivät ole vain väärät teot, vaan myös laiminlyönnit (Jaak. 4:17). On suuri lohdotus, että Kristuksen vanhurskaus peittää molemmat. "Lapsukaiseni tämän minä kirjoitan teille, ettette syntiä tekisi. Mutta jos joku syntiä tekeekin, niin meillä on Puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas, ja hän on meidän syntiemme sovitus (hilasmos); eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien" (1 Joh. 2:1,2).

Kun siis tulee kysymykseen autuuden saaminen, siihen ei tarvita meidän tekojamme, vaan yksin Kristus on meidän koko vanhurskautemme,

jossa Jumalalle kelpaamme. Siihen ei myöskään saa tuoda meidän ihmisten tekoja, sillä yhdenkin teon varaan rakentaminen vie meidät armon perustalta lain tielle ja "olemme velvolliset täyttämään kaiken lain. Te olette joutuneet pois Kristuksesta, te, jotka tahdotte lain kautta tulla vanhurskaiksi, te olette langenneet pois armosta" (Gal. 5:3,4). "Ja selvää on, ettei kukaan tule vanhurskaaksi Jumalan edessä lain kautta, koska 'vanhurskas on elävä uskosta'" (Gal. 3:11).

Jumalan lapsi, joka on uskosta vanhurskas, ei kuitenkaan hylkää lakia. "Sillä synnin ei pidä teitä vallitseman, koska ette ole lain alla, vaan armon alla? Kuinka siis on? Saammeko tehdä syntiä, koska emme ole lain alla, vaan armon alla? Pois se!" (Room. 6:14,15). "Mutta nyt, kun olette synnistä vapautetut ja Jumalan palvelijoiksi tulleet, on teidän hedelmänne pyhitys" (Room. 6:22). "Sisällisen ihmiseni puolesta minä ilolla yhdyin Jumalan lakiin" (Room. 7:22). Uskova täyttää lakia — ei päästäkseen siten Jumalan suosioon ja taivaaseen — vaan koska hän on jo Kristuksessa lunastettu ja pelastettu. Pelastus on siis ihanaa sulaa armoa, mutta juuri tämä armo saa meidät tekemään hyviä tekoja. "Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta, ette itsenne kautta, se on Jumalan lahja, ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi. Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa hyviä töitä varten, jotka Jumala on edeltäpäin valmistanut, että me niissä vaeltaisimme" (Ef. 2:8–10).

Hyvät teot ovat otollisia Jumalalle Kristuksen vanhurskauden tähden, joka peittää niissä olevat viat ja puutteet. Ne eivät tuota mitään ylimääräistä ansiota, kuten Jeesus sanoo: "Niin myös te, kun olette tehneet kaiken, mitä teidän on käsketty tehdä, sanokaa: 'Me olemme ansiottomia palvelijoita; olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään.'" (Luuk. 17:10).

Lopputulos

Alussa esitimme kysymyksen, onko vanhurskauttavan uskon kohteena Kristuksen koko elämä vai vain ristin kärsimys ja kuolema. Olemme tässä tulleet Jumalan Sanasta siihen tulokseen, että Kristuksen kuuliaisuus sikiämisestä kuolemaan on vanhurskauttavan uskon kohde. Tämä kuuliaisuus on sekä toimivaa että kärsivää. Kristuksen toimiva kuuliaisuus ei ole vain lunastuksen edellytys, vaan olennainen osa hänen lunastustyötään

yhdessä hänen kärsimyksensä kanssa. Samoin asian tuovat julki uskonpuhdistaja Martti Luther, Luterilaiset tunnustuskirjat ja lukuisat muut luterilaiset jumaluusoppineet. Tällainen opetus antaa sydämelle lohdutuksen, kun Jumalan pyhä laki ei jää meidän täytettäväksemme saadaksemme Jumalan edessä kelpaavan vanhurskauden, vaan tiedämme, että Kristus on täyttänyt kaikki. Sellaisena hän on meille "Herra, meidän vanhurskaustemme". Näin myös Raamattu jää eheäksi, jossa toinen kohta ei taistele toista vastaan.

Lisätutkistelua varten:

Luther, Kirkkopostilla I, joulun jälkeinen saarna, s. 416.

Galatalaiskirjeen selitys Gal. 4:4,5, sivut 441-446.

Luterilaiset Tunnustuskirjat, Yksimielisyyden ohje s. 423-425; 484-495.

MS

Dokumentti 4

Seurakuntaliiton vastauskirjelmä käytyjen neuvottelujen jälkeen

Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon aloitteesta pidettiin Tampereella 1.10.1986 ja 7.1.1987 neuvottelutilaisuudet em. kirkon edustajien ja Suomen vapaa evankelisluterilaisen seurakuntaliiton edustajien kesken. Neuvotteluiden tarkoituksena oli selvittää, voisivatko kirkkokuntamme Jumalan armon perustuksella löytää yksimielisyyden siinä vanhurskautusoppiin kuuluvassa, Kristuksen kuuliaisuutta koskevassa oppierimielisyydessä, joka jo 1920-luvulla johti seurakunnalliseen eroon.

Käytyjen keskustelujen ilmapiiri oli avoin ja lämmin. Käsittääksemme ne olivat omiaan edistämään keskinäistä toistemme tuntemista niin kirkkokuntien kuin myös henkilökohtaisella tasolla. Juuri tässä oikean tiedon välittämisessä ja mahdollisten väärien käsitysten hälventämisessä sekä yhteisen uskon perustuksen todentamisessa oli keskustelujen merkittävin anti.

Keskustelutilaisuudet osoittivat kuitenkin selkeästi, että jo 1920-luvulta peräisin oleva ja jo tuolloin seurakunnalliseen eroon johtanut lunastusopillinen oppiero on pysynyt muuttumattomana. Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko osoitti edustajiensa kautta edelleen ehdottomasti pitäytyvänsä oppiin, jonka mukaan Kristuksen koko elämä Jumalan tahdolle kuuliaisena oli osa hänen lunastustyötään ristin kärsimysten ohella. Seurakuntaliiton edustajien saaman käsityksen mukaan kyseinen oppikäsitys on STLK:lle täysin luovuttamaton ja opetuksessa voimakkaasti esillä oleva.

Suomen vapaa evankelisluterilainen seurakuntaliitto sekä siihen kuuluvat seurakunnat pitäytyvät niin ikään ehdottomasti jo alusta saakka omaksumaansa oppikäsitykseen, jonka mukaan Kristuksen elämän kuuliaisuus oli välttämätön edellytys hänen sovituskuolemalleen. Hänen tekonsa myös todistivat hänen jumaluudestaan, kuten hän itse Joh. 10:25:ssä sanoo: "Ne työt, joita minä teen Isäni nimessä, todistavat minusta." Katso myös Joh.14:7–11 ja 5:36. Lukuisten Raamatun todisteiden mukaan pitäydymme ehdottomasti myös siihen, että ihmiskunnan lunastus tapahtui yksin Kristuksen kuolemassa, "yhtenä päivänä" Sak.3:9, "yhdeällä uhrilla" Hepr.10:14, "Kristuksen kalliilla verellä" 1 Piet.1:19.

Koska molempien osapuolten kanta kyseessä olevassa oppiasiassa on säilynyt täysin ennallaan ja koska kumpikin osapuoli Jumalan Sanaan sidotuina omintunnon on velvollinen kiinnittämään raamatulliseksi katsomastaan oppikäsityksestä, emme näe syytä keskustelujen jatkamiseen nykyisin edellytyksin. Seurakuntaliiton perustajien tavoin ilmaisemme kuitenkin ilomme siitä, että molemmat keskusteluosapuolet perustavat oppikäsityksensä ihmisten vanhurskauttamisesta yksin Kristuksen ansioon, ilman lain tekoja.

Tampereella huhtikuun 1. päivänä 1989

Suomen vapaa evankelisluterilainen seurakuntaliitto

Eero Savola

Seppo Salo

Antti Ahtoniemi

Unto Savola

Dokumentti 5

Ote Seurakuntaliiton esitteestä vuodelta 1995

"Tunnustus

Suomen Vapaa evankelisluterilainen seurakuntaliitto ja siihen kuuluvat seurakunnat tunnustavat Pyhän Raamatun jokaiselta kohdaltaan varmaksi Pyhän Hengen vaikutuksesta kirjoitetuksi Jumalan Sanaksi ja ainoaksi täysin päteväksi uskon ja elämän ohjeeksi... tunnustautuu myöskin evankelisluterilaisen seurakunnan tunnustuskirjoihin, koska ja mikäli ne perustautuvat Pyhän Raamatun sanaan, jolla on korkein tuomiovalta kristillisen uskon ja opin asioissa. (Yhdyskunta- järjestys 4 §)"

Dokumentti 6

Ote Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon ja sen seurakuntien tunnustuspykälistä

"Seurakunta/Kirkkokunta tunnustaa, että Pyhän Raamatun sekä Vanhan että Uuden Testamentin kaikki kanoniset kirjat ovat Jumalan omaa sanaa ja ilmoitusta ja siis ainoa tuomari ja määrääjä opin ja vaelluksen asioissa. Seurakunta/Kirkkokunta tunnustaa lisäksi, että Evankelisluterilaisen kirkon tunnustuskirjojen oppi on Pyhän Raamatun puhdasta ja vääräntämätöntä oppia, koska se on Raamatusta otettu. Nämä tunnustuskirjat ovat kolme pääuskontunnustusta eli Apostolinen, Nikealainen ja Atanasioksen uskontunnustus sekä muuttamaton Augsburgin tunnustus, Augsburgin tunnustuksen puolustus, Schmalkaldenin uskonkohdat. Vähä katekismus, Iso katekismus ja Yksimielisyyden ohje, niin kuin ne ovat vuonna 1580 julkaistussa Yksimielisyyden kirjassa. Näiden tunnustuskirjojen opin mukaan seurakunnassa/kirkkokunnassa on opetettava, kaikki opit koeteltava ja kaikki mahdollisesti esiintyvät oppiriidat ratkaistava."